

સંપ્રદાયનો સર્વાંગી વિકાસ કરતું શ્રી સ્વા. મંદિર - સરધારનું મુખ્યપત્ર

શ્રી સ્વામિનારાયણ ચિંતન

ઓક્ટોબર - ૨૦૧૦

બે વર્ષ લવાજમ રૂ. ૧૬૦/-

પ.પૂ. ઘ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદથી પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ
આંતરરાષ્ટ્રીય 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦, ગાંધીપુર'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભાઓ'

પધારો સરધાર...

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

ચાલો સરધાર...

દિપાવલીના શુભ અવસર ઉપર ઘનતેરશથી લાભપાંચમ સુધી...

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતાથે આગામી આંતરરાષ્ટ્રીય 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે પંદરમી

શ્રી સ્વામિનારાયણ
સત્સંગ છાવણી

વારીખ :- ૩ થી ૧૦ નવેમ્બર - ૨૦૧૦

અધ્યક્ષ : પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ
શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

પ્રયોજક : પૂ. સદ્. સ્વામી
શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી-વડતાલ (હાલ - સરધાર)

સર્વાવતારી અક્ષરાધિપતિ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ જ્યાં ચાર ચાર માસ સુધી રોકાયા છે. તથા ગુરુવર્ય ઉદ્ધવાવતાર મહા મુક્તરાજ સદ્ગુરુપદને શોભાવતા શ્રી રામાનંદ સ્વામી તથા સત્સંગમાં જેમને ખુદ ભગવાન શ્રીહરિએ “મા” નું બિરુદ આપીને વારંવાર બિરદાવેલ છે એવા સ.ગુ. મુક્તાનંદ સ્વામીનું પ્રથમ મિલન થયું છે. અને પાંચસો પરમહંસોના મહા મંગલમય પદ પંકજથી પુનિત થયેલ અક્ષરધામ તુલ્ય સરધારધામની દિવ્ય ભૂમિમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની પૂર્ણકૃપાથી તથા દક્ષિણ વિભાગ વડતાલ દેશ ગાદી પીઠાધિપતિ પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞા અને રૂડા આશીર્વાદથી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના અધ્યક્ષપદે અને દેશ-વિદેશમાં સુપ્રસિદ્ધ વક્તા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - વડતાલ (હાલ-સરધાર)ના માર્ગદર્શન પ્રમાણે આપણા સૌના સહિયારા પુરુષાર્થથી તા. ૩-૧૧-૨૦૧૦ આસો વદ - ૧૩ થી તા. ૧૦-૧૧-૨૦૧૦ કારતક સુદ - ૫ (લાભપાંચમ) સુધી પંદરમી ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ છાવણી’ નું વિશાળ ફલક ઉપર ભવ્ય આયોજન કરવામાં આવેલ છે. ત્યારે આ વાતને આપ સુધી પહોંચાડતા અમારા હૃદયમાં અતિ આનંદ થઈ રહ્યો છે. આપ સર્વ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના અનન્ય આશ્રિત છો અને મહારાજને પામવાના સાચા તાનવાળા છો તો આપણા પ્રાણપ્યારા પ્રિયતમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને રીજવવાનો આ સુવર્ણ અવસર છે તો આ છાવણીમાં શ્રીહરિસામૃતનું પાન કરવા જરૂર સહભાગી થાશોજી.

સ્થળ :- ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ બાગ’ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧, મો. ૯૮૭૯૭૫૮૫૦૩, ૭૬૦૦૦૫૮૫૦૩

Visit us : www.sardhardham.org E-mail : sardharmandir@gmail.com

:: અનુક્રમણિકા ::

:: સંસ્થાપક ::

:: અધ્યક્ષ ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ :- ૬, અંક :- ૪, તા. ૨૦-૧૦-૧૦

:: પ્રયોજક ::

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: પ્રકાશક ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયસ્ય શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ
પીઠસ્થાન સંસ્થાન - વડતાલ વતી
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫.

તંત્રી : સાધુ પતિતપાવનદાસજી

:: સંપાદક ::

સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસજી (વેદાંતાચાર્ય)

સંપ્રદાયનો સર્વાંગી વિકાસ કરું શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સધાનું જિસ્ટર્ડ મુખપત્ર ઈ.સ. ૨૦૦૫ના ઓક્ટોબર માસથી પ્રાંભાયેલું, ૬ માસની ૨૦ તીથે પ્રકાશિત થતું, આપના સમગ્ર કુટુંબ - પાંચમાં આનંદ અને સંસ્કારી

:: લવાજમના દર ::

બે વર્ષ : ₹. ૧૬૦/-
પંચવાર્ષિક : ₹. ૩૫૦/-
પચ્ચીસ વર્ષ : ₹. ૭૫૦/-
પરદેશમાં લવાજમ : \$ 200 U.S.A.
: £ 100 U.K.

:: લવાજમદર અંગે ગ્રાહક પત્ર વ્યવહાર ::

‘ચિંતન કાર્યાલય’

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર

તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫. ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧

Visit us : www.sardhardham.org

www.swaminarayanvadtalgadi.org

E-mail : chintansardhar@yahoo.in

sardharmandir@gmail.com

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, શિકાગો - તા. ૩૧ થી ૧-૮-૨૦૧૦ ૦૬

૧

- મોક્ષપ્રદાતા પડઅંગી સંપ્રદાય...
- સર્વોપરીપણાની સમજણ કેવી હોવી જોઈએ ?...
- ભગવાન શરણાગત વત્સલ છે...
- મૂર્તિમાં પ્રત્યક્ષભાવ કેળવવો...
- ભગવત્ તત્ત્વ એ તર્કનો વિષય નથી...
- આવશ્યક છે : ભગવાન પ્રત્યે સમર્પણભાવ...
- મોક્ષ તો શ્રીજીમહારાજે બાંધેલી શુદ્ધ પરંપરામાં જ છે...
- હું તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો એક સંદેશવાહક છું...

શ્રી રાધાકૃષ્ણ મંદિર, હ્યુસ્ટન - તા. ૪-૮-૨૦૧૦ ૧૨

૨

- આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ, સર્વેથી શ્રેષ્ઠ સંસ્કૃતિ...
- ભગવત્ તત્ત્વનું અસ્તિત્વ સ્વીકારવું જ રહ્યું...
- ઉપાસના માત્ર ભગવાનની જ થાય...

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, ઓસ્ટિન - તા. ૫-૮-૨૦૧૦ ૧૪

૩

- શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય...
- ભગવાનની અખંડ સ્મૃતિ રાખનાર ભક્તનો મહિમા...
- નિયમ, નિશ્ચય અને પક્ષની દૈનતા...
- ભગવાનની શરણાગતિનો મહિમા...
- મારું કલ્યાણ પણ ભગવાનની આજ્ઞામાં છે...

શ્રી સનાતન હિંદુ ટેમ્પલ - ડલાસ, તા. ૭-૮-૨૦૧૦ ૧૮

૪

- શિક્ષાપત્રીમાં કડક નિયમો શા માટે ?
- જરૂરી છે, ભગવાનનો મહિમા સમજવાની...!!
- યુવાનોને ખાસ અણમોલ ટકોર...
- ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે રહે તેના યોગક્ષેમનું વહન ભગવાન પોતે કરે છે...

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, એટલાન્ટા - તા. ૮-૮-૨૦૧૦ ૨૦

૫

- આપણે ભાગ્યશાળી છીએ કે શ્રીજીમહારાજનો સર્વોપરી મહિમા સમજણો છે...
- મનનું ધ્યું મૂકવું, તે જ સાચી ભક્તિ છે...
- સત્સંગી શબ્દની વ્યાખ્યા...

દિવ્ય સત્સંગ સભા - વર્જનીયા - તા. ૧૦-૮-૨૦૧૦ ૨૨

૬

- સંપૂર્ણ શરણાગતિથી ભગવાનનો રાજીપો...
- શ્રદ્ધા વગર સિદ્ધિ નથી...

દિવ્ય સત્સંગ શિબિર - ન્યૂજર્સી, તા. ૧૪/૧૫-૮-૨૦૧૦ ૨૪

૭

- ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ વૃત્તિ કેમ નથી રહેતી ?...
- માણસનો સ્વભાવ મોક્ષમાં વિઘ્નરૂપ...
- શ્રીજીમહારાજને સર્વોપરી જાણવા એટલે...
- ‘વિમુખ જીવ કે વદનને કથા સુની નહિ જાત’ એમ શા માટે ?...
- આપણું મૂળ એ આપણો સંપ્રદાય અને સિદ્ધાંતો છે...
- આચાર્યપદને સ્થાપના શા માટે ?...
- આચાર્યપદને સ્થાપના શા માટે ?...
- ભગવાન જે સમયે જે કરે છે તે આપણા કલ્યાણ માટે જ હોય છે...
- તમારી પાસે ભીખ માંગું છું કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો દાખડો એળે ન જવા દેશો.....!!
- અમારો એક લક્ષ્ય છે કે, સંપ્રદાયને એક શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની ધજા નીચે લાવો છે...

સ્વાગત સભા - ગઢપુર તા. ૨૪-૮-૨૦૧૦ ૩૨

૮

- અમારા માટે ગાડી કે હેલીકોપ્ટર નહિ, પણ હરિભક્તોનો ભાવ મહત્ત્વનો છે...
- કોઈપણ સંપ્રદાય એના સિદ્ધાંતો વિના સંભવ નથી...
- અમારું ઘર અક્ષરધામ છે...

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ આમંત્રણ... ૩૪

૯

- અમારા માટે ગાડી કે હેલીકોપ્ટર નહિ, પણ હરિભક્તોનો ભાવ મહત્ત્વનો છે...
- કોઈપણ સંપ્રદાય એના સિદ્ધાંતો વિના સંભવ નથી...
- અમારું ઘર અક્ષરધામ છે...

સત્સંગ સમાચાર ૩૬

૧૦

- સ્વામી ધનશ્યામદાસજી - રઘુવીરવાડી તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી

શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ છાવણી - સરધાર... ૪૨

૧૧

- સંકલિત

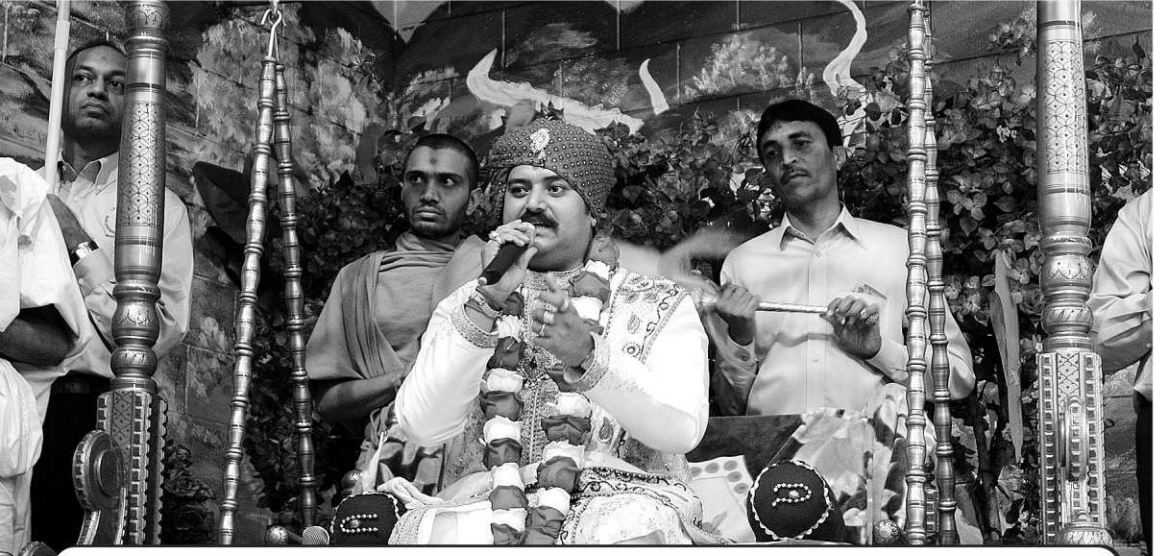
પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની વાણી એટલે ભગવત્ સાક્ષાત્કારની વાણી. સાદી અને સરળ ભાષામાં રજૂ થતાં એમના ઉપદેશ વચનોથી ભક્તજન-માનસ પર સુંદર અને ગહન અસર થાય છે. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની વાણીમાં તેમની અહંશૂન્ય છબી ઉપસી આવે છે. અંગ્રેજી ભાષાનો ઉચ્ચકક્ષાનો અભ્યાસ કરેલ હોવા છતાં પણ પોતાની ભાષામાં જરાય પણ શબ્દોનો આડંબર નહિ. અમેરિકામાં બોલતા હોય કે ભારતના કોઈ આદિવાસી ગામડામાં સભાને સંબોધતા હોય. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના પ્રેરણા વચનોથી અનેકના જીવન પરિવર્તન થયા છે. તેઓશ્રી દ્વારા બોલાયેલા પ્રત્યેક શબ્દ સભામાં બેઠેલી દરેક વ્યક્તિના આંતરમનને સ્પર્શે છે. દરેકને પોતાની સમસ્યાઓનું સમાધાન તેમની વાણીમાંથી પ્રાપ્ત થઈ રહે છે. અમેરિકાની સત્સંગ યાત્રા દરમ્યાન પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં અનેક સત્સંગ સભાઓ તથા 'દિવ્ય સત્સંગ શિબિર'નું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની વાણીનો લાભ લેવા મોટી સંખ્યામાં મુમુક્ષુઓ-ભાવિકો ઉમટતા હતા. ત્યાંના રોકાણ દરમ્યાન પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ જે અમૃતસરિતા વહાવી હતી તેના કેટલાક અંશો અત્રે પ્રસ્તુત છે.

પણ વિચારે પણ વાતું રે, આવે એના અંતરથી...

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજ શ્રી દિવ્ય અમૃતવાણી

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસ તથા પા. ખુશાલ ભગત, ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - સરધાર

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - શિકાગો

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સાક્ષીએ કહું છું કે, શરીરથી ભલે વીસ વર્ષે તમારી વચ્ચે (અમેરિકા) આવ્યા હોઈએ; પરંતુ હૃદયથી વીસ ક્ષણ પણ તમારાથી દૂર ન હતા. જેટલી ધગશ અને હોશ ભારતમાં વસતા સત્સંગીઓના જીવનના ઉત્થાનને માટે, સત્સંગના વિકાસને માટે હતી અને આજે છે એવી ને એવી, એનાથી પણ વિશેષ કહું તો અતિશયોક્તિ નથી કે વિદેશમાં વસતા ભક્તો માટે અમને વધારે ચિંતા છે. મને યાદ છે કે આ મંદિર (વ્હીલીંગ મંદિર) શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું વડતાલ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ગાદીનું 'પ્રથમ મંદિર' વિદેશની ધરતી પર તૈયાર થયું હતું. સત્સંગી હરિભક્તોએ માથે તબાસરા (તગારા) લઈને આ મંદિરમાં શારીરિક સેવા આપીને આ મંદિરનું નિર્માણ કરેલું છે. ત્યારે જેટલો અહિંના ભક્તોને ઉત્સાહ અને તાલાવેલી કે ઈતેજારી હતી તેટલો જ ઉત્સાહ પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીને પણ હતો. આ મંદિર માટે સિંહાસન અને આ મૂર્તિઓ પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીએ જાતે પોતાની પાસે કારીગરોને બોલાવી - માર્ગદર્શન આપીને તૈયાર કરાવડાવ્યું છે. વીસ વર્ષ પહેલા અમે અહિં આવ્યા હતા ત્યારની સભા, હરિભક્તો તેમજ પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની આશીર્વાદાત્મક અમૃતવાણીના શબ્દો હજુ અમોને યાદ છે.

મોક્ષપ્રદાતા ષડ્અંગી સંપ્રદાય...

શ્રીજીમહારાજે એક બહુજ સુંદર વાત લખી છે કે, જીવાત્માને મોક્ષના દ્વાર સુધી પહોંચાડનાર કોઈ જો સાધન હોય,

ભગવાનના ભક્તને ભગવાન સુધી પહોંચાડવા સક્ષમ કોઈ સાધન હોય તો એ ભગવાનની શુદ્ધ અને પવિત્ર ઉપાસના તેમજ ભગવાનની એકાંતિક ભક્તિ છે. આ બંનેના માધ્યમથી જીવાત્મા મોક્ષરૂપી સિદ્ધિને પામી શકે છે. અન્યથા કોઈ બીજા સાધને કરીને ભગવાનના ધામ સુધી પહોંચાતું નથી. અને આ જે ઉપાસના-ભક્તિનો માર્ગ પ્રશસ્ત કરવા માટે ભગવાન શ્રીહરિએ ષડ્અંગી સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી અને તેમાં મંદિરોના નિર્માણ કરાવ્યા, પોતાના સ્વરૂપોની સ્થાપના કરી; જીવાત્મા આ ઘોર કળિકાળમાં કોઈ અવળે રસ્તે ન ચડી જાય, કોઈ એને અવળે રસ્તે ભોળવી ન જાય, જીવાત્માનો મોક્ષમાર્ગ અંધકારમય ન થઈ જાય, જીવાત્મા ક્યાંય મૂંઝાઈ ન જાય એટલા માટે અનંત સૂર્યોના પ્રકાશ સમાન સત્શાસ્ત્રો આપણને આપ્યાં - જેના માધ્યમથી જીવાત્માને અવિરતપણે માર્ગદર્શન મળતું રહે.

જે મંત્ર દ્વારા જીવાત્માનો પરમાત્મા સાથે સંબંધ થાય છે, જેને આપણે બ્રહ્મસંબંધ કહીએ છીએ એવી બ્રહ્મસંબંધથી પવિત્ર અને ઉચ્ચકોટિની પ્રાપ્તિ આ જીવાત્માને થાય એટલા માટે શુદ્ધ આચાર્યપદની સ્થાપના કરી. ભક્તોનું રક્ષણ થાય, પોષણ થાય અને એમને ઉપદેશાદિક મળી રહે એટલા માટે સંતોની ફોજ શ્રીજીમહારાજે બનાવી અને હજારો હરિભક્તોની સેના તૈયાર કરી.

આ છ અંગોમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રગટ બિરાજે છે. અને જ્યાં ભગવાન બિરાજતા હોય ત્યાં જ અક્ષરધામની વ્યાખ્યા લાગુ કરી શકાય. આજે એ ન્યાયે પ.પૂ.

સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના વરદ્ હસ્તે જ્યારે ૧૯૯૧ માં આ મંદિરમાં ભગવાન શ્રીહરિના અર્ચા સ્વરૂપોમાં પ્રાણ પૂરાયેલા છે ત્યારે આ મંદિર અક્ષરધામ તુલ્ય બન્યું છે. આ મંદિરમાં સાક્ષાત્ શ્રીજીમહારાજ બિરાજે છે, હવે તો જીવાત્માને ફક્ત પોતાની સમજણ, પોતાનો વિવેક અને પોતાની સુજાણતાનો સદુપયોગ કરી આ લાભ લઈને ભગવાન શ્રીહરિને રાજ કરવા માટેનું કાર્ય જો કરવું હોય તો શ્રીજીમહારાજે સ્થાપેલા સિદ્ધાંતો અને તેમણે બાંધેલી મર્યાદાને અનુસરીએ તો જ જીવાત્માનું એમાં રૂડું થાય છે.

સર્વોપરીપણાની સમજણ કેવી હોવી જોઈએ ?...

વડતાલ પ્રકરણના બીજા વચનામૃતમાં ગામ બુવાના પટેલ કાનદાસજીએ શ્રીજીમહારાજને પ્રશ્ન કર્યો છે કે, “ભગવાનને રાજી કરવાનો શું ઉપાય છે ?” ત્યારે Probably answer (પ્રોબેબલી આન્સર ઉત્તર) એવો હોય કે ભગવાનને રાજી કરવા હોય તો આ કરવું, તે કરવું વગેરે... આ Positive answer (પોઝીટીવ આન્સર = સંભવિત હકારાત્મક ઉત્તર) થયો. પરંતુ અહીં ભગવાન શ્રીહરિએ Negative answer (નેગેટીવ આન્સર - નકારાત્મક ઉત્તર) આપ્યો છે. શ્રીજીમહારાજ કહે : “તમારે ભગવાનને વાસ્તવમાં રાજી કરવા હોય તો ક્યારેય ભગવાનના સ્વરૂપનો દ્રોહ ન કરવો.” શ્રીજીમહારાજે Positive પ્રશ્નના જવાબમાં Negative ઉત્તર આપ્યો. પરંતુ Negative ઉત્તર આપીને ભગવાન શ્રીહરિએ દેષ્ટાંત આપીને એમ સમજાવ્યું કે, “કોઈ રાજા હોય અને તેની મોટપને મિટાવીને બીજાની મોટપ લાવીએ તો તેનો દ્રોહ થયો કહેવાય.” એમ ભગવાનને કર્તાહર્તા જાણીએ અને ભગવાનના વચનમાં વિશ્વાસ રાખી જીવાત્મા વર્તે અને ભગવાનને સર્વોપરી જાણે ત્યારે એની ઉપાસના દંઢ થઈ ગણાય.

અને ઉપાસનાનો માર્ગ બહુ કઠીન છે. સર્વોપરીપણાની સમજણ કેવી હોવી જોઈએ ? તો ભક્તચિંતામણીમાં બહુ સુંદર પ્રસંગ આવે છે. એકવખત શ્રીજીમહારાજે ગઢડામાં સંતો-પરમહંસોને બેસાડ્યા ને પ્રશ્ન કર્યો કે, “રામાવતારની અંદર તો રાવણને માર્યો, સાગર ઉપર સેતુ બાંધ્યો અને અનેક અસુરોનો સંહાર કર્યો એટલે ભગવાન મર્યાદા પુરુષોત્તમ ‘રામ’ કહેવાયા. શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને પણ કંસનો નાશ કર્યો, ગોવર્ધન તોળ્યો અને મહાભારતના યુદ્ધમાં વિરાટ સ્વરૂપના દર્શન કરાવ્યા એટલે એમને ભગવાન કહેવાયા. મચ્છ, કચ્છ, વરાહ, વામન આદિક અવતારોએ કાંઈક પરાક્રમ બતાવ્યા એટલે એમને ભગવાન તરીકે સંસાર માને છે. પરંતુ અમે તો આવું કાંઈ પરાક્રમ જ નથી કર્યું, તો પછી અમને તમે બધા ભગવાન શા માટે માનો છો ?” ત્યારે સંતોએ બે હાથ જોડીને બહુ સરસ ઉત્તર આપ્યો :- “હે મહારાજ ! રામ અવતારમાં માત્ર રાવણ માર્યો, કૃષ્ણાવતારમાં એક કંસને માર્યો, પરંતુ જે રાવણમાં રાવણત્વ હતું - જે અંતઃશત્રુના કારણે એ વ્યક્તિ રાવણ બન્યો હતો, કંસ બન્યો હતો એ અંતઃશત્રુને કારણે જે આસુરી બીજ હતું તે નાશ થયું ન હતું. માત્ર રાવણ કે કંસ નામની વ્યક્તિનો નાશ કર્યો હતો, પણ તેમાં રહેલ રાવણ કે કંસ વૃત્તિનો નાશ કર્યો ન હતો. પરંતુ આપે અત્યારે પ્રત્યક્ષ પધારી એવા આસુરી બીજનો નાશ કર્યો છે. કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, માયા, મત્સર, ઈર્ષ્યા, તૃષ્ણા વગેરે દોષોનો નાશ કરી જીવાત્માને તમે મોક્ષના અધિકારી બનાવ્યા છે. માટે અમે તમને સર્વોપરી માનીએ છીએ.”

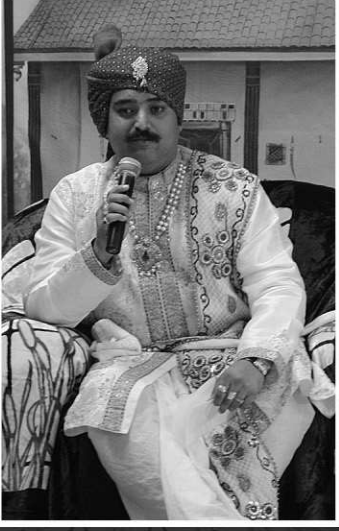
ગઢપુરમાં જ્યારે ભાણખાચરે હલ્લો કર્યો ત્યારે શ્રીજીમહારાજે બક્ષર ધારણ કર્યું છે, પરંતુ તેનો ઉપયોગ કર્યો નથી કે નથી ઉપયોગ કરવાની જરૂર પડી. કેવળ પોતાની

હે મહારાજ ! રામ-કૃષ્ણાવતારમાં માત્ર રાવણ કે કંસ નામની વ્યક્તિનો નાશ કર્યો હતો, પણ તેમાં રહેલ રાવણ કે કંસ વૃત્તિનો નાશ કર્યો ન હતો. પરંતુ આપે અત્યારે પ્રત્યક્ષ પધારી એવા આસુરી બીજનો નાશ કર્યો છે. કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ, માયા, મત્સર, ઈર્ષ્યા, તૃષ્ણા વગેરે દોષોનો નાશ કરી જીવાત્માને તમે મોક્ષના અધિકારી બનાવ્યા છે. માટે અમે તમને સર્વોપરી માનીએ છીએ.

૭૭

6 ભગવાનની ઈચ્છા વગર પાંદડું હલવા પણ સમર્થ નથી. ભગવાનની ઈચ્છા દ્રૌપદીની લાજ લેવાની ન હતી, પરંતુ ભગવાનને એ સમજાવવું હતું કે દુર્યોધનની રાજકચેરીમાં દ્રોણાચાર્ય, ભીષ્મપિતા, કૃપાચાર્ય અને પાંડવો જેવા સમર્થ વીરો ઉપસ્થિત હોય ત્યારે એક અબળાની લાજની રક્ષા કરવા કોઈ તૈયાર નથી. માટે ભગવાન કહે, ‘મારા શરણે આવેલ જીવની હું રક્ષા કરું છું.’ 99

સંકલ્પ શક્તિથી જીવાત્માના અસુરત્વને નાશ કર્યું છે.

આવી સર્વોપરીપણાની ઉચ્ચ સમજણ હોવી જોઈએ. આપણને સર્વાવતારી, સર્વોપરી, સર્વકારણના કારણ આપણા ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ મળ્યા છે એવા માહાત્મ્યથી જ શ્રીજીમહારાજ આપણને હાથ ઝાલીને ઉગારી લેશે. એવી અણમોલ તક આપણને મળી છે. પરંતુ આપણે આપણાં સ્વભાવે કરીને, આપણી અણસમજણે કરીને આપણે એકબીજાની વચ્ચેની દૂરીઓ (Distance) વધારી દીધી છે.

તમે ગૃહસ્થ છો, તમારો છોકરો કોઈ કામે ગયો હોય ને સાંજે તમારે ઘેર જ પાછો આવે છે. કારણ કે એ તમારો છોકરો છે, તમારા ઘેરે આવવાનો તેનો હક્ક છે. એમ શ્રીજીમહારાજના ઘરેથી અમો સત્સંગીઓના શ્રેયરૂપી કાર્ય કરવા આવ્યા છીએ. અમે તો અમારું કાર્ય પૂર્ણ કરીને અમારે ઘેર અક્ષરધામમાં પાછા જતા રહેશું. જો તમે યૈરવૃત્તિ બાંધશો તો અક્ષરધામમાં ભગવાનના દિકરા તરીકે હું તો ત્યાં પાછો જવાનો જ છું, પણ તમારી ઈર્ષ્યાના કારણે, સ્વભાવના કારણે ભગવાનનો અભાવ લેશો કે ભગવાનના સિદ્ધાંતોનો અભાવ લેશો અથવા ભગવાનની ઉપાસનામાં ખામી રહેશે તો આખા વિશ્વમાં કોઈ સક્ષમ કે તાકાતવર કે કોઈ એવી શક્તિ નથી કે તમને પાર પાડી શકે. આ તો મારા ભગવાનના રાજીપાએ કરીને બહું થાય છે. અને આપણે બધા સદ્ભાગી છીએ કે આપણને આ ઘોર કળિકાળમાં સર્વોપરી ભગવાનનું સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત થયું છે, આવી શુદ્ધ સમજણ આપણને પ્રાપ્ત થઈ છે, આવા સંતો-હરિભક્તોનો યોગ પ્રાપ્ત થયો છે તો આ મનુષ્ય જન્મ સાર્થક કરવો એજ મનુષ્યદેહની આપણ સર્વેની વિવેકબુદ્ધિ છે.

ભગવાન શરણાગત વત્સલ છે...

ભગવાનના ભક્તો હોય તેની કસોટી ભગવાન હંમેશા કરતા હોય છે. આપણને એમ થાય કે ભગવાનને પોતાના ભક્તોને હેરાન કરવામાં બહુ મજા આવતી હશે, પરંતુ ભગવાન જેની કસોટી લેતા હોય ત્યારે તેને અત્યાચાર જેવું લાગતું હોય પણ હંમેશા તેમાં ભક્તોનું શ્રેય રહેલું હોય છે.

શ્રીજીમહારાજે એમ કહ્યું છે કે, ‘મારી મરજી વિના રે, કોઈથી તરણું ન તોડાય’ - આ વચન સાંભળતા આપણને એમ થાય કે, જો આમજ હોય તો ભગવાને ભર સભામાં દ્રૌપદીનું વસ્ત્રાહરણ કેમ થવા દીધું?

ભગવાનની ઈચ્છા વગર પાંદડું હલવા પણ સમર્થ નથી. ભગવાનની ઈચ્છા દ્રૌપદીની લાજ લેવાની ન હતી, પરંતુ ભગવાનને એ સમજાવવું હતું કે દુર્યોધનની રાજકચેરીમાં દ્રોણાચાર્ય, ભીષ્મપિતા, કૃપાચાર્ય અને પાંડવો જેવા સમર્થ વીરો ઉપસ્થિત હોય ત્યારે એક અબળાની લાજની રક્ષા કરવા કોઈ તૈયાર નથી. માટે ભગવાન કહે, ‘મારા શરણે આવેલ જીવની હું રક્ષા કરું છું.’ આ પ્રસંગથી દ્રૌપદીની લાજ હણવાનો ભગવાનનો ઈરાદો ન હતો, પણ દ્રૌપદીની લાજ વધારી ભક્તની રક્ષા ભગવાન કરે જ છે એવો સિદ્ધાંત સ્થાપિત કરવાનો આ પ્રયાસ હતો.

મૂર્તિમાં પ્રત્યક્ષાભાવ કેળવવો...

અમોને બરાબર યાદ છે કે આ મંદિરની મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા સમયે પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીએ કહ્યું હતું કે, “હવે આ મંદિરમાં કેવળ મૂર્તિ જ નથી, આ ભગવાનની મૂર્તિ એટલે માત્ર ચિત્ર સ્વરૂપ નથી પણ અક્ષરધામના અધિપતિ અહિં બિરાજે છે.” -

આ શબ્દો પ.પૂ. મહારાજશ્રીના છે, મને હજુ પણ યાદ છે. એ વચને હું એમ કહું છું કે, આજે આ શિકાગો એ અક્ષરધામ બન્યું છે. તમે સુવર્ણ અક્ષરે તામ્ર પત્ર પર આ શબ્દો લખી લો, અને આની જવાબદારી હું લઉં છું ને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સાક્ષીએ કહું છું કે, તમે વડતાલ શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ આદિક દેવોના દર્શન-પૂજન કરો અને અહિંયા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના અર્યાસ્વરૂપના દર્શન-પૂજન કરો તેમાં એક સરખું પુણ્ય મળે. જેમ પતિવ્રતા સ્ત્રી હોય અને જેમ એની તેને ખુમારી, એનું ઓજસ, એની કિંમત - એ તેની પતિવ્રતા ભક્તિથી થાય છે. તેમ આ મંદિરમાં જે વફાદાર રહેશે તે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને વફાદાર રહેશે.

ભગવત્ તત્ત્વ એ તર્કનો વિષય નથી...

અમો હંમેશા કહીએ છીએ કે, “ભગવત્ સ્વરૂપનું તત્ત્વ એ તર્કનું તત્ત્વ નથી. તર્ક માણસ ક્યાં કરી શકે ? તો જ્યાં એની બુદ્ધિ પહોંચતી હોય ત્યાં કરી શકાય. - ‘where we can debate ? where our knowledge reaches.’ - વેર વી કેન ડીબેટ વેર અવર નોલેજ રીચીઝ - જ્યાં આપણી બુદ્ધિ પહોંચતી હોય. ‘where our mind reaches’ - વેર અવર માઈન્ડ રીચીઝ - જ્યાં આપણા તર્કનો પ્રભાવ પડતો હોય એવા વિષયો ઉપર તર્ક થઈ શકે. પરંતુ પરમાત્મા તત્ત્વ બુદ્ધિથી માપી શકાય તેવું તત્ત્વ નથી. એટલા માટે એ તર્કનો વિષય નથી. ભગવત્ તત્ત્વ શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસનો વિષય છે. જ્યારે શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસથી આપણે ભગવાનમાં જોડાઈ જઈશું તો શ્રીજીમહારાજનું ઊંચું છે કે, ‘મારા જનને અંતકાળે, જરૂર મારે આવવું; બિરુદ મારું બદલે નહિ, એમ સર્વે જનને જણાવું.’ એમ અંતકાળે ભગવાન શ્રીહરિ પોતાના શરણાગત ભક્તનો હાથ ઝાલીને પોતાના ધામમાં લઈ જશે.”

આવશ્યક છે: ભગવાન પ્રત્યે સમર્પણભાવ...

આ પૃથ્વી ઉપર પરમાત્માના આગમનનું કારણ બે રીતે શાસ્ત્રકારોએ વર્ણવ્યું છે. ભગવદ્ ગીતાની દૃષ્ટિએ જોઈએ તો ભગવાન શ્રીકૃષ્ણનારાયણ એમ કહે છે કે, ‘યદા યદા હિ ધર્મસ્ય, ગ્લાનિર્ભવતિ ભારત’ - જ્યારે જ્યારે ધર્મની ગ્લાનિ થાય છે, અધર્મનો વ્યાપ થાય છે ત્યારે અધર્મના ઉચ્છેદન માટે અને ધર્મના રક્ષણ ને સંસ્થાપન માટે હું આ પૃથ્વી ઉપર અવતાર ધારણ કરું છું. આવું ગીતામાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ કહે છે. કારિયાણી પ્રકરણના પમા વચનામૃતની દૃષ્ટિએ જોઈએ તો શ્રીજીમહારાજ એનાથી એક ડગલું વિશેષ આપણને સમજાવે છે કે આ જગતમાં રહેલો જીવાત્મા ભગવાનને ક્યારેક સખાભાવે ભજે છે, ક્યારેક મિત્રભાવે ભજે છે, ક્યારેક તો પુત્રભાવે ભજે છે, તો ક્યારેક સ્વામિભાવે ભજે છે એવા ભક્તોના મનોરથોને પૂર્ણ કરવા માટે, ભાવનાને પૂર્ણ કરવા માટે ભગવાન આ પૃથ્વી ઉપર મનુષ્ય અવતાર ધારણ કરે છે.

જો ભગવાનને કેવળ ધર્મનું જ સ્થાપન કરવું હોય તો ભગવાન શ્રીહરિ વચનામૃતમાં કહે છે : “એ કાર્ય તો અમારા આચાર્યો દ્વારા, વેદકાલીન શાસ્ત્રોના રચયિતા ઋષિમુનિઓ દ્વારા પણ ધર્મનું સ્થાપન કરાવી શક્યા હોત, પરંતુ ભક્તોના કોડ પૂર્ણ કરવાને માટે ભક્તોની ઈચ્છાને પરિપૂર્ણ કરવા માટે ભગવાન તમારા અને અમારા જેવા મનુષ્ય બની આપણી વચ્ચે મનુષ્યાકૃતિ ધારણ કરીને વિચરતા હોય છે.”

જીવાત્માનો એક સ્વભાવ છે કે જ્યાં સુધી પોતાની સમજણબુદ્ધિ, વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ ન કરે અને ભગવાનનો પરિપૂર્ણ મહિમા ન સમજે ત્યાં સુધી એને ભગવાનમાં ભગવાનપણાની ભાવના નથી આવતી. જ્યારે ભગવાનને મનુષ્ય જેવા જાણે છે ત્યારે

૬ ભગવત્ સ્વરૂપનું તત્ત્વ એ તર્કનું તત્ત્વ નથી. તર્ક માણસ ક્યાં કરી શકે ? તો જ્યાં એની બુદ્ધિ પહોંચતી હોય ત્યાં કરી શકાય. - ‘where we can debate ? where our knowledge reaches.’ - જ્યાં આપણી બુદ્ધિ પહોંચતી હોય. ‘where our mind reaches’ - જ્યાં આપણા તર્કનો પ્રભાવ પડતો હોય એવા વિષયો ઉપર તર્ક થઈ શકે. પરંતુ પરમાત્મા તત્ત્વ બુદ્ધિથી માપી શકાય તેવું તત્ત્વ નથી. એટલા માટે એ તર્કનો વિષય નથી. ભગવત્ તત્ત્વ શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસનો વિષય છે.

ભગવાનના કાર્યોમાં એને દોષ દેખાય છે, પરમાત્માની લીલાઓમાં એને દોષ દેખાય છે.

ભગવાન શ્રીહરિએ વચનામૃતમાં સૌથી મોટી બે સિદ્ધિ બતાવી છે. પ્રથમ પ્રકરણના ૧લા વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ કહે : “આ જીવાત્માને કઠણમાં કઠણ સાધન શું છે ? તો ભગવાનના સ્વરૂપમાં મનની અખંડવૃત્તિ રાખવી એના કરતા કોઈ કઠણ સાધન નથી.” જો ભગવાનના સ્વરૂપમાં મનની અખંડવૃત્તિ રાખવી તેને જ કઠણ સાધન કહેવાય તો સૌથી શ્રેષ્ઠ ઉપલબ્ધિ (પ્રાપ્તિ) કઈ ગણાય ? જે કઠણ હોય, જે ન મળી શકતું હોય એવું હોય એ જ્યારે પ્રાપ્ત થાય ત્યારે એને સર્વોત્તમ પ્રાપ્તિ ગણાય. એમ

ભગવાનના સ્વરૂપમાં મનની અખંડવૃત્તિ રહે એનાથી મોટું સુખ કે સિદ્ધિ બીજી કોઈ ન ગણાય. જીવાત્મા જ્યારે ભગવાનના ભગવાનપણાનો મહિમા સમજીને ભગવાનની શરણાગતિ સ્વીકારે ત્યારે જીવાત્માનો શ્રેયના માર્ગનો આરંભ થાય છે.

આપણને એમ થાય કે સત્સંગમાં આવ્યા, કંઠી બાંધી એટલે જગત જીતી ગયા, પરંતુ હજુ આ શરૂઆત છે. ‘This is the beginning. this is not the end. this is not the result.’ - આ શરૂઆત છે તો શરૂઆત શેની ? તો મોક્ષ પ્રાપ્ત કરવાની. સત્સંગમાં જોડાણ પછી જીવાત્માએ સત્સંગી તરીકેનું વર્તન પોતાના જીવનમાં ઉતારવું પડશે. આપણા જીવનમાં ભગવાન શ્રીહરિની ભક્તિને દૈનિક કરીને રાખવી પડશે. એટલે આ મોક્ષમાર્ગનો એક પ્રારંભ છે. અને આ પ્રારંભ ઉપર જ્યારે આપણે અગ્રેસર થઈ રહ્યા છીએ ત્યારે આપણા સૌના માર્ગમાં કોઈ વિઘ્ન ન આવે એના માટે આપણી બુદ્ધિને આપણે કસી રાખવી જોઈએ.

વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજને બહુ સરસ પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો છે : “હે મહારાજ ! કોઈ એવો ભક્ત છે કે તેને કુશાગ્રબુદ્ધિ ન હોય તો એણે ભગવાને રાજી કરવાનો શો ઉપાય છે ?” ત્યારે મહારાજે કહ્યું : “એવો જે ભક્ત હોય તેણે એક વાત ધ્યાનમાં રાખવી કે મારા ઈષ્ટદેવ શેમાં રાજી રહે છે.” અમદાવાદના ઉજા વચનામૃતમાં ભગવાન શ્રીહરિએ કહ્યું : “ભગવાનના ગમતા પ્રમાણે જે વર્તે અને ભગવાનના રાજીપામાં જે વર્તે તેના ઉપર આપોઆપ ભગવાનનો રાજીપો થાય છે.”

‘છાંડી કે શ્રીકૃષ્ણદેવ, ઔર કી જો કરું સેવ; કાટી ડારો કર મેરો, તીખી તરવારસે.’ કેટલી કડક ભાષા ? આપણા રંવાડા ઊભા થઈ જાય. મુક્તાનંદ સ્વામીએ પોતાના માટે એવા શબ્દો વાપર્યા કે જો મારા હાથ સર્વોપરી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ વિના, બીજા કોઈની સેવા કરે તો તલવાર લઈને એને કાપી નાંખજો, જો મારા હૃદયમાં ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિ વિના અન્ય બીજા કોઈનો ભાવ જો ભગવાન શ્રીહરિના સ્થાને આવે તો કટારી લઈને મારું કલેજું ચીરી નાંખજો.

એટલે આપણે ભગવાનને કોઈપણ ભાવે ભજતા હોઈએ. સ્વામિભાવ હોય, સખાભાવે હોય કે મિત્રભાવે હોય, જે પણ ભાવ હોય, પરંતુ ભગવાનના પ્રત્યે સમર્પણભાવ તો દૈનિક કરવો જ જોઈએ. વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ લખે છે : “દાદાખાચર અને એમના પરિવારને અમને રાખ્યાનો બપ છે એટલે એ પોતાનું ગમતું મૂકીને અમારા ગમતામાં વર્તો છે.” માટે વચનામૃતના પાને પાને દાદાખાચર અને તેમનો દરબારગઢ લખાયા છે. અને ભગવાન શ્રીહરિ એમ પણ બોલ્યા છે કે, ‘ગઢડું મારું ને હું ગઢડાનો, એ કેદી નહિ મટવાનો.’

મોક્ષ તો શ્રીજીમહારાજે બાંધેલી શુદ્ધ પરંપરામાં જ છે.

મુક્તાનંદ સ્વામી પોતાની પૂજામાં રામાનંદ સ્વામીની કોપીનનું એક કપડું રાખતા, અને તેની પૂજા કરતા. સ્વામી તો વડિલ કહેવાય પણ નાના સંતોને થયું કે ‘આ તો સોનાની યાળીમાં લોટાની મેખ.’ એમ આવા મોટા સંત અને આવી મોટી શુદ્ધ સર્વોપરી ઉપાસના છતાંય આટલી ખામી રહે ! બીજાના મહિમાએ કરીને ભગવાનના મહિમામાં ખામી રહે તો શ્રીજીમહારાજે લખ્યું કે, એ ભગવાનનો સૌથી મોટો દ્રોહ કર્યો કહેવાય. ભગવાનને બીજા જેવા જાણો તો એ ભગવાનનો દ્રોહ કહેવાય. એટલે કે ભગવાનને પદાર્થ જેવા જાણો તો એ ભગવાનનો મોટો દ્રોહ કહેવાય. એટલે કે ભગવાન સિવાય વિશેષ કંઈજ નથી છતાંય તમે એ ભગવાનની સમક્ષ એના સ્થાને બીજાને મૂકવા પ્રયત્ન કરો તો એ ભગવાનનો દ્રોહ કર્યો કહેવાય. સંતોએ મુક્તાનંદ સ્વામીને વિનંતિ કરી.

સ્વામીએ પોતાની ભૂલ સ્વીકારી અને તુરંત સ્વામીએ પદની રચના કરી : ‘છાંડી કે શ્રીકૃષ્ણદેવ, ઔર કી જો કરું સેવ; કાટી ડારો કર મેરો, તીખી તરવારસે.’ કેટલી કડક ભાષા ? આપણા રંવાડા ઊભા થઈ જાય. મુક્તાનંદ સ્વામીએ પોતાના માટે એવા શબ્દો વાપર્યા કે જો મારા હાથ સર્વોપરી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ વિના, બીજા કોઈની સેવા કરે તો તલવાર લઈને એને કાપી નાંખજો, જો મારા હૃદયમાં ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિ વિના અન્ય બીજા કોઈનો ભાવ જો ભગવાન શ્રીહરિના સ્થાને આવે તો કટારી લઈને મારું કલેજું ચીરી નાંખજો. આવા ભાવના પદો

મુક્તાનંદ સ્વામીએ લખ્યા છે. મારો કહેવાનો ભાવાર્થ એ છે કે જીવાત્મા જ્યારે ભગવાનને ભગવાનપણાની દૃષ્ટિથી ન જુએ ત્યાં સુધી સર્વોપરી ભગવાનને પામી શકતો નથી. અને એનો ભક્તિમાર્ગ ક્યારેય પ્રશસ્ત થતો નથી. માટે ભગવાનને કર્તાહર્તા સમજી, ભગવાન શ્રીહરિને સર્વોપરી જાણી એમની શરણાગતિ સ્વીકારવી.

અહિંયા બાંયો ચડાવવાથી કે આપણા બળે કરીને ક્યારેય મોક્ષ મેળવી શકાતો નથી. માટે ભગવાનનો મહિમા અને સર્વોપરિતાની નિષ્ઠા આપણા તમામના હૃદયમાં હોવી જોઈએ. અને એવી દૃઢ નિષ્ઠા જ્યારે આપણા હૃદયમાં થશે ત્યારે ક્યારેય ભગવાનની આજ્ઞા લોપવાનો સંકલ્પ નહિ થાય. ભગવાનની ઉપાસના કે સિદ્ધાંતોનો ભંગ કરવાનો ક્યારેય સંકલ્પ નહિ થાય. આ કળિયુગમાં આપણને સારું સારું બોલીને કે બાહ્ય આડંબરથી છેતરનારા ઘણા મળશે, પરંતુ મોક્ષ ક્યાં છે ? ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ કહે છે :- “અમારી સ્થાપેલ લક્ષ્મીનારાયણ-નરનારાયણ આદિક મૂર્તિઓ તથા હરિકૃષ્ણ મહારાજની મૂર્તિમાં અમે સાક્ષાત નિવાસ કરીને રહ્યા છીએ. અને અમારા સ્થાને સ્થાપન કરેલા આચાર્યોમાં અમે સાક્ષાત્ રહ્યા છીએ.”

દેશ-વિભાગના લેખમાં ભગવાન શ્રીહરિ બહુ સ્પષ્ટ કહે છે કે, “અમારા સ્થાપેલા આચાર્યથી વિશેષ કોઈપણ તપ, ત્યાગ, યોગ કે સામર્થ્ય કરીને બળવાન હોય, સર્વ રીતે મોટો દેખાતો હોય તોપણ અમે તમારા કલ્યાણને માટે કહીએ છીએ કે મન-કર્મ-વચને અમારા આચાર્યની જ આજ્ઞા માનજો. એનો આશ્રય છોડશો નહિ, આના સિવાય કોઈ અન્ય આશ્રય કરશે એટલે કે શ્રીજીમહારાજની બાંધેલી પરંપરા, સિદ્ધાંતોને છોડીને અન્ય આશ્રય જે કરશે તો એનું કોઈ કાળે રૂડું કે મોક્ષ કોઈ કાળે થવાનો નથી.”

શ્રીજીમહારાજના આ વચનના ન્યાયે આજે આ મંદિરમાં શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ સાક્ષાત્ બિરાજે છે એટલે આ મંદિરનો છોડો છોડીને, આ મંદિરનો આશ્રય છોડીને જીવાત્મા ગમે તેનો આશ્રય કરશે તો મોક્ષ કોઈ કાળે થવાનો નથી પણ તેનું રૂડું પણ થવાનું નથી. માટે આવો સિદ્ધાંત, આવી શુદ્ધ સંપ્રદાયની વાતોને જો આપણે જીવનમાં પચાવીશું નહિ ત્યાં સુધી આપણામાં સદ્ગુણો નહિ આવે.

આવા સમયમાં સત્સંગની આ જે જ્યોત છે તેને જવલંત રાખવી કોઈક વખત કઠણ બને પણ ત્યારે નામુમકિન નથી, કોઈ વાત અશક્ય નથી, હિંમત ન હારશો. તમારે જો જીવનમાં મોક્ષ મેળવવો હશે તો ક્યારેય અધર્મની સામે, કળિયુગની સામે તમે ઘૂંટણ ન ટેકવશો, તમે ત્યાં હિંમત ન હારશો, તમે ત્યાં Surrender (શરણાગત) ન થશો. તમે એમની સામે અડીખમ ઊભા રહેશો તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ તમારી સાથે જ છે. કાળ-કર્મ ને માયા તમારો વાંકો વાળ નહિ કરી શકે. ભગવાન

શ્રીહરિમા સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ અને દૃઢ નિષ્ઠા રાખીને સમર્પિત થઈને રહેશો તો ભગવાન શરણાગત વત્સલ, ભક્તવત્સલ છે - આપણા જીવનમાં કદાચ દોષ રહ્યા હશે તો શ્રીજીમહારાજ એને નહિ જુએ પણ પોતાની કૃપાદૃષ્ટિ આપણું કલ્યાણ કરશે.

હું તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો એક સંદેશાવાહક છું...

જેમ લંકામાં યુદ્ધનું સમાધાન કરવા માટે કોઈ દૂતને મોકલવાનો પ્રશ્ન આવ્યો ત્યારે ભગવાન શ્રીરામચંદ્રજીના સૈન્યમાં જાંબુવાન, સુગ્રીવ, લક્ષ્મણ અને હનુમાનજી જેવા અનેક મહારથીઓ હતા. પરંતુ એમાં સૌથી નાનામાં નાના યુવરાજ અંગદ હતા. સમાધાન માટે અંગદની પસંદગી કરીને રાવણની લંકામાં મોકલવામાં આવ્યા. ત્યાં જઈ અંગદે પોતાનો પગ રોપ્યો, એ પગને દશાનન સહિત કોઈપણ હલાવી શક્યા નહિ. એ પગ રોપ્યો હતો અંગદે પણ પગ હતો ભગવાન શ્રીરામનો. તેમ લાલજી મહારાજ (હું) આમાં કાંઈ પણ નથી. આ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો પ્રતાપ છે, એમના સ્થાપિત પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીનો પ્રતાપ છે, અને હું તો કેવળ એમનો સંદેશાવાહક બનીને તમારી વચ્ચે એ સત્ય અને ધર્મનો સંદેશ લઈને આવ્યો છું. માટે એક બાળક તરીકે મારી ભગવાનને પ્રાર્થના છે કે, અમારું મન સદાય તમારા સ્વરૂપમાં જ રહે, અમારા ઉપર એવી કૃપાદૃષ્ટિ રાખજો કે અમે ક્યારેય અધર્મ કે અસત્ય સામે ઝૂકીએ નહિ.

હમણાં મને યુવાનો પૂછતા હતા કે, “લાલજી મહારાજ ! તમારા જીવનનો કોઈ એક ચમત્કાર હોય તે કહો.” ત્યારે અમે કહ્યું : “અમારું જીવન જ એક ચમત્કાર રૂપ છે. કારણ કે અમારામાં કોઈ એવી સામર્થ્ય કે શક્તિ નથી, પરંતુ ભગવાનની સાક્ષીએ - ભગવાનના કાર્ય માટે જે સંકલ્પ કરું છું તેને શ્રીજીમહારાજ હાજરાહજુર આવીને તે સંકલ્પ પૂરો કરે છે. આનાથી મોટો ચમત્કાર બીજો કોઈ નથી.” માટે આપણો માર્ગ સત્યનો છે, ધર્મનો છે, આપણી સાથે ભગવાન છે એનું આ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ છે. તેથી કહું છું કે કોઈ દિવસ હિંમત ન હારશો, ક્યારેય ખુમારી ન છોડશો. આપણે કોના છીએ ? આપણે કોણ છીએ ? જો એક નટ કોઈ પાત્ર લે, તો એને પોતાના પાત્રની ખુમારી હોય છે અને એ પાત્રને તે ભજવે છે. આપણે તો સર્વાવતારી ભગવાન શ્રીહરિના સાચા સત્સંગી છીએ અને સર્વોપરી ઉપાસના કરીએ છીએ એની આપણને ખુમારી હોવી જોઈએ. અને આવી ખુમારી જો આપણા હૃદયમાં આવશે તો ભગવાન આપણાથી જરાપણ દૂર નહિ રહે ને આપણા સૌના હૃદયમાં સાક્ષાત્ દર્શને દેશે. આવી સ્થિતિ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આપણને આપી છે.

(તા. ૩૧ અને ૧-૮-૨૦૧૦ના રોજ ‘શિકાગો’ ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકલિત)

શ્રી રાધાકૃષ્ણ મંદિર - હ્યુસ્ટન

આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ, સર્વેથી શ્રેષ્ઠ સંસ્કૃતિ.

આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ, સનાતન વેદિક સંસ્કૃતિ - જેનો પાયો એ વેદ અને વેદની સ્થાપિત પરંપરાઓ પર નિર્ભર છે. આજની વિશ્વની કોઈપણ સંસ્કૃતિ હોય, કોઈપણ સભ્યતા હોય; પરંતુ આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિ છે, એનું અસ્તિત્વ, એની હેસિયત સર્વેથી શ્રેષ્ઠ છે. એની પાછળનું કારણ હોય તો વિશ્વના તમામ દેશોમાં તમામ સંસ્કૃતિમાં જીવાત્માને મોક્ષને લગતા તમામ પાસાઓને આવરી એની ચિંતા કરીને જો કોઈ સુનિશ્ચિત કે સુદૃઢ સિદ્ધાંતો કોઈએ સ્થાપિત કર્યા હોય તો એ આપણા ધર્મની સંસ્કૃતિ છે. કોઈપણ Civilization (સિવિલાઈઝેશન) હોય પણ એ માનવરચિત સોસાયટીમાં ધર્મ-અર્થ-કામ અને મોક્ષ આ ચારેય પુરુષાર્થોનો સમન્વય કરી જીવાત્માને ભવસાગર તરવા માટે કેવી રીતે જીવન જીવવું? અને એ જીવનનો અંત આવે ત્યારે શું ગતિ થાય? એ તમામ પાસાઓને સુંદર રીતે આવરી લેવામાં આવ્યા હોય તો એ આપણી ભારતીય ધર્મ સંસ્કૃતિ છે. અને ધર્મ સંસ્કૃતિના મુખ્ય પાયા જો કોઈ આપણે જોવા હોય તો એ ઉપાસના અને ભક્તિનો માર્ગ છે.

ભગવત્ તત્ત્વનું અસ્તિત્વ સ્વીકારવું જ રહ્યું...

એક વસ્તુ બહુ સમજવા જેવી છે. આપણે આધુનિકતા કે વૈજ્ઞાનિકતાનું ખંડન નથી કરતા, પરંતુ વૈજ્ઞાનિકો શું કરે છે? 'They are doing research.' - જે વસ્તુ અસ્તિત્વમાં છે તેની શોધ કરે છે. 'They are not the creators, they

are the researchers, they do research.' - જે વસ્તુ ભૌતિક છે, અત્યારે હયાત છે એની શોધ કરે છે. એટલે એનું ખંડન નથી કરતા. પણ જે 'creators' છે, જેણે આ આખા ભૌતિક બ્રહ્માંડનું સર્જન કર્યું છે, તેમજ આવા અનેક બ્રહ્માંડોનું સર્જન કર્યું છે, જે સમગ્ર બ્રહ્માંડોના નિયંત્રક છે - એ ભગવાનનું અસ્તિત્વ આપણે શા માટે સ્વીકારવું પડે છે?

બાળક છે તો બાળકનું અસ્તિત્વ પિતા વગર શક્ય નથી એ નિર્વિવાદ વાત છે. પિતા ન હોય તો બાળકનું અસ્તિત્વ ન હોય તેમ જ્યારે સૃષ્ટિની વાત કરીએ, બ્રહ્માંડની વાત કરીએ તો એના રચયિતા કે નિયંત્રક હોય, હોય ને હોય જ. અને એ જે તત્ત્વ છે તે પરબ્રહ્મ તત્ત્વ છે.

આપણી વેદિક સનાતન વેદિક સંસ્કૃતિએ આપણને આ જ્ઞાન આપ્યું છે. શ્રીજમહારાજે પણ લોજમાં જ્યારે સંપ્રદાયની શરૂઆતનું પાસુ હતું, 'Phase' (કલામાત્ર કે દૃષ્ટિબિંદુ) હતો ત્યારે આજ વાતને લગતા પ્રશ્નો પૂછીને આ સંપ્રદાયને પાયાથી જ આગળ લાવ્યા છે.

જીવ, ઈશ્વર, માયા, બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મ આ જે પાંચ સનાતન તત્ત્વો છે. તેને જીવાત્મા જાણે ત્યારે એને જ્ઞાન થયું એમ કહેવાય.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જે ઉપાસના અને ભક્તિનો માર્ગ પ્રવર્તાવ્યો છે તેનો આપણને આનંદ છે. મોક્ષના દાતા કોણ છે? કર્મના ફળપ્રદાતા કોણ છે? તો ભગવાન છે. એ ભગવાન કોણ છે? પરબ્રહ્મ તત્ત્વ શું છે? એની આપણે ઓળખાણ કરવી હોય તો

? શ્રીજીમહારાજ શિક્ષાપત્રીમાં બહુ સ્પષ્ટતાથી લખે છે :- ‘સ રાધયા યુતો જ્ઞેયો રાધાકૃષ્ણ ઇતિ પ્રભુ: । સ્વિકમ્પયા સ્મયોપેતો લક્ષ્મીનારાયણ: સ હિ ॥૧૦૧॥ જ્ઞેયોઽર્જુનેન યુક્તોઽસૌ નરનારાયણાભિધ: ।’ - “...જે શ્રીકૃષ્ણ તે જે તે રાધિકાજીએ યુક્ત હોય ત્યારે ‘રાધાકૃષ્ણ’ એવે નામે જાણવા, અને રૂક્મિણીરૂપ જે લક્ષ્મી, તેમણે યુક્ત હોય ત્યારે ‘લક્ષ્મીનારાયણ’ એવે નામે જાણવા. અને એ શ્રીકૃષ્ણ જે તે અર્જુને યુક્ત હોય ત્યારે ‘નરનારાયણ’ એવે નામે જાણવા...” (શ્લોક ૧૦૯, ૧૧૦) - પરંતુ આ બધા અવતારો કોઈને કોઈ કાર્યને લઈ, કોઈ હેતુ કે કોઈ લક્ષ્ય લઈ મચ્છ-કચ્છ-વરાહ-નરસિંહ આદિ અવતારો થતાં હોય છે. પણ આ તમામ અવતારોના આવિર્ભાવના જે કારણ સ્વરૂપ એવા પૂર્ણ પુરુષોત્તમનારાયણ છે. એ કોણ છે ? તો આપણા ઉપાસ્ય ઈષ્ટદેવ સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ છે, જે આપણા સર્વેના ઉપાસના કરવા યોગ્ય છે. આપણા કલ્યાણ દાતા - મોક્ષપ્રદાતા છે. એમનું ભજન, એમની ભક્તિ-આરાધના-સેવા અને ઉપાસના જીવાત્માને આ લોકમાં સુખી કરે છે, પણ પરલોકમાં પણ સુખીયા કરે છે. એટલે આવું મહાસમર્થ તત્ત્વપ્રાપ્ત થયું છે ત્યારે કોના હૃદયમાં આનંદ ન હોય....!!

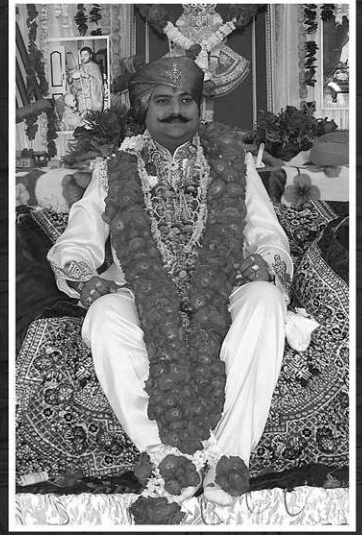
આપણા નંદસંતોએ શાસ્ત્રોમાં લખ્યું છે :- “આનંદ કોને ન હોય ? જેમ મરજીવો હોય તે જ સમુદ્રમાં પાણીની અંદર ઊંડાણ સુધી જાય અને અંદર જઈ ખજાનામાં મોતી શોધી લાવે એને સુખ-આનંદ આવે પણ કિનારે બેઠો બેઠો એને તાકી રહ્યો હોય, એની ટીકા કરતો હોય કે, ‘એમાં જોખમ છે, એમાં આમ છે - તેમ છે’ આવા વ્યક્તિને કોઈ દિવસ એ સુખ આવતું નથી.” તમારે જો એનો ખરેખરો આનંદ મેળવવો હોય તો હું ઘણી વખત હરિભક્તોને કહું છું કે બહાર રહીને આપણે માત્ર એના પર ‘debate’ (ચર્ચા) કરીએ છીએ, એના પર તર્ક કરીએ છીએ પણ કોઈ દિવસ તેનો અનુભવ નથી કરતા. એકવખત પ્રયત્ન કરી તો જુઓ ! સત્સંગમાં આવી, સત્સંગને ઓળખીને ભગવાનની ભક્તિનો એકવખત સ્વાદ તો ચાખી જુઓ !! એકવાર તમને જો ભગવાનનો અનુભવ થઈ જશે, એ સ્વાદ ચાખશો તો તમને ખ્યાલ આવશે કે અમૃતના પીયુષો કેવા હોય ?

અમૃતપાન કરવાથી શું લાભ થાય ? જ્યાં સુધી મધ ચાખ્યું ન હોય ત્યાં સુધી ખબર કેમ પડે કે એ કેવું હોય ? તેમ ભગવાનની ભક્તિનો રંગ કેવો છે એ તો જેમ જેમ એને આપણે જીવનમાં અપનાવીએ તેમ તેમ એનો રંગ ચઢતો ને ચઢતો રહે છે. અને એ રંગ આપણ સર્વેને પ્રાપ્ત થયો છે.

ઉપાસના માત્ર ભગવાનની જ થાય...

આપણે સદ્ભાગી છીએ કે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ જેવા ભગવાન આપણને મળ્યા છે. જે ભગવાને અનેક અવતારોના માધ્યમથી અધર્મનો નાશ કર્યો, અસુરોનો સંહાર કર્યો, પરંતુ શ્રીજીમહારાજ કહે : “અમારો હજુ કાર્ય સંકલ્પ બાકી છે.” અને એ કાર્ય સંકલ્પ પરિપૂર્ણ કરવા માટે અનંત મુક્તોને સાથે લઈ પૂર્ણ પુરુષોત્તમનારાયણ ભગવાન શ્રીહરિ આ પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા. શ્રીજીમહારાજ કહે : “આવું અમે પહેલા કર્યું નથી અને કરવાના પણ નથી.” ભગવાન શ્રીહરિનો એવો દંટ સંકલ્પ છે કે મનવારો ભરીને અમારા ભક્તોને અમારા ધામમાં લઈ જવા છે. આપણે તો એટલી સાવધાની રાખવાની છે કે આપણે રહી ન જઈએ. ભગવાને આપણને ઘણી બધી સુવિધાઓ આપી છે, વ્યવસ્થા કરી આપી છે. પરંતુ ઘણીવખત એવું થાય કે વરસાદ ધોધમાર વરસતો હોય, આપણે કદાચ છત્રી લઈને ઊભા હોઈએ, આપણે પલળતા ન હોઈએ તો એનો મતલબ શું સમજવાનો ? વરસાદ પડ્યો નહિ એમ નહિ, પણ આપણે આવરણ લઈને ઊભા છીએ. આપણી વચ્ચે અને વરસાદની વચ્ચે છત્રીરૂપી આવરણ છે. એમ જીવાત્માને ભગવાનનો આનંદ નથી આવતો,

અનુસંધાન પેજ - ૧૭ પર...

૬ અમૃતપાન કરવાથી શું લાભ થાય ? જ્યાં સુધી મધ ચાખ્યું ન હોય ત્યાં સુધી ખબર કેમ પડે કે એ કેવું હોય ? તેમ ભગવાનની ભક્તિનો રંગ કેવો છે એ તો જેમ જેમ એને આપણે જીવનમાં અપનાવીએ તેમ તેમ એનો રંગ ચઢતો ને ચઢતો રહે છે. અને એ રંગ આપણ સર્વેને પ્રાપ્ત થયો છે.

૭

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - ઓરટીન

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય...

દરેક ધર્મનું પરમ લક્ષ્ય જો કોઈ હોય તો જીવાત્માને પરમાત્માની પ્રાપ્તિ કરાવવી તે છે. અને જ્યારે જેની પ્રાપ્તિ કરવાની હોય ત્યારે ‘but nature’ સ્વાભાવિક રીતે માણસે તેનું ચિંતવન કરવું પડે. તેમ જીવાત્માને મોક્ષ મેળવવો છે, ભગવાનને પામવા છે તો એના માટે આપણી ‘Philosophy’ (તત્ત્વજ્ઞાન) છે કે, જે પરબ્રહ્મ પરમાત્માને આ જીવાત્માએ મળવું છે એ પરમાત્માનું ચિંતવન-આરાધના-સેવા-પૂજા-ભજન-કીર્તન કરવું. આ જીવાત્માને ભગવાનની પ્રાપ્તિના માર્ગમાં જો કોઈ વિઘ્નરૂપ કે બાધારૂપ થતું હોય તો તે માયા છે. આ માયાના આવરણને તોડી એના બંધનમાંથી મુક્ત થઈએ તેનું નામ મોક્ષ...,

ભગવદ્ ગીતા કહે છે : “યદા યદા હિ ધર્મસ્ય, ગ્લાનિર્ભવતિ ભારત । અભ્યુત્થાનમધર્મસ્ય, તદાત્માનં સૃજામ્યહમ્ ॥” - “જ્યારે જ્યારે ધર્મની ગ્લાનિ થાય છે, અધર્મનો વિકાસ થાય ત્યારે ત્યારે ધર્મના રક્ષણ માટે અને અધર્મના નાશ માટે ભગવાનના અવતાર થાય છે.”

પરંતુ અનંતકોટિ બ્રહ્માંડોના અધિપતિ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની અક્ષરધામમાં બેઠા બેઠા કરુણા દૃષ્ટિ થઈ કે, આ જીવાત્માને મોક્ષનું સાધન કરવું હજુ બાકી રહ્યું છે. અધર્મનો નાશ કર્યો, ધર્મનું રક્ષણ કર્યું પણ જીવાત્માને અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ થાય અને અમારા સાંનિધ્યનું સુખ મળે તેનું કારણ જે ઉપાસના અને ભક્તિમાર્ગ - આ બે અંગની પ્રશસ્તિ થાય એવો એક

સંપ્રદાયની સ્થાપના કરું. સંપ્રદાયો અનેક પ્રવર્તે છે, દરેક સંપ્રદાયની ગરિમા અને તેનું અસ્તિત્વ રહેલું જ છે. પરંતુ જ્યારે યુગનો પ્રભાવ એ વર્તન ઉપર દેખાવા માંડે ત્યારે ધર્મના સિદ્ધાંતોનું ઉચ્છેદન થાય. ઉપાસના-ભક્તિમાં ફેર પડે ત્યારે ભગવાનનો પ્રાદુર્ભાવ ભક્તિમાં થાય છે. શ્રીજીમહારાજે પોતે આ સંસારમાં આવિર્ભાવ પામી આ દિવ્ય સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી પાયા નાંખ્યો.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની વ્યાખ્યા બહુજ નિરાળી છે. ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનો મહિમા પણ ખૂબજ છે. આપણે જેની શરણાગતિ સ્વીકારી છે તે આપણા ઈષ્ટ છે, એ આપણા સ્વામી છે, નાથ છે, નિયંતા છે. ‘Bhagwan is a lord of the universe’ - આ સમગ્ર બ્રહ્માંડોના એ ધણી છે, માલિક છે એવા જે નારાયણ તેમની દાસભાવે શરણાગતિ સ્વીકારે; અને દાસનું કર્તવ્ય છે કે પોતાના સ્વામીને વફાદાર રહેવું. સ્વામીની આજ્ઞામાં રહેવું અને તેમના હિતનું કાર્ય કરવું. જો આ રીતે સેવક રહે તો સ્વામીનું પણ કર્તવ્ય એ બને છે કે, સેવકનું પાલન-પોષણ કરવું - તેની રક્ષા કરવી.

ભગવાનની અખંડ સ્મૃતિ રાખનાર ભક્તનો મહિમા

ભગવાન એવા અંતર્યામી અને દયાળુ છે કે એ જીવાત્માના કર્મ સામું જોતા નથી. શ્રીજીમહારાજ કહે : “અમે જો જીવાત્માના કર્મ સામું જોવા જઈએ તો અક્ષરધામમાં કોઈ ન જાય.” આપણાથી જાણે-અજાણે એવા કર્મ થાય છે, પરંતુ ભગવાનની

દયાળુતા, કરુણા એક માલિક તરીકે - એક પિતા તરીકે હંમેશા પોતાના બાળક ઉપર વરસતી રહે છે. જીવાત્માને જ્યારે આ મહિમા સમજાય ત્યારે સત્સંગ દેઢ થાય. આપણે કંઠી બાંધી કે કપાળને વિષે તિલક-ચાંદલો કર્યો તેનાથી દુનિયા કદાચ આપણને સત્સંગીનું બિરુદ ભલે આપે પણ ભગવાનની દૃષ્ટિમાં જીવાત્મા ક્યારે સત્સંગી થાય ? તો ભગવાન શ્રીહરિ ગઢડા મધ્ય પ્રકરણના ૪૮મા વચનામૃતમાં કહે છે : “અને સાધુ પ્રેમાનંદ સ્વામી ભગવાનના ધ્યાનના અંગની ગરબીઓ જે, ‘વંદુ સહજાનંદ રસરૂપ અનુપમ સારને રે લોલ...’ એ ગાવતા હતા. પછી જ્યારે ગાઈ રહ્યા ત્યારે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે, “બહુ સારાં કીર્તન ગાયાં. આ કીર્તનને સાંભળીને તો અમારા મનમાં એમ વિચાર થયો જે, આવી રીતે એને ભગવાનની મૂર્તિનું ચિંતવન છે, માટે એ સાધુને તો ઉઠીને સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ કરીએ.”

ભગવાન શ્રીહરિએ કેટલો બધો મહિમા બતાવ્યો ! પ્રેમાનંદ સ્વામી તો ભક્ત હતા, શ્રીજીમહારાજ તો પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમનારાયણ હતા; પરંતુ એક મહિમા સમજાવવા માટે કે આપણા હૃદયમાં ભગવાન પ્રત્યે કેવી ભાવના હોવી જોઈએ. જેથી પ્રેમાનંદ સ્વામીના હૃદયમાં ભગવાનનું અખંડ ચિંતવન થતું હતું. પ્રેમાનંદ સ્વામી જેવું ભગવાનનું અખંડ ચિંતવન આપણા હૃદયમાં થશે ત્યારે મહારાજ કહે : “અમે એને આધીન થઈને રહીએ, અમે એને દંડવત કરવા માંગીએ છીએ.” એનો અર્થ એવો નથી કે પ્રેમાનંદ સ્વામીને ભગવાન કરતા મોટા બતાવવા છે. પણ ભક્તિનો આટલો બધો મહિમા છે, ભગવાનની ઉપાસનાનો એટલો બધો મહિમા છે કે જેથી ભગવાન પણ વશ થઈ જાય છે. આપણા નંદસંતોએ પણ શાસ્ત્રોમાં લખે છે કે, ભગવાન ભક્તિથી જેવા રાજ થાય છે તેવા બીજા કોઈ સાધનથી થતા નથી. અને આજે એ પુરુષોત્તમનારાયણની ભક્તિ કરવાનો લ્હાવો આપણને મળ્યો છે.

નિયમ, નિશ્ચય અને પદ્ધતિની દૃઢતા...

મનુષ્યના જીવનમાં એ કેટલું જીવ્યા એ મહત્વનું નથી, પણ જીવન કેવું જીવ્યા એ મહત્વનું છે. એનું ચારિત્ર્ય અને ‘Morals’ (આત્મશ્રદ્ધા), એના ‘Principles’ (સિદ્ધાંતો), એની નૈતિકતા જ જીવાત્માનો ઉદ્ધાર કરે છે ને જીવાત્માના જીવનનું મૂલ્યાંકન કરે છે.

તમે રામાયણમાં અથવા શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માના જીવનચરિત્રો જુઓ. તમે શ્રીમદ્ ભાગવત, વેદ-પુરાણ, ઉપનિષદમાં જુઓ, એ તમામ ગ્રંથોમાં સદાચાર, સદ્ભાવના, સત્ય અને ધર્મનો પક્ષ અને ભગવાનની ઉપાસના-ભક્તિના પક્ષને હંમેશા પ્રાધાન્ય આપેલું છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે એમાં વિશેષતા એ કરી છે કે, જે પોતાના ઈષ્ટદેવ હોય અને તેમના સ્થાપેલા જે સિદ્ધાંતો, મર્યાદાઓ હોય તેનું અનુસંધાન રાખવું. પોતાના ઈષ્ટદેવનો દેઢ નિશ્ચય થયો તેમાં બ્રહ્માદિક પણ આવીને ડોલાવવાનો પ્રયત્ન કરે તોપણ ભગવાનના નિશ્ચયમાં ફેર પડે નહિ. અને ભગવાનના સાચા સંતો-ભક્તોનો દેઢ વિશ્વાસ હોય, ગમે તેવી પરિસ્થિતિ આવે, દેશ-કાળ-ક્રિયા-સંગ એ આદિક વિપરીત સર્જાય તોપણ ભગવાનનું બળ રાખવું કે આ જ મારા કલ્યાણના કરનારા છે, એ મારી સાથે જ રહેલા છે. હું એમની આજ્ઞામાં વર્તીશ તો જ સુખી થઈશ, મારો મોક્ષ થશે - એમ નિયમ, નિશ્ચય અને પદ્ધતિ દેઢ રાખવો. આ સિદ્ધાંત ભગવાન શ્રીહરિએ કહ્યો છે.

ભગવાનની શરણાગતિનો મહિમા...

આપણને એમ થાય કે આપણે દુઃખી કેમ થઈએ છીએ ? સાચા અર્થમાં આપણે

૬૬ ભગવાનના સાચા સંતો-ભક્તોનો દેઢ વિશ્વાસ હોય, ગમે તેવી પરિસ્થિતિ આવે, દેશ-કાળ-ક્રિયા-સંગ એ આદિક વિપરીત સર્જાય તોપણ ભગવાનનું બળ રાખવું કે આ જ મારા કલ્યાણના કરનારા છે, એ મારી સાથે જ રહેલા છે. હું એમની આજ્ઞામાં વર્તીશ તો જ સુખી થઈશ, મારો મોક્ષ થશે - એમ નિયમ, નિશ્ચય અને પદ્ધતિ દેઢ રાખવો.

૭૭

આપણાં કર્મમાંથી મુક્ત થઈએ છીએ. શાસ્ત્રકારો લખે છે :

‘અવશ્યમેવ ભોક્તવ્યમ્ કૃતં કર્મ શુભાશભમ્ ૧’ - કોઈપણ કર્મ એવું નથી કે જેનું ફળ ભોગવવાનું ન હોય. પરંતુ એ ફળને ભોગવીને જીવાત્મા એ કર્મના બંધનમાંથી મુક્ત થાય છે અને નિર્લેપ પણ થાય છે. શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “ભગવાનની બાંધેલી મર્યાદામાં રહીને જે કર્મ કરે છે એનાથી જીવાત્મા નિર્લેપ થાય છે.”

આપણા શરણાગતિ મંત્રમાં પણ એ જ વાત આવે છે. ભગવાન શ્રીહરિ ‘શ્રી સત્સંગિજીવન’ ગ્રંથના ચોથા પ્રકરણના ૪૬મા અધ્યાયમાં કહે છે :- ‘નિધાયાગ્રે ફલં તસ્ય પ્રણમ્ય પ્રાઙ્ગલિર્લવંદેત્ ।

ભગવન્યાહિ માં થીતં સંસૃતેસ્ત્વામુપાગતમ્ ॥૨૫॥ इत्थं प्रपन्नाय गुरुस्तस्मा अभयमादितः । दत्त्वा ततश्च सामान्यां सद्यो दीक्षां ददीत सः’ - “જે મુમુક્ષુને પોતાના મોક્ષનો ખપ હોય તેને આચાર્યશ્રીના શરણે આવવું. પછી આચાર્યશ્રીએ તેના હાથમાં જળ લેવડાવીને સંકલ્પ કરાવવો.”

‘કાલમાયાપાપકર્મયમદૂતભયાદહમ્ ।

શ્રીકૃષ્ણદેવં શરણં પ્રપન્નોઽસ્મિ સ પાતુ મામ્ ॥’

કાળ, માયા, પાપકર્મ વગેરે..., સંકલ્પમંત્ર શિષ્ય પાસે બોલાવીને શ્રીકૃષ્ણની શરણપ્રાપ્તિનો સંકલ્પ કરાવે. આ શરણ-મંત્રનો અર્થ, ‘કાળ-માયા અને પાપકર્મ તથા યમદૂતના ભયથી હું પરાત્પર પરમાત્માને શરણે આવેલો છું. તે પરમાત્મા મારું રક્ષણ કરો’.

જીવાત્મા ભગવાનને શરણે જાય છે ત્યારે કાળ-માયા-પાપકર્મ અને યમદૂતના ભયથી મુક્ત થાય છે. માટે ભગવાનના શરણમાં રહી ભગવાનની આજ્ઞા પાળી પોતાના કલ્યાણનું સાધન કરવું, તો દેહને મૂકીને જીવાત્મા મુક્ત થાય અને ભગવાનના શરણમાં ગતિ થાય. આનું નામ જ મોક્ષ. આવી જેને શ્રેષ્ઠ સમજણ પ્રાપ્ત થઈ છે તે ઉચ્ચકોટિના છે. જગતમાં કેટલો મોટો છે, જગતમાં શું એની સ્થિતિ છે - એ અમારી દૃષ્ટિમાં કોઈ કિંમત નથી, જેની સમજણ મોટી, જેની સ્થિતિ મોટી એ મોટો છે. શ્રીજીમહારાજ પણ વડતાલ પ્રકરણના ૨૦મા વચનામૃતમાં આ જ વાત બતાવે છે : “...ગૃહી-ત્યાગીનો કાંઈ મેળ નથી જેની સમજણ મોટી તેને જ સૌથી મોટો હરિભક્ત જાણવો.” માટે

સંખ્યા કેટલી છે તેનું મહત્વ નથી. ‘Quantity is never important.’ (ક્વોન્ટીટી ઈઝ નેવર ઇમ્પોર્ટન્ટ). પરંતુ એક વિચાર રાખવો કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આપણી સાથે છે, તેમના દિવ્ય સિદ્ધાંતો સાથે છે, તેમનું બળ આપણી પાસે છે. આપણે કોઈથી નાના પણ નથી અને કોઈથી નબળાં પણ નથી. પરંતુ આ બળ ક્યાં સુધી છે ? તો જ્યાં સુધી આપણને ભગવાનનો આશરો છે ત્યાં સુધી છે.

મનમાં એવું ન માનશો કે, અમારો સમુદાય ઓછો છે. અમો હંમેશા કહીએ છીએ કે, સંખ્યા કેટલી છે તેનું મહત્વ નથી. ‘Quantity is never important.’ (ક્વોન્ટીટી ઈઝ નેવર ઇમ્પોર્ટન્ટ). પરંતુ એક વિચાર રાખવો કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આપણી સાથે છે, તેમના દિવ્ય સિદ્ધાંતો સાથે છે, તેમનું બળ આપણી પાસે છે.

આપણે કોઈથી નાના પણ નથી અને કોઈથી નબળાં પણ નથી. પરંતુ આ બળ ક્યાં સુધી છે ? તો જ્યાં સુધી આપણને ભગવાનનો આશરો છે ત્યાં સુધી છે. માટે કહ્યું છે કે, ‘સમય સમય બલવાન, નહિ પુરુષ બલવાન । एक काबे अर्जुन लूटीया, वोही धनुष वोही बान ॥’ - આપણે

ભગવાનને સાથે રાખીને ચાલીશું ત્યાં સુધી નરસિંહ મહેતા, સુદામા જેવા અનેક ભક્તો અને આપણા સંપ્રદાયના નાજા જોગિયાનું રક્ષણ કરવા ભગવાન શ્રીહરિ ક્યાંથી ક્યાં પહોંચ્યા ! માટે આપણે ભગવાનનું બળ રાખ્યું હશે અને ભગવાનનો આશરો હશે તો કોઈ દિવસ કાળ-કર્મ અને માયા નડી શકશે નહિ. અને જેને ભગવાનના વચનમાં વિશ્વાસ નથી રહ્યો, ભગવાનમાં શ્રદ્ધા નથી રહી એ ગમે તેવી મોટી સ્થિતિને પામ્યા હશે તોપણ તેનો પરાભવ થયો છે. આ શાસ્ત્રો પ્રમાણ આપે છે. શ્રીજીમહારાજ તો ત્યાં સુધી કહ્યું છે કે, “બ્રહ્મસ્થિતિને પામ્યા હોય પણ ભગવાનમાં અવિશ્વાસ આવે ને ભગવાનની નિષ્ઠામાંથી ડગે તો તેને પણ ફરી પાછું મૃત્યુલોકમાં આવવું પડે છે.” તો આપણે હજુ સામાન્ય જીવ છીએ, તો આપણે કેટલું સાવધાન રહેવાની જરૂર છે....!!!

મારું કલ્યાણ પણ ભગવાનની આજ્ઞામાં છે...

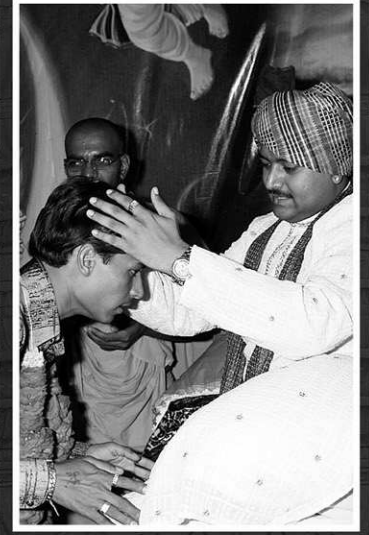
ભગવાન શ્રીહરિ વચનામૃતમાં કહે છે : “બહુ સાધને કરીને મોક્ષ નથી પણ મોક્ષ તો કૃપાએ કરીને છે. કર્મ કરવું તે જીવાત્માનું કર્તવ્ય છે, પરંતુ તેનું ફળ તો ભગવાન જ આપે છે.” માતા-પિતા પોતાના છોકરાઓ તેના કઢ્યામાં રહેતા હોય તો ખૂબ રાજી થાય તેમ તમને જેની સાથે હેત-પ્રેમ હોય, જેની લાગણી તમારી સાથે જોડાયેલી હોય તેને રાજી કરવાનો તમે પ્રયત્ન કરો છો. શા માટે ? ‘we want to see happy.’ (વી વોન્ટ ટુ સી હેપ્પી) આપણે એને ખુશ જોવા ઈચ્છીએ છીએ. એ ખુશ ક્યારે થાય તો જ્યારે એનું ગમતું કરીએ ત્યારે એનો રાજીપો ને મનનો

ઉમળકો નીકળે.

કૃપા ને આશીર્વાદ હંમેશા માંગવાથી મળતા નથી. તમે કહો કે, બાપજી ! આશીર્વાદ આપો તો હું તમને ચાર-પાંચ ધબ્બા મારું કે કદાચ તમારી ઉપર આખો બેસી જાઉં તોપણ તમારું કલ્યાણ ન થાય કારણ કે મારું પણ કલ્યાણ ભગવાનની આજ્ઞામાં છે, ભગવાનના રાજીપામાં છે. એટલે આ જે આ વાત આપણે દટ કરવાની છે.

હું હંમેશા કહું છું કે, આ જીવાત્મા ચોરાશીલાખ યોનિમાં ભટકતો આવે છે. એનું કારણ છે કે જીવાત્મા પોતાનું ધાર્યું જ કરતો આવ્યો છે. એટલે મોક્ષ હજુ સુધી આપણને મળ્યો નથી. ધાર્યું કરવાનું બંધ કરી કહું કરવાનું ચાલુ કરીએ. હવે ભગવાનનું કહું કરવાનો સમય છે. જો ભગવાનનું કહું કરીશું તો આ ભવ, છેલ્લો જન્મ બનશે. માટે આવો યોગ મળ્યો છે, સમય મળ્યો છે ને આપણા ઉપર ભગવાનની કૃપા થઈ છે ત્યારે તેમાં બળ રાખવાની જરૂર છે. જગતને જે સમજવું હોય તે સમજે, પણ આપણે જ્યાં આપણું કલ્યાણ માન્યું છે ત્યાં જ આપણું કલ્યાણ થવાનું છે તેને નિષ્ઠાપૂર્વક વળગી રહેશો તો જીવાત્માનું જરૂર શ્રેય થશે.

(તા. ૫-૮-૨૦૧૦ના રોજ 'ઓસ્ટીન' ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકિલત)

અનુસંધાન પેજ ૧૩નું ચાલું

ભગવાનનો વિશ્વાસ નથી આવતો, કારણ કે વચ્ચે કોઈક આવરણ છે, કોઈક અટામણ છે.

ઉપાસના માત્ર ભગવાનની જ થાય. સંતોએ પણ એ આવરણ-અટામણ ટાળવાની જ વાત કરી છે. રામાનંદ સંપ્રદાય ભગવાન શ્રીરામને પૂજે, વૈષ્ણવ સંપ્રદાય ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને પૂજે, શૈવ સંપ્રદાય ભગવાન શિવને પૂજે પણ દરેક જગ્યાએ ભગવાનની જ ઉપાસના થાય છે. ભગવાન સિવાય બીજા કોઈની ઉપાસના થતી નથી. ભગવાન શ્રીહરિ શિક્ષાપત્રીમાં કહે છે :- 'કૃષ્ણસ્તદવતારાશ્ચ ધ્યેયાસ્તત્પ્રતિમાપિ ચ । ન તુ જીવા નૃદેવાદ્યા ભક્તા બ્રહ્મવિદોઽપિ ચ' - "અને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તથા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના જે અવતાર તે જે તે ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે; તથા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની જે પ્રતિમા, તે પણ ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે. માટે એમનું ધ્યાન કરવું. અને મનુષ્ય તથા દેવાદિક જે જીવ તે તો શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના ભક્ત હોય અને બ્રહ્મવેત્તા હોય તો પણ ધ્યાન કરવા યોગ્ય નથી, માટે એમનું ધ્યાન ન કરવું." (શ્લોક ૧૧૫) ભગવાનના જે સર્વ આવિર્ભાવો-અવતારો થયા, સમગ્ર પૃથ્વીની રચના થઈ, બ્રહ્માંડનું સર્જન થયું, તેની ઉત્પત્તિ, પાલન, પ્રલયના કરનારા, જેના રોમરોમમાં અનંતકોટિ બ્રહ્માંડો રહેલા છે, જેની ઈચ્છા-આજ્ઞામાં નવગ્રહો આદિ બ્રહ્માદિક દેવતાઓ વર્તે છે એવા પૂર્ણ પુરુષોત્તમનારાયણ આપણને મળ્યા છે. આનો જ્યારે જીવાત્માને એકવખત દેઢ કેફ ચડે, ભગવાનના કેફે કેફી થયા પછી એને જગતનો કોઈ કેફ ચડતો નથી. અને એ કેફ કેવો છે ? એ નશો કેવો છે ? તો શાસ્ત્રોમાં ધ્રુવ, પ્રહ્લાદ આદિકના દૃષ્ટાંતો દીધા છે. એ દૃષ્ટાંતો પણ કેવા દીધાં ? નાના-નાનાં બાળકાનો દીધાં. બાળઅવસ્થામાં પણ એને જો ભગવાનનો કેફ ચડ્યો તો પોતે તો આજીવન કેફમાં રહ્યા પણ અનેક જીવોને પણ કેફી કર્યાં. જો આવા નાના બાળકોમાં હજારો ભક્તોને કેફી કરવાની આવી સામર્થ્ય આવતી હોય તો આપણે તો સમજી છીએ, જ્ઞાની છીએ, વિવેકી છીએ. માટે જ્યારે આપણને આવો ભગવાનનો કેફ અને મહિમા સમજાશે ત્યારે આપણા જીવનનું ઉત્થાન થશે.

(તા. ૫-૮-૨૦૧૦ના રોજ 'હ્યુસ્ટન' ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકિલત)

૬૬ કૃપા ને આશીર્વાદ હંમેશા માંગવાથી મળતા નથી. તમે કહો કે, બાપજી ! આશીર્વાદ આપો તો હું તમને ચાર-પાંચ ધબ્બા મારું કે કદાચ તમારી ઉપર આખો બેસી જાઉં તોપણ તમારું કલ્યાણ ન થાય કારણ કે મારું પણ કલ્યાણ ભગવાનની આજ્ઞામાં છે, ભગવાનના રાજીપામાં છે. એટલે આ જે આ વાત આપણે દટ કરવાની છે.

શ્રી સનાતન હિન્દુ ટેમ્પલ - ડહાસ

શિક્ષાપત્રીમાં કડક નિયમો શા માટે ?

ભગવાનનો તથા આ સત્સંગનો મહિમા એવો છે કે વારંવાર કહેવા- સાંભળવાનું મન થાય. ભગવાનની ભક્તિનો મહિમા કહેવા અને સાંભળવામાં જે દિવસ તૃપ્તિ થઈ જાય તો, શ્રીજીમહારાજ વચનામૃત આદિક શાસ્ત્રોમાં એમ કહે છે કે તે દિવસથી જીવાત્માનો ભક્તિ માર્ગ રૂંધાય જાય છે. જ્યારે પોતાને પૂર્ણભાવ આવી ગયો કે, ‘હવે ઘણું થઈ ગયું’ ત્યારે સમજી લેવું કે આપણા પતનની શરૂઆત થઈ ગઈ છે. માટે ભગવાનનો મહિમા ને ભગવાનની ભક્તિને કહેવી-સાંભળવી એ આપણા સર્વેનું કર્તવ્ય છે.

શ્રીજીમહારાજે જ્યારે શિક્ષાપત્રી લખી ત્યારે સંતોએ કહ્યું : “મહારાજ ! શિક્ષાપત્રીમાં આટલાં કડક નિયમો લખ્યા છે, પણ આપણો સંપ્રદાય કળિયુગમાંથી પસાર થવાનો છે. તો કળિયુગના માનવની શ્રદ્ધા નહિ રહે અને આટલા બધા કડક નિયમો કોણ પાળશે ? ભક્તોના વિશ્વાસની કસોટી થઈ જશે. શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ જ્યારે જતો રહેશે ત્યારે સંપ્રદાય ભૂંસાઈ જશે.” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિ સંતોના પ્રશ્નનો સુંદર ઉત્તર આપતાં કહે છે : “વ્યક્તિ હંમેશા જ્યારે યુદ્ધમાં જાય ત્યારે એક કવચ પહેરે છે. જેવો ઘા વાગવાની શક્યતા હોય, જેવો પ્રહાર જીલવાની શક્યતા હોય તેવું કવચ પહેરીને યુદ્ધમાં જાય છે. જો નબળું કવચ પહેર્યું હોય તો ઘા ન સહન કરી શકાય. તેમ સત્સંગ છે તે ધર્મ છે અને ધર્મનું પ્રથમ કર્તવ્ય છે જીવાત્માનું રક્ષણ કરવું. રક્ષણ કોના થકી કરવું ? તો જીવાત્માનું રક્ષણ દેશ, કાળ, જીવાત્માના પાપકર્મ અને

માયાના આવરણ થકી કરવું એ ધર્મનું કર્તવ્ય છે. અને જો એ ધર્મને એનું Shild (શિલ્ડ), એનું આવરણ, એનું કવચ નબળું હોય તો એ રક્ષણ કરી શકે નહિ. તેમ અમોએ ભક્તોના રક્ષણ માટે શિક્ષાપત્રીમાં કડક નિયમો લખ્યા છે.”

ભવિષ્યમાં આવનાર પેઢીને ઘોર કળિકાળમાં માયાના પ્રહારથી બચવું હશે, પોતાના પાપકર્મો આદિક જે દૂષિત અધર્મ છે એનાથી જો બચવું હશે તો આ કવચની તેમને આવશ્યકતા પડશે. એટલા માટે શ્રીજીમહારાજે આ પંચવર્તમાન એટલે પાયાના જે સિદ્ધાંતો, પાયાની જે પવિત્રતા અને શુદ્ધ ઉપાસના સુધીના પાસાઓને આવરી લીધા છે. આ તમામ પાસાઓ જીવાત્માના જીવનનું રક્ષણ પૂરું પાડનારા છે.

જરૂરી છે, ભગવાનનો મહિમા સમજવાની..!!

અમો ઘણી વખત સભામાં કહીએ છીએ કે વ્યક્તિને ભગવાને બુદ્ધિ આપી છે તો એ બુદ્ધિનો ઉપયોગ હંમેશા સકારાત્મક કરવો જોઈએ. કોઈ વાતનું માત્ર ખંડન કરવા માટે બુદ્ધિનો ઉપયોગ કરે તો તેને નકારાત્મક બુદ્ધિ કહેવાય. અત્યારે વિજ્ઞાન વિકાસના ઓથે માણસ જ્યારે ધર્મના સિદ્ધાંતોનું ખંડન કરે છે, ધર્મને અંધવિશ્વાસ જેવા શબ્દો આપીને બદનામ કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે એનું કારણ એ છે કે ધર્મનો એ મર્મ કે મહિમા સમજતા નથી. જીવનમાં કોઈ વાતનો મહિમા નથી સમજાતો ત્યાં સુધી એની કિંમત આપણને સમજાતી નથી. એમ જ્યારે ભગવાનના સુખમાં સુખ મનાઈ જશે ત્યારે જગત ભલે બીજી વાતો કરે તોપણ આપણું Mind (મગજ)માં ફરે ન પડે તે

નિર્વિવાદિત વાત છે, પરંતુ જરૂરી છે ભગવાનનો મહિમા સમજવાની. આજે એ મહિમા સમજવા માટે અને એને જીવનમાં ઉતારવા માટે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આપણને આ એક તક આપી છે. સત્સંગી બન્યા, ગળામાં કંઠી ધારણ કરી, તિલક-ચાંદલો કર્યા; આ બધું એક નિમિત્ત છે. આપણે ભારતમાં હોઈએ કે વિદેશમાં રહેતા હોઈએ, પરંતુ જ્યારે ભગવાન શ્રીહરિના આ સિદ્ધાંતોને વળગીને રહીશું ત્યાં સુધી જ આપણે સુરક્ષિત છીએ. નહિતર કાળ ક્યારે ભરડો લઈ લેશે એ આપણને જરાય ખબર નહિ પડે.

જેમ આપણને જગતના સુખનો મહિમા છે તેમ શ્રીજીમહારાજનો સર્વોપરિપાળનો મહિમા દેહ સમજાય જાય ત્યારે સ્વર્ગના સુખ પણ નરક સમાન લાગે એવું અક્ષરધામનું સુખ છે - એમ શ્રીજીમહારાજે વડતાલ પ્રકરણના ૧૬મા વચનામૃતમાં કહે છે. માટે એ સુખ પ્રાપ્ત કરવાનો અવસર આપણને આજે મળ્યો છે.

યુવાનોને ખાસ અણમોલ ટકોર...

અમારી યુવાનોને ખાસ ટકોર છે કે, આવા ધનિક દેશમાં ઘણો બધો વિકાસ કરો અને આગળ વધો એવી અમારી શુભકામના સાથે આશીર્વાદ તમારી સાથે જ છે. પરંતુ સાથોસાથ એટલો ખટકો જરૂર રાખજો કે આપણી જે ભારતીય સંસ્કૃતિ પરંપરા અને આપણા સત્સંગના બીજ, એને ક્યારેય પણ ભૂલી ન જવાય. કોઈ પક્ષી આકાશમાં ગમે તેટલું ઊંચું ઊડે પણ અંતે તેને પૃથ્વી ઉપર વિસામો લેવા આવવું પડે ને વૃક્ષનો સહારો લેવો પડે છે. એ આકાશમાં ને આકાશમાં Rest (આરામ) કરી શકતું નથી. પ્લેન ટેક ઓફ કરે છે, પણ આકાશમાં રહી શકતું નથી તેને નીચે આવવું પડે છે. તેમ આપણે ગમે તેટલા ઊંચા ઊડીશું, પરંતુ આપણું આ મૂળસ્થાન છે, જ્યાં આપણું મૂળતત્ત્વ છે, જ્યાં સત્સંગના સંસ્કારોના બીજ રહેલા છે, તેની સાથેનો સંબંધ જો તોડી દઈએ તો આપણું અસ્તિત્વ જોખમાઈ જાય. માટે આ કાળ, કર્મ ને માયાથી જો બચવું જ હોય તો આધુનિકતાના પ્રવાહમાં તમે આગળ જરૂર વધો તેની ના નથી; પણ એ માયાના પ્રવાહમાં એવા ન વહો કે વહી જાઓ કે તમોને કાલે શોધવા અઘરાં પડે.

યુવાન ભક્તોને અમારી ખાસ ભલામણ છે કે, સત્સંગના આ ગુણોને, આ સંસ્કારોને જીવનમાં ઉતારી દેઢ કરજો. ભગવાન તમને જીવનમાં ખૂબ સફળતા આપે, સર્વાંગી રીતે તમારો સર્વેનો વિકાસ થાય. સમય અને કાળના પ્રવાહમાં જીવનની યડ-ઉતર થતી હોય તોપણ ભગવાન શ્રીહરિ આપણા સૌની બુદ્ધિ પોતાના ચરણારવિંદમાં સ્થિર રાખે એવી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના શ્રીચરણોમાં પ્રાર્થના કરું છે.

ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે રહે તેના યોગક્ષેમનું વહન ભગવાન પોતે કરે છે

આ જગતમાં જીવાત્મા જ્યારે શરીર ધારણ કરે છે ત્યારે એ જન્મમાં જીવાત્મા અનેક પ્રકારના કર્મ કરે છે. જીવાત્મા કર્મ વગર નથી રહી શકતો. આપણે સવારે ઊઠીએ ત્યારથી જ કર્મ કરવાનું શરૂ કરી દઈએ છીએ. પણ આપણે એવું જ વિચારીએ છીએ કે, હાથે કરીને જે કર્યું તે જ કર્મ કહેવાય, પરંતુ શાસ્ત્રોમાં કહ્યું છે કે કર્મ ત્રણ પ્રકારે થાય છે - મન-કર્મ અને વચનથી જીવાત્મા મનથી કર્મ કરે, દેહથી કોઈ કાર્ય કરીને કર્મ કરે અને વચનથી એટલે કે વાણી દ્વારા બોલે તોપણ કર્મ થાય છે. અને આ મન-કર્મ-વચનથી કરેલા કર્મના ફળને જીવાત્મા આ મૃત્યુલોકમાં હોય ત્યાં સુધી ભોગવે છે અને શરીરનો ત્યાગ કર્યા પછી આ જીવાત્મા જ્યારે જાય છે ત્યારે ત્રણ પ્રકારે ગતિ થાય છે. જો ભગવદ્ભક્તિ કરીને જો દેહ મૂક્યો હોય તો તે ભગવત્ધામને પામે છે. જ્યારે જીવાત્માએ થોડા સત્કર્મ કર્યા હોય તો સ્વર્ગાદિક લોકને પામે છે. કોઈ મનુષ્ય જન્મને પામે છે અથવા મૃત્યુલોકમાં કોઈને કોઈ જન્મ પામે છે અને જ્યારે અધર્મ અને

અનુસંધાન પેજ - ૨૩ પર...

૬ અમારી યુવાનોને ખાસ ટકોર છે કે, આવા ધનિક દેશમાં ઘણો બધો વિકાસ કરો અને આગળ વધો એવી અમારી શુભકામના સાથે આશીર્વાદ તમારી સાથે જ છે. પરંતુ સાથોસાથ એટલો ખટકો જરૂર રાખજો કે આપણી જે ભારતીય સંસ્કૃતિ પરંપરા અને આપણા સત્સંગના બીજ, એને ક્યારેય પણ ભૂલી ન જવાય.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - એટલાન્ટા

આપણે ભાગ્યશાળી છીએ કે શ્રીજીમહારાજનો સર્વોપરી મહિમા સમજાણો છે...

ભગવાન શ્રીહરિ વચનામૃતમાં જણાવે છે કે, “જે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનના સ્વરૂપમાં પ્રીતિ બંધાણી છે તેને પછી જગતના વિષયસુખ અસાર જણાય છે. એને સ્વર્ગના સુખ પણ અસાર લાગે છે.” માટે જેણે ભગવાનના સાંનિધ્યને તથા સર્વોપરીપણાના મહિમાને પચાવ્યો છે તેને આ સુખની અનુભૂતિ થાય છે. આજે યુગ પ્રમાણે જોઈએ તો કળિયુગ વર્તે છે પણ જ્યારે જીવાત્મા ભગવાનના સાંનિધ્યમાં આવીને, ભગવાનના સંરક્ષણમાં આવીને પોતાના દેહના માધ્યમથી ભગવાનની ઉપાસના-ભક્તિ કરીને ભગવાનના ચરિત્રોનું શ્રવણ-કીર્તન કરી ભગવાનમય જ્યારે જીવાત્મા થાય છે ત્યારે શ્રીજીમહારાજના શબ્દોમાં કહીએ તો એવા ભક્તને મર્યા પછી અક્ષરધામ મળશે કે કેમ એવી શંકા ન કરવી. પરંતુ તેને છતે દેહેજ અક્ષરધામમાં છે. આજે આપણા સૌના હૃદયમાં આનંદ હોય કે આપણને ભગવાનનો આવો સર્વોપરી મહિમા સમજાણો છે.

શાસ્ત્રોમાં ભગવાનને રાજ કરવાના અનેક ઉપાયો બતાવ્યા છે. ભગવાન શ્રીહરિએ પણ અનેક માર્ગો પ્રતિપાદિત કરેલા છે. જીવાત્મા જ્યારે ભગવાનને પોતા જેવા જાણે છે ત્યારે તે ભગવાનના કાર્યોમાં, ચરિત્રોમાં શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ ખોઈ બેસે છે. ભગવાનને સર્વોપરી જાણતા હોય તેની કેવી સમજણ હોય? તો જેની આજ્ઞામાં ભવબ્રહ્માદિક દેવતાઓ ભગવાનનો કુરાજીપો ન

થાય એ વાતનું સતત અનુસંધાન રાખે છે. અને ભગવાનના કુરાજીપાથી ડરે છે. આવી સમજણ જ્યારે ભવબ્રહ્માદિક દેવતાઓ પણ રાખતા હોય તો પછી આપણાથી શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞાનો લોપ કેમ થાય? એમના સ્થાપિત સિદ્ધાંતોનો ભંગ કેમ થાય? આવી સમજણ દૃઢ કરી જ્યારે ભગવાનની ભક્તિમાં અગ્રેસર થાય છે ત્યારે તેનો માર્ગ નિષ્કંટક થાય છે.

પ્રથમ પ્રકરણના ૧લાં વચનામૃતમાં માયાનું સ્વરૂપ બતાવતાં શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “ભગવાનનું ભજન કરતા જે આડું આવે તેનું નામ માયા છે.” તો આ માયા કયા સ્વરૂપે આવે અને આપણી ભક્તિમાં વિઘ્ન કરાવે તેનો કાંઈ નિર્ધાર નથી, તેનાથી આપણે અજાણ છીએ. ઘણીવખત પુત્ર-પરિવાર, માન-મોટપ, અંતઃશત્રુઓ કે વાસનાના રૂપમાં આવી આપણી ભક્તિમાં માયા આવરણ કરી જાય છે, આવા અનેક પ્રકારો માયાનાં છે. આપણે એનાથી સાવધાન રહેવાની જરૂર છે. આ ઘોર કળિયુગમાં વિષયો તો આપણને હેરાન કરે જ અને કદાચ મનુષ્ય સમજણથી વિષયોથી દૂર રહી શકે. પરંતુ જો જીવાત્માને સમજણ હજી પરિપક્વ નથી થઈ તો અંતરના જે શત્રુઓ - કામ, ક્રોધ, મોહ, લોભ, માયા, મત્સર, ઈર્ષ્યા, આશા, તૃષ્ણા ઇત્યાદિક અંતઃશત્રુઓ છે તેનાથી પરાભવ પામી જાય છે.

મનનું ધાર્યું મૂકવું, તે જ સાચી ભક્તિ છે...

હું હંમેશા કહું છું કે, જીવાત્માને કેમ જનમમરણ ટળતું નથી? તો અત્યાર સુધી મનનું જ ધાર્યું કર્યું છે. આપણને આવો યોગ

નથી મળ્યો એવું નથી. પહેલા કદાચ આવો યોગ મળ્યો પણ હશે, દરેક યુગમાં ભગવાનના અવતારો થયેલા છે. કદાચ એ અવતારોમાં ભગવાનનો આપણને યોગ થયો હોય, કદાચ કોઈ સત્પુરુષનું આપણને સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત થયું હોય, કદાચ કોઈક પશુપક્ષી કે વૃક્ષના અવતારમાં આપણે હોઈશું, પણ આપણો મોક્ષ નથી થઈ શક્યો તેનું કારણ જીવાત્મા હંમેશા પોતાનું ધાર્યું જ કરવામાં માને છે. અને ધાર્યું કરવું એ જીવાત્માનો એક સહજ સ્વભાવ છે. જીવાત્મા હંમેશા એવી વાત સ્વીકારે છે કે જે એને સારી લાગે છે, જે એને ગમે છે અને મીઠી લાગે છે. પરંતુ જીવાત્માએ હંમેશા પોતાના હિતની વાત સ્વીકારી જોઈએ. જીવાત્મા હંમેશા પોતાનું ધાર્યું કરે છે એને કારણે ક્યારેક પોતાના મોક્ષમાં પણ થાપ ખાઈ જાય છે. પોતે જે કરે છે તે એને હાનિકારક છે, દુઃખકર્તા છે, મોક્ષ બગાડનાર છે એવો વિવેક રહેતો નથી. અને કોઈની લાગણીમાં આવી જઈને, કોઈના મોહમાં આવી જઈને પોતાનું ગમતું કરે છે. ગઢડા અંત્ય પ્રકરણના ૨૪મા વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ કહે છે : “દાદાખાચર અને તેમના પરિવારજનોને અમને રાખ્યોનો ખપ છે તો પોતાના મનનું ધાર્યું નથી કરતા. અને અમારા કહ્યામાં વર્તે છે, અમારી ઈચ્છા પ્રમાણે વર્તે છે.” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિએ કહ્યું :- “ગઢડું મારું ને હું ગઢડાનો, એ કેદી નહિ મટવાનો.” આવી જે સમજણ કરીને ભગવાનની સર્વોપરી નિષ્ઠા હૃદયમાં દેઢ થાય છે.

ઘણા ભક્તો પોતાને ગમે તેવું વર્તન કરે અને વિચારે કે આપણે ભગવાનનું ભજન તો કરીએ છીએ. પરંતુ ભક્તિ ભક્તિમાં પણ ફેર છે. જેમ કોઈનું મરણ થયું હોય ને તેની નનામી લઈને જતા હોય ત્યારે બધા ‘રામ બોલો ભાઈ રામ’ બોલતા હોય, ભગવાનનું નામ લેતા હોય છે. પણ એનું એ રામનામ કોઈના લગ્ન ગવાતા હોય ત્યારે ‘રામ બોલો ભાઈ રામ’ બોલીએ તો કેવું લાગે ? ભગવાનનું જ નામ છે. પણ એ સમયે ત્યાં ન બોલાય. ભગવાનના નામને કેવી રીતે અને ક્યાં બોલવું એનો વિવેક, એની મર્યાદા શાસ્ત્રોએ આપણને શીખવી છે - તેમ ભગવાન શ્રીહરિ પણ કહે છે કે, ધર્મ સહિત ભક્તિ કરવી. ધર્મને ગોણ કરીને ભક્તિ ન કરવી. માત્ર ભક્તિ કરવાથી કલ્યાણ થતું નથી. ધર્મ વિનાની ભક્તિ કરે તો પથ્થર બાંધીને સમુદ્ર તરવા માટે જાય તો સમુદ્ર તરાય નહીં. અને કદાચ તુબડા બાંધીને જાય તો નદી-તળાવ તરી શકાય, પરંતુ સમુદ્ર તરી ન શકાય. એમ માત્ર ધર્મ અને ભક્તિથી મોક્ષ શક્ય નથી. આ ભવસાગર તરવો હોય તો ધર્મ ને ભક્તિનો સમન્વય કરીને સધર્મા (ધર્મ સહિત) ભક્તિ કરવી.

સત્સંગી શબ્દની વ્યાખ્યા...

સત્સંગી શબ્દની વ્યાખ્યા બે જગ્યાએ આપણા શાસ્ત્રોમાં બતાવી છે. ગઢડા મધ્ય પ્રકરણના ૬૧મા વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “નિયમ, નિશ્ચય અને પક્ષ - આ ત્રણેય અંગ જેને દેઢ હોય એનું નામ સત્સંગી.” અને ‘શ્રી સત્સંગિજીવન’ ગ્રંથના ચતુર્થ પ્રકરણમાં સત્સંગી શબ્દની વ્યાખ્યા બતાવી છે :- “જે મુમુક્ષુને પોતાના મોક્ષની ઈચ્છા હોય તે પોતાના આચાર્યશ્રી પાસે તેમના શરણે જાય અને તેમની પાસેથી કંઠી બંધાવીને ગુરુમંત્રનો સ્વીકાર કરે. પછી આચાર્યશ્રી એને સદુપદેશ આપે અને એ આદેશ પ્રમાણે જે વર્તે, તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે જે વર્તે તે સત્સંગી.” આમ, આ બે મૂળભૂત શાસ્ત્રોમાં સત્સંગીની લાયકાત બતાવી છે. આજે આ મર્યાદાની બહાર જે વર્તતા હોય, પછી તિલક-ચાંદલો કરતા કે કંઠી બાંધતા હોય કે મોટા મોટા વેશ પહેરીને પોતાની બડાઈ હાંકતા હોય અને જ્યાં શ્રીજીમહારાજની આ મર્યાદા નથી તે તે ભગવાન શ્રીહરિની દૃષ્ટિએ સત્સંગી નથી.

(તા. ૮-૮-૨૦૧૦ના રોજ ‘એટલાન્ટા’ ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકિલત)

૬૬ શ્રી સત્સંગિજીવન’ ગ્રંથના ચતુર્થ પ્રકરણમાં સત્સંગી શબ્દની વ્યાખ્યા બતાવી છે :- “જે મુમુક્ષુને પોતાના મોક્ષની ઈચ્છા હોય તે પોતાના આચાર્યશ્રી પાસે તેમના શરણે જાય અને તેમની પાસેથી કંઠી બંધાવીને ગુરુમંત્રનો સ્વીકાર કરે. પછી આચાર્યશ્રી એને સદુપદેશ આપે અને એ આદેશ પ્રમાણે જે વર્તે, તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે જે વર્તે તે સત્સંગી.” આમ, આ બે મૂળભૂત શાસ્ત્રોમાં સત્સંગીની લાયકાત બતાવી છે.

૭

દિવ્ય સત્સંગ સભા - વર્ણનીયા

સંપૂર્ણ શરણાગતિથી ભગવાનનો રાજીપો...

આ સંસારમાં જીવાત્મા અનેક જન્મોથી જન્મ-મૃત્યુના કાળચક્રમાં ફસાયેલો છે. અને આ કાળચક્રમાં વિષયવાસનાઓને ભોગવતો થકો કર્મ કરતો કરતો કાળચક્રમાંથી મુક્તિ મેળવવા માટે એની અભિલાષા અને એની આકાંક્ષા સાથે જીવતો આવ્યો છે. આપણો આ મનુષ્યજન્મ એ ખરેખર આપણી તમામ જન્મોની તપશ્ચર્યા અને મહેચ્છાઓ હતી. એ મહેચ્છાને સાકાર કરવાનો અવસર પ્રાપ્ત થયો છે. આપણે હંમેશા તકને શોધ્યા કરીએ છીએ, પરંતુ ઘણીવખત એવું બને છે કે તક આપણી સામે ચાલીને આવે છે ત્યારે આપણે મોહમાયામાં એટલા બધા ગરકાવ થયેલા હોઈએ છીએ કે આવી તક મળવા છતાં પણ એને ગુમાવી દઈએ છીએ. એટલે શાસ્ત્રકારોએ આ સંપ્રદાય, આ ધર્મના માધ્યમથી જીવાત્માને સદેવ સચેત રાખવા માટે, સદાય ચેતનવંત રાખવા માટે સત્સંગનો એક સુંદર શીરસ્તો આપણને આપ્યો છે. જેથી તેને અનુસરીને ભગવત્કથા, શાસ્ત્રોના સિદ્ધાંતો અને મનુષ્યજન્મનું વાસ્તવિક અસ્તિત્વને સમજી જીવાત્મા જાગૃત રહે જેથી કરીને આવા કાળના મોહપાશ જ્યારે પથરાતા હોય ત્યારે તેનાથી બચી શકે.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જીવાત્માના મોક્ષ માટે અનેક ઉપાયો બતાવ્યા છે. તેમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ અને અસરકારક સાધન જો કોઈ હોય તો તે ભગવાનનો રાજીપો છે. જ્યારે ભગવાનનો રાજીપો થાય ત્યારે ભગવાન જીવાત્માના કર્મ સામે નથી જોતા. જોબનપગી ઉપર શ્રીજીમહારાજ રાજી થયા તો તેના તમામ પાપકર્મો માફ

કર્યા. તો જ્યારે જીવાત્મા સાચા હૃદયથી ભગવાનની શરણાગતિ સ્વીકારે છે ત્યારે ભગવાન તેના પર રાજી થાય છે અને તેના ગુના માફ કરે છે. શ્રીમદ્ ભાગવતમાં ગજેન્દ્રમોક્ષની કથા પ્રસિદ્ધ છે. ગજેન્દ્રએ સંપૂર્ણ આર્તનાદથી ભગવાને પોકાર્યા છે ત્યારે ત્યાં ભગવાન પગપાળા પધાર્યા છે. આવી રીતે સંપૂર્ણ શરણાગતિથી ભગવાનનો રાજીપો મળે જ છે. ભાલપ્રદેશમાં સોઢી ગામમાં મુસલમાનની બીબડીએ ભગવાન શ્રીહરિને દાતણ આપી એમ કહ્યું : “અલ્લાહ ! નજર રખીયો.” બસ, આટલા શબ્દોથી શ્રીજીમહારાજ તેના ઉપર રાજી થઈ ગયા અને મુક્તાનંદ સ્વામી જેવું તેનું કલ્યાણ કર્યું.

શ્રદ્ધા વગર સિદ્ધિ નથી...

હું ઘણીવખત કહું છું કે, વ્યક્તિ સાધન કરવાથી નથી હારતો, પણ વ્યક્તિ પોતાની શ્રદ્ધાથી હારી જાય છે. એનો આત્મા જ્યારે સાથ છોડી દે છે, એનો વિચાર, એની બુદ્ધિ-શક્તિ એનો સાથ છોડી દે છે ત્યારે જીવાત્મા કર્મ કરવામાંથી પાછો પડે છે. માટે શ્રદ્ધા વગર કોઈ ફળની પ્રાપ્તિ નથી થતી. માટે કર્મ જરૂર કરવું જોઈએ પણ શ્રદ્ધા સહિત કર્મ કરવું જોઈએ તો ભગવાનની આપણા ઉપર કૃપા થાય અને એ કૃપાથી આપણી સાધનાની સિદ્ધિ થાય છે. માટે શ્રદ્ધા અને આત્મવિશ્વાસ ક્યારેય ગુમાવશો નહિ. ભગવાન ગમે તેવી કસોટી કરતા હોય, આપણે ગમે તેવા કઠણ પ્રારબ્ધમાંથી પસાર થતા હોઈએ તો પણ ભગવાનમાં શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ હશે તો ભગવાન આપણી રક્ષા કરશે જ.

(તા. ૧૦-૮-૨૦૧૦ના રોજ ‘વર્ણનીયા’ ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકિલત)

અનુસંધાન પેજ ૧૯૯નું ચાલું.

પાપાયરણનો જેણે આશ્રય લીધો હોય તે જીવાત્મા દેહને મૂકીને નરકચાતના અથવા તો ભૂત-પ્રેતાદિક કે ભ્રમરાક્ષસ થઈને ભટકવું પડે છે.

જીવનમાં આપણને જે સુખ-દુઃખ, ઉતાર-ચઢાવ આવે છે તે પણ પોતાના કર્મને અનુસારે મળે છે. શાસ્ત્રો કહે છે :- ‘અવશ્યમેવ ભોક્તવ્યમ્ કૃતં કર્મ શુભાશભમ્ ।’ - જીવાત્માએ કરેલા શુભ-અશુભ કર્મ ભોગવવા જ પડે છે. અને કર્મ ભોગવવાના પણ ત્રણ પ્રકાર છે :- ‘પ્રારબ્ધ, સંચિત અને ક્રિયામણ.’

પૂર્વે કરેલા કર્મ જીવાત્માને જેનું ફળ ભોગવવાનું બાકી હોય તે કર્મ જીવાત્મા જ્યાં જ્યાં જન્મ ધરે ત્યાં ‘પ્રારબ્ધ’ બનીને સાથે આવે છે.

અમુક કર્મ એવા હોય જેને ‘સંચિત’ કર્મ કહેવાય. જેનું ફળ ઘણા સમય પછી મળવાનું હોય તેને સંચિત કર્મ કહેવાય.

‘ક્રિયામણ’ એટલે તમે અત્યારે કર્મ કરો અને અત્યારે જ ફળ મળે.

આમ, ત્રણ પ્રકારે જીવાત્મા કર્મના ફળને ભોગવે છે.

કહેવાનો ભાવાર્થ એ છે કે, આપણા કર્મને આધીન આપણી સદ્ગતિ અને અસદ્ગતિનો નિર્ધાર કરેલો છે. અને આ નિર્ધારને સત્ય ને સાર્થક કરવા માટે જીવાત્માને ભગવાને ઈન્દ્રિયોની સાથે સાથે બુદ્ધિ અને મન આપેલું છે. એમાં વિવેકરૂપી દોરી સંચાર થાય, વિવેકના પ્રાણ પૂરાય, સમજણના પ્રાણ પૂરાય અને એ જીવાત્માને સત્-અસત્ની વિક્તિ થાય, જીવાત્મા સત્ય માગને અનુસરે, અસત્ય માર્ગનો ત્યાગ કરે એનું નામ સત્સંગ છે.

આજે જે શાંતિની અનુભૂતિ માટે આપણે રાત્રિ-દિવસ કાળી મજૂરી કરીએ છીએ, માયિક પદાર્થો પ્રાપ્ત કરવા માટે જે દુઃખ ભોગવીએ છીએ, જેનું અસ્તિત્વ બહુ ક્ષણિક છે, આ શરીર પણ ક્ષણિક છે. પાણીમાં જેમ પરપોટા થાય તેની આયુષ્ય બહુ ક્ષણિક છે તેમ આ કાળચક્રની અંદર જીવાત્માનું આયુષ્ય પાણીના પરપોટાની જેમ ક્ષણમાં નાશ થઈ જનારી છે. આવી ક્ષણિક જિંદગીમાં જીવાત્માએ પોતાના કલ્યાણને હસ્તગત કરવાનું છે. અને એ જીવાત્માના કલ્યાણને માટે ભગવાને આપણી ભારતીય ધર્મ સંસ્કૃતિને ભગવદ્ભક્તિ અને ઉપાસના - આ બે સુંદર પાસાઓ આપ્યા છે.

જેમ જીવાત્મા અશુભ કર્મ કરે તો તેનું ફળ અશુભ મળે છે તેમ ભગવદ્ભક્તિ અને ભગવદ્ ઉપાસના જેવા કર્મ કરે તો શાસ્ત્રોમાં લખ્યું છે કે, ‘ધર્મો રક્ષતિ રક્ષિતઃ ।’ - ધર્મની રક્ષા કરવાથી ધર્મ આપણી રક્ષા કરે છે. જે ધર્મને આપણે અનુસરીએ છીએ તે ધર્મ, કાળ-કર્મ અને માયાથી આપણી રક્ષા કરે છે.

જ્યારે જીવાત્મા ભગવાનનો સંપૂર્ણપણે આશ્રય કરી તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે તેમણે સ્થાપિત સિદ્ધાંતો અને મર્યાદા પ્રમાણે જીવન જીવે છે ત્યારે ભગવાન કહે છે :- “એવા ભક્તના ‘યોગ ક્ષેમં વહામ્યહમ્’ - યોગ અને ક્ષેમનું હું વહન કરું છું.”

આપણા આ પંચભૂતના દેહમાં જેમ પ્રાણની કિંમત છે તેમ કોઈપણ સનાતન ધર્મ હોય કે સંપ્રદાય હોય એની રીતિ એના રિવાજ એના સિદ્ધાંતો, અને નિયમો હોય તેમાં તેનો પ્રાણ રહેલો હોય છે. તેમ આપણા સંપ્રદાયમાં ભગવાનની સર્વોપરી ઉપાસના ભક્તિમાં પ્રાણ રહેલા છે

(તા. ૭-૮-૨૦૧૦ના રોજ ‘ડલાસ’ ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકલિત)

જેમ જીવાત્મા અશુભ કર્મ કરે તો તેનું ફળ અશુભ મળે છે તેમ ભગવદ્ભક્તિ અને ભગવદ્ ઉપાસના જેવા કર્મ કરે તો શાસ્ત્રોમાં લખ્યું છે કે, ‘ધર્મો રક્ષતિ રક્ષિતઃ ।’ - ધર્મની રક્ષા કરવાથી ધર્મ આપણી રક્ષા કરે છે. જે ધર્મને આપણે અનુસરીએ છીએ તે ધર્મ, કાળ-કર્મ અને માયાથી આપણી રક્ષા કરે છે.

૭

દિવ્ય સત્સંગ સભા - ન્યૂજર્સી

ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ વૃત્તિકેમનથી રહેતી ?

શાસ્ત્રોમાં લખે છે કે, ભગવાનના ભક્તને ક્યારે આનંદ થાય ? અને ક્યારે ન થાય ? ત્યારે શ્રીજીમહારાજ વચનામૃતના માધ્યમથી એમ સમજાવે છે કે, ભગવાનના ભક્તને જ્યારે ભક્ત મળે ત્યારે એને વિશેષ આનંદ થાય અને જ્યારે કોઈ અભક્ત મળે ત્યારે ભગવાનના ભક્તને અતિશય દુઃખ થાય છે.

ગઢડા મધ્ય પ્રકરણના ઉદમા વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજને મુક્તાનંદ સ્વામી એ પ્રશ્ન પૂછતા કહે છે :- “ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ વૃત્તિ રહે તેનો શો ઉપાય છે ?” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિ તેનો ઉત્તર બતાવતાં કહે છે :- “એનો ઉપાય તો ચાર પ્રકારનો છે. તેમાં એક તો જેના ચિત્તનો ચોટવાનો સ્વભાવ હોય, તે જ્યાં ચોટાડે ત્યાં ચોટી જાય, તે જેમ પુત્રકલત્રાદિકમાં ચોટે છે, તેમ પરમેશ્વરમાં પણ ચોટે. માટે એક તો એ ઉપાય છે. અને બીજો ઉપાય એ છે જે, અતિશય શૂરવીરપણું જેના હેયામાં હોય ને તેને જો ભગવાન વિના બીજો ઘાટ થાય તો પોતે શૂરવીર ભક્ત છે માટે તેના હૃદયમાં અતિશય વિચાર ઉપજે, તે વિચારે કરીને ઘાટ માત્રને ટાળીને અખંડ ભગવાનના સ્વરૂપમાં વૃત્તિ રાખે છે. અને ત્રીજો ઉપાય તે ભય છે, તે જેના હૃદયને વિષે જન્મ મૃત્યુ ને નરક ચોરાશી તેની બીક અતિશય રહેતી હોય તે બીકે કરીને ભગવાનના સ્વરૂપમાં અખંડ વૃત્તિ રાખે છે. અને ચોથો ઉપાય તે વૈરાગ્ય છે. તે જે પુરુષ વૈરાગ્યવાન હોય તે સાંખ્યશાસ્ત્રને જ્ઞાને કરીને દેહ થકી પોતાના

આત્માને જુદો સમજીને તે આત્મા વિના બીજા સર્વ માયિક પદાર્થને અસત્ય જાણીને પછી તે આત્માને વિષે પરમાત્માને ધારીને તેનું અખંડ ચિંતવન કરે અને એ ચાર ઉપાય વિના તો જેના ઉપર ભગવાન કૃપા કરે તેની તો વાત ન કહેવાય.”

એટલે આજે આપણને જે તત્ત્વ મળ્યું છે તેનો મહિમા સમજ્યા છતાંય પણ એ સ્વરૂપમાં પોતાની વૃત્તિ નથી રાખતો તેને કાયરપણું કહેવાય. આવા દુર્બળતાના, કાયરપણાના વિચારો જીવાત્માને મોક્ષમાર્ગમાં વિઘ્નકર્તા બની જાય છે. જીવાત્મા જ્યારે પોતાના અંતઃશત્રુઓની સામે ઝૂકી જાય છે અને Surrender (શરણાગત) થઈ જાય છે ત્યારે એ તેના મોક્ષમાર્ગમાં વિઘ્ન કરે છે.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જીવાત્માના મોક્ષને માટે બે સર્વોપરી માર્ગ બતાવ્યા છે. ભગવદ્ ગીતામાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન અર્જુન પ્રત્યે કહે :- ‘સર્વધર્માન્ પરિત્યજ્ય મામેકં શરણં વ્રજ । અહં ત્વા સર્વપાપેભ્યો મોક્ષયિષ્યામિ મા શુચઃ ।’ - તારા મનના તમામ વિચારો અને તમામ કહેવાતા ધર્મનો ત્યાગ કરી એક મારા શરણે આવી જા, અને મારા કહ્યામાં રહે તો તારો મોક્ષ થશે.

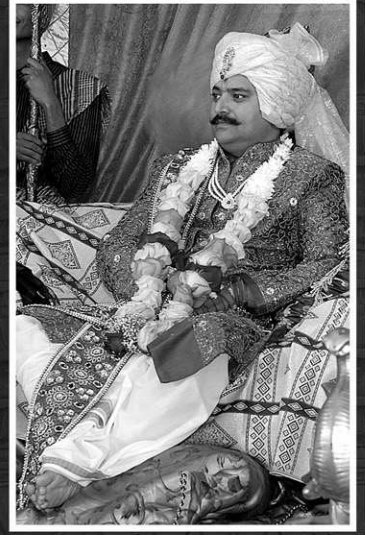
ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પણ શિક્ષાપત્રીમાં લખે છે :- ‘યે પાલયન્તિ મનુજાઃ સચ્ચાસ્ત્રપ્રતિપાદિતાન્ । સદાચારાન્ સદા તેજ્વર પત્ર ચ મહાસુખાઃ ।’ - જેને આલોક અને પરલોકમાં સુખી થવું હોય તેમણે અમારી લખાયેલી આ શિક્ષાપત્રી અને અમારી આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તશે તે સુખી થશે. (શ્લોક - ૮) એટલે મોક્ષના બે મૂળ પાયા ભગવાન શ્રીહરિએ બતાવ્યા : એક તો

આજ્ઞા અને બીજી ઉપાસના. આ બે જેણે દેઢ કર્યા છે તે જીવાત્માને મોક્ષ મળે છે. આ સંપ્રદાયનો પાયો આજ્ઞા ને ઉપાસના છે, ઈચ્છા ને ઉપાસના નથી. આપણે બધા ‘ઈચ્છા અને ઉપાસના’ આવો સિદ્ધાંત સમજીએ છીએ અને તે પ્રમાણે વર્તીએ પણ છીએ. પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે, પોતાના મનના ગમતા પ્રમાણે, પોતાની મરજી પ્રમાણે વર્તીએ છીએ અને પાછો મોક્ષ જોઈએ છે. ત્યારે શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “પોતાના સ્વભાવ, પોતાનું ગમતું, પોતાની ઈચ્છા-મરજી એને ટાળવું પડે.” એટલે જ્ઞાની હોવા છતાંય ભગવાનના સ્વરૂપમાં વૃત્તિ નથી રહેતી તેનું કારણ આપણા સ્વભાવો, પ્રકૃતિ હજુ સુધી ટળી નથી.

માણસનો સ્વભાવ મોક્ષમાં વિઘ્નરૂપ...

મનુષ્યનો સ્વભાવ એવો છે કે એ વૈર પણ બાંધે છે ને પ્રીતિ પણ કરે છે. ભગવાન શ્રીહરિ જ્યારે ગામડાઓમાં પધારતા ત્યારે સાથે ગોપાળાનંદ સ્વામી, મુક્તાનંદ સ્વામી, બ્રહ્માનંદ સ્વામી, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી આદિક સંતો સાથે હોય. પરંતુ બધાને આતુરતા શ્રીજીમહારાજના દર્શનની હોય. હવે કોઈને ગોપાળાનંદ સ્વામી સાથે વૈર હોય અને એ કહે કે, ગોપાળાનંદ સ્વામી આવે છે એટલે હું આવું નહિ. તો આ વ્યક્તિએ ગોપાળાનંદ સ્વામી સાથે ઈર્ષ્યા ને વૈરને કારણે ભગવાન શ્રીહરિના દર્શનનો લાભ જતો કર્યો. શ્રીજીમહારાજના દર્શન-સમાગમનું અમૂલ્ય સુખ પણ જતું કર્યું. ગોપાળાનંદ સ્વામી તો શ્રીજીમહારાજની સાથે જ રહેવાના છે. માટે જેમ બાળક હોય તે સવારે પોતાના ઘરેથી નીકળે ને સાંજે પાછા પોતાનું કામ પૂર્ણ કરીને ઘરે આવે છે. એમ અક્ષરધામ એ અમારું ઘર છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું ઘર એ અમારું ઘર છે, ત્યાંથી શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞા થઈ કે તમે આટલું કામ કરી આવો. માટે ભગવાન શ્રીહરિએ અમને જે કાંઈ શક્તિ-સામર્થી આપી છે, તે પ્રમાણે કાર્ય કરીને અમે તો પાછા અમારે ઘરે અક્ષરધામમાં જતા રહીશું. પરંતુ અમારી સાથે એવા ઘણા સંતો પણ છે ને મુક્તો પણ છે. ભગવાનના હજારો એકાંતિક ભક્તો છે, તેમની સાથે કોઈને ઈર્ષ્યાભાવ હશે તો કહેશે કે, ‘અક્ષરધામમાં તે વ્યક્તિ બેઠો છે તો ત્યાં મારે નથી જવું.’ તો તમે ક્યાં જશો ? તમારું ઠેકાણું બીજે ક્યાંય શોધી રાખ્યું છે ? બીજું કોઈ અક્ષરધામ તમારા માટે શોધ્યું છે ? આપણી કોઈ સામર્થી નથી કે આપણા માટે નવું અક્ષરધામ બનાવી શકીશું. અને કદાચ કોઈએ બનાવ્યું હોય તો પણ તેને મુબારક છે. તેમાં ભગવાનનો વાસ નથી. કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે, આપણા સંપ્રદાયની રીતિ શું છે ? તે તો વિચારો...!! એક વાત બહુ સમજવા જેવી છે કે, જેને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના વચનમાં વિશ્વાસ નથી તે સ્વભાવ છે, તે સ્વભાવને ટાળવો. તો તે સ્વભાવને ટાળવાનો ઉપાય ગઢડા મધ્ય પ્રકરણના ૩૭મા વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ બતાવતાં કહે છે :- “સ્વભાવ ટાળવા માટે જે ઉપદેશ કરે તેના વચનમાં વિશ્વાસ હોવો જોઈએ અને તે ઉપદેશ કરનારની સાથે પ્રીતિ હોવી જોઈએ. તે ગમે તેટલા કડવા વચન કહે, ગમે તેટલો તિરસ્કાર કરે તો પણ એમ માને કે એમાં મારું હિત રહેલું છે, અને તેમનો ક્યારેય અભાવ ન આવે ત્યારે સ્વભાવ ટળે.”

આજે તો વ્યક્તિ પોતાના સ્વભાવને કારણે ભગવાનનો દ્રોહ કરે છે. શ્રીજીમહારાજ શિક્ષાપત્રીમાં લખે છે :- ‘પરધર્મો ન ચાચર્યો ન ચ પાષણડકલ્પિત:’ પાખંડ ધર્મ, કલ્પિત ધર્મ અને પરધર્મનું આચરણ ન કરવું. (શ્લોક - ૨૪) - ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના સંપ્રદાયના શાસ્ત્રોમાં જે પ્રમાણિત નથી કર્યા એવા તમામ કોઈ ધર્મ હોય તે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય માટે પરધર્મ છે, પાખંડ ધર્મ છે અને કલ્પિત ધર્મ

૬ જેમ બાળક હોય તે સવારે પોતાના ઘરેથી નીકળે ને સાંજે પાછા પોતાનું કામ પૂર્ણ કરીને ઘરે આવે છે. એમ અક્ષરધામ એ અમારું ઘર છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું ઘર એ અમારું ઘર છે, ત્યાંથી શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞા થઈ કે તમે આટલું કામ કરી આવો. માટે ભગવાન શ્રીહરિએ અમને જે કાંઈ શક્તિ-સામર્થી આપી છે, તે પ્રમાણે કાર્ય કરીને અમે તો પાછા અમારે ઘરે અક્ષરધામમાં જતા રહીશું.

૬ ભગવાન શ્રીહરિ કહે છે :- ‘મારા જનને અંતકાળે , જરૂર મારે આવવું; બિરુદ મારું બદલે નહિ, એમ સર્વે જનને જણાવવું.’ એટલે કંઠી ધારણ કરી, તિલક-ચાંદલો કર્યો કે મારું ભજન કરતો હશે તેને હું અંતકાળે તેડવા આવીશ એમ નથી કહ્યું. પરંતુ ‘મારા જનને’ એટલે કે મારો થઈને રહેશે, મારા વચનમાં, મારી આજ્ઞામાં, મારી બાંધેલી મર્યાદાની અંદર રહેશે, મારાં સ્થાપેલા સિદ્ધાંતોને જે અનુસરશે તેને અંતકાળે હું તેડવા આવીશ.

૭

છે. એટલે જે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયને અનુસરનારા ભક્તો છે, જેને ભગવાનના સ્વરૂપમાં પ્રીતિ કરીને ભગવાનના ધામમાં જવું છે એવા ભક્તો માટે શ્રીજીમહારાજે સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતો અને મર્યાદાઓ બાંધી છે. એ સિદ્ધાંતો અને મર્યાદાઓમાં રહીને સત્સંગનો લાભ લઈએ તો આપણને ભગવાનનું સુખ મળશે.

શ્રીજીમહારાજને સર્વોપરી જાણવા એટલે....

હું ઘણીવખત કહું છું કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને સર્વોપરી જાણવા એટલે બીજાની ન્યૂનતા ને શ્રીજીમહારાજની અધિકતા બતાવવાથી સર્વોપરી જણાતા નથી. ભગવાનને સર્વોપરી માનવા હોય તો સંપૂર્ણ રીતે ભગવાનના વચનમાં વિશ્વાસ રાખતા શીખો, ભગવાનના શરણમાં થતાં શીખો. સર્વોપરી ત્યારે મનાશે કે જ્યારે એમના કરેલા કોમા (‘’) કે ફૂલસ્ટોપ (.), અલ્પવિરામ (.) કે પૂર્ણવિરામ (.)માં પણ શંકા ન થાય, એમાં પણ વિશ્વાસ બેસે ત્યારે આપણા સ્વભાવ ટળશે, ત્યારે આપણી કુટેવો ટળશે, ત્યારે ભગવાનની ભક્તિના માર્ગમાં રંગ ચડશે. આજે એવો અવસર આ સત્સંગના માધ્યમથી આપણને મળ્યો છે.

‘વિમુખ જીવ કે વદનસે કથા સુની નહિ જાત’ એમ શા માટે ?

આપણે નિત્ય સાચાં પ્રાર્થના બોલીએ છીએ કે, ‘વિમુખ જીવ કે વદનસે કથા સુની નહિ જાત...’ તો આમાં ઘણીવખત આપણને શંકા થાય કે ભગવાનની કથા તો કલ્યાણકારી છે તે સાંભળવાની શા માટે ના કહી હશે ? ભગવાનની કથા તો અમૃત સમાન છે છતાં પણ વિમુખ જીવના મોઢેથી કેમ ન સાંભળવી ? તો શ્રીજીમહારાજના કહેવાનો ભાવાર્થ અહિં એવો છે કે, શબ્દ હંમેશા બીજાનું કામ કરે છે. વિમુખ જીવના શબ્દરૂપી બીજ જ્યારે હૃદયમાં પડ્યા હોય અને જ્યારે એને એવો વાયરો અથવા ખાતરપાણી મળે, એને પ્રોત્સાહન, પોષણ મળે ત્યારે એ બીજ ઊગીને મોટું વૃક્ષ થાય છે. વિમુખ જીવના, ધર્મવિહોણા વ્યક્તિના શબ્દો તમારા કાનમાં બીજરૂપે પડ્યા હોય ત્યારે એ અધર્મરૂપી બીજને જ્યારે પોષણ મળે, એવો સંગ થાય અને એવું વાતાવરણ તમને મળે ત્યારે તમારી વૃત્તિ એ શબ્દને આકારે થઈ જાય છે. માટે ભગવાન શ્રીહરિ કહે છે :- ‘વિમુખ જીવ કે વદનસે કથા સુની નહિ જાત...’ -વિમુખ જીવના મુખેથી ભગવાનની કથા પણ ન સાંભળવી. તો અહીં કોઈ કે’, કથા ન સાંભળવી, બીજી વાતો તો કરી શકાય. તો જો કથા પણ ન સાંભળાય તો વિમુખ જીવના મોઢેથી બીજી વાતો તો ક્યાંથી સાંભળાય...? ન જ સાંભળાય.

શ્રીજીમહારાજે આવી આજ્ઞાઓ શા માટે કરી છે ? તો જીવના સ્વભાવ ટાળવા માટે આ આજ્ઞાઓ કરી છે. તો આ આજ્ઞાઓ અને સિદ્ધાંતો પ્રમાણે જે જીવાત્મા વર્તે છે તેને શ્રીજીમહારાજ પોતાના ધામમાં લઈ જાય છે. ભગવાન શ્રીહરિ કહે છે :- ‘મારા જનને અંતકાળે , જરૂર મારે આવવું; બિરુદ મારું બદલે નહિ, એમ સર્વે જનને જણાવવું.’ એટલે કંઠી ધારણ કરી, તિલક-ચાંદલો કર્યો કે મારું ભજન કરતો હશે તેને હું અંતકાળે તેડવા આવીશ એમ નથી કહ્યું. પરંતુ ‘મારા જનને’ એટલે કે મારો થઈને રહેશે, મારા વચનમાં, મારી આજ્ઞામાં, મારી બાંધેલી મર્યાદાની અંદર રહેશે, મારાં સ્થાપેલા સિદ્ધાંતોને જે અનુસરશે તેને અંતકાળે હું તેડવા આવીશ.

બે ઈમારત હોય, એક ઈમારતને આપણે મકાન કહીએ છીએ ને એક ઈમારતને આપણે મંદિર કહીએ છીએ. આ તફાવત આપણે કેમ સમજીએ છીએ ? તો આ ઈમારતમાં ભગવાનનો નિવાસ છે અને જ્યાં ભગવાનનો નિવાસ હોય તેને ‘મંદિર’ કહેવાય. આ અક્ષરધામ છે, કારણ કે અહિં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના

સિદ્ધાંતોનું પ્રતિપાદન થાય છે, ભગવાન શ્રીહરિનું સ્વરૂપ અહિં પ્રતિપાદન થાય છે, શ્રીજીમહારાજના ઐશ્વર્ય અને પૂર્ણપુરુષોત્તમપણાનું પ્રતિપાદન થાય છે, અહિં ભક્તિ અને સત્સંગનું પ્રતિપાદન થાય છે માટે આ અક્ષરધામ છે. આવું વાતાવરણ જ્યાં ન સર્જાતું હોય, આવું પ્રતિપાદન જ્યાં ન થતું હોય, જ્યાં અંતઃશત્રુઓ નડતા હોય ત્યાં ભગવાનનો નિવાસ નથી હોતો. એટલે આપણે સદ્ભાગી છીએ કે આવી વિદેશની ધરતી પર રહીને અહીંની પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિમાં આપણે રંગાણા નથી.

આપણું મૂળ એ આપણો સંપ્રદાય અને સિદ્ધાંતો છે.

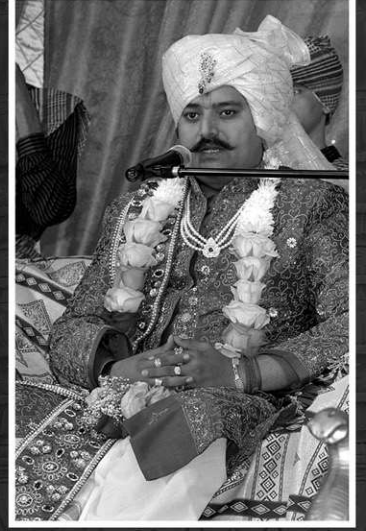
કોઈ વૃક્ષને ફળવું, ફૂલવું હોય તો તેના જડ સાથે, મૂળ સાથેનો સંબંધ હોવો જરૂરી છે. જડ-મૂળ સાથેથી એનો સંબંધ કપાઈ જાય પછી એનો વિકાસ થતો નથી. ફળ તો ડાળીઓ પર જ આવે છે. અંગ્રેજીમાં આપણે કહીએ છીએ :- ‘Fruits come on branches. But it has sours from its roots.’ - ફળને, ડાળીઓને એની જડમાંથી પોષણ મળે છે. આપણું જડ, આપણું મૂળ એ એ આપણો સંપ્રદાય, આપણા સંસ્કાર અને આપણા સિદ્ધાંતો છે. આ સમગ્ર મનુષ્યજાતિ માટે કહું છું કે ભારતીય સંસ્કૃતિ, ભારતીય પરંપરા એ આપણી જડ છે. અહીંથી આપણને જ્યાં જ્યાં આપણા ભારતીયો ગયા છે ત્યાં ત્યાં ભારતનું નામ ઉજ્જવળ કર્યું છે.

શાસ્ત્રમાં અક્ષરધામની ‘Boundary’ (સીમા-હદ) નથી બતાવી પણ એની ‘Entry’ (પ્રવેશદ્વાર) બતાવી છે. શ્રીજીમહારાજ કહે : “અણિશુદ્ધ આજ્ઞા અને ઉપાસનામાં જે વર્તે તે અક્ષરધામને પામે છે.’

આચાર્યપદને સ્થાપના શા માટે ?...

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે ષડ્અંગી સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી. આ છ અંગો એવા સ્થાપ્યા છે કે આપણને બીજી કોઈ વસ્તુની જરૂર ન રહે. શ્રીજીમહારાજે જીવાત્માના મોક્ષ માટે તમામ મુદ્દાઓ બહુ ચોક્કસાઈથી પ્રતિપાદન કર્યા છે. ભગવાન શ્રીહરિ કહે છે :- “આ જે લક્ષ્મીનારાયણ, નરનારાયણ, હરિકૃષ્ણ મહારાજ આદિક મૂર્તિઓ અમે પધરાવી છે તેમાં અમારો અખંડ નિવાસ છે.” શિક્ષાપત્રીમાં લખે છે :- ‘આચાર્યૈર્જૈવ દત્તં યદ્યદ્વત્તેન પ્રતિષ્ઠિતમ્ । કૃષ્ણસ્વરૂપં તત્સેવ્યં વન્દ્યમેવેતરત્નુ યત્ ॥’ - અને જે ભગવાનનું સ્વરૂપ પોતાને સેવવાને અર્થે ધર્મવંશના જે આચાર્ય, તેમણે જ આપ્યું હોય અથવા તે આચાર્ય જે સ્વરૂપની પ્રતિષ્ઠા કરી હોય તે જ સ્વરૂપને સેવવું અને તે વિના બીજું જે ભગવાનનું સ્વરૂપ, તે તો નમસ્કાર કરવા યોગ્ય છે પણ સેવવા યોગ્ય નથી. ॥૬૨॥

આચાર્યશ્રીએ પધરાવેલી મૂર્તિ હોય તે જ મૂર્તિ ધ્યાન-ઉપાસના કરવા યોગ્ય છે. બીજી મૂર્તિઓના આપણે તિરસ્કાર ન કરીએ, પરંતુ તે ધ્યાન-ઉપાસના કરવા યોગ્ય નથી કેવળ નમસ્કાર કરવા યોગ્ય છે. એટલે શ્રીજીમહારાજે અહિં આપણા ઉપર વિકલ્પ મુક્યો છે કે, મૂર્તિ ‘આચાર્યશ્રી’ દ્વારા પ્રતિષ્ઠિત છે કે નથી તે આપણે નક્કી કરવાનું છે. ભગવાન શ્રીહરિએ સત્યાશ્ત્રોની રચના કરી તોપણ કહ્યું કે, “અમે પ્રમાણિત કરેલા જે સત્યાશ્ત્રો છે તેને જ અમારા સંપ્રદાયના ગણવા.” દરેક શાસ્ત્રોનું અધ્યયન કરવાનું છે, કોઈનું ખંડન નથી કર્યું, પણ આપણે જ્યારે આશ્રય લેવો હોય, કોઈ નિર્ણય લેવો હોય ત્યારે આપણે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પ્રતિપાદન કરેલા શાસ્ત્રોના માપદંડમાં તે મુજબ કરી શકાય. સંતોનો પણ જ્યારે શ્રીજીમહારાજે સંગ કરવાનું કહ્યું ત્યારે કહ્યું કે, “જે સાધુ અને અસાધુને એક સરખા જાણે છે તે તો મહામૂર્ખ

૬ શાસ્ત્રમાં અક્ષરધામની ‘Boundary’ (સીમા-હદ) નથી બતાવી પણ એની ‘Entry’ (પ્રવેશદ્વાર) બતાવી છે. શ્રીજીમહારાજ કહે : “અણિશુદ્ધ આજ્ઞા અને ઉપાસનામાં જે વર્તે તે અક્ષરધામને પામે છે.’ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે ષડ્અંગી સંપ્રદાયની સ્થાપના કરી. આ છ અંગો એવા સ્થાપ્યા છે કે આપણને બીજી કોઈ વસ્તુની જરૂર ન રહે. શ્રીજીમહારાજે જીવાત્માના મોક્ષ માટે તમામ મુદ્દાઓ બહુ ચોક્કસાઈથી પ્રતિપાદન કર્યા છે.

ને મહાપાપી છે. તેનું કલ્યાણ થતું નથી.” અહિં સંતોનો સમાગમ કરવામાં પણ ભગવાન શ્રીહરિએ આપણને વિકલ્પ આપ્યો કે સાધુનો જ સંગ કરવો અસાધુનો નહિ. કસોટી કરીને જ સાધુનો સંગ કરવો. હરિભક્તોને પણ શ્રીજીમહારાજે કહ્યું કે, “સત્સંગનું જેને બળ હોય એવાનો સંગ કરવો. સત્સંગનો જે વિરોધ કરતા હોય એવાનો સંગ કરવો નહિ.” એમ હરિભક્તોમાં પણ વિકલ્પ મુક્યો છે.

પરંતુ આ છ અંગમાંથી એક એવું અંગ અમોને દેખાયું છે. જે વિષે શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “કદાચ અમારા સ્થાપેલા આચાર્યશ્રીથી કોઈ ગમે તેટલા ગુણે કરીને, સામર્થ્યે કરીને, જ્ઞાને કરીને કે ઐશ્વર્ય કરીને કે બીજી કોઈપણ રીતે શ્રેષ્ઠ દેખાતા હોય તોપણ અમે તમારા કલ્યાણને માટે આ બે આચાર્યને સ્થાપ્યા છે અને અમારી આજ્ઞા છે કે જો તમે તમારા જીવનું કલ્યાણ ઈચ્છતા હો તો મન-કર્મ-વચને અમારા આચાર્યશ્રીના ગમતામાં, એમની આજ્ઞામાં રહેજો. અને એમને મૂકીને કોઈ અન્ય આશ્રય કરશે તો તે અમારો નથી ને તે અતિશય દુઃખ પામશે.” માટે આચાર્યશ્રીને અનુસરવાની જ્યાં વાત આવે ત્યાં શ્રીજીમહારાજે વિકલ્પ નથી રાખ્યો. ભગવાન શ્રીહરિએ એવું નથી કહ્યું કે આ આચાર્યને માનજો ને આ આચાર્યને ન માનશો. આ અંગ વિષે શ્રીજીમહારાજે બહુ સ્પષ્ટ કહી દીધું છે કે અમારા સ્થાપેલા બે આચાર્યનો જ આશ્રય કરજો, અન્ય બીજા કોઈનો નહિ.

અમો હમણાં જ વિચાર કરતા હતા કે, ભક્તિ કરવાનો તો બધાને અધિકાર છે. ભક્તિ તો બધા જ કરી શકે છે, તો પછી આચાર્ય શા માટે શ્રીજીમહારાજે સ્થાપ્યા ? સંતો-હરિભક્તો બધા ભગવાનની ભક્તિ કરતા હોત અને જેને મંત્ર મેળવવો હોય તે શાસ્ત્રોમાંથી મેળવી શકત. શાસ્ત્રોમાં મંત્રની રચના કરવામાં આવી જ છે. અને આ પ્રમાણે મંત્ર મેળવીને ભક્તિ પણ કરતા હોત. તો શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “એવી ભક્તિ ફળકર્તા નથી. જ્યાં સુધી તમે દીક્ષામાર્ગથી, વૈદિક પરંપરા પ્રમાણે બ્રહ્મસંબંધ નથી બાંધ્યો ત્યાં સુધી તમારી ભક્તિનું કોઈ ફળ મળતું નથી.” જેમ વણજર જમીન હોય તેમાં તમે ગમે તેટલું ખાતર-પાણી નાંખીને વાવો તોપણ ત્યાં કોઈ ફળ મળે નહિ. તેમ આવી ભક્તિ કદાચ તમે ગમે તેટલી કરી હોય તોપણ એનો કોઈ અર્થ રહેતો

શ્રીજીમહારાજ કહે છે :- “કદાચ અમારા સ્થાપેલા આચાર્યશ્રીથી કોઈ ગમે તેટલા ગુણે કરીને, સામર્થ્યે કરીને, જ્ઞાને કરીને કે ઐશ્વર્ય કરીને કે બીજી કોઈપણ રીતે શ્રેષ્ઠ દેખાતા હોય તોપણ અમે તમારા કલ્યાણને માટે આ બે આચાર્યને સ્થાપ્યા છે અને અમારી આજ્ઞા છે કે જો તમે તમારા જીવનું કલ્યાણ ઈચ્છતા હો તો મન-કર્મ-વચને અમારા આચાર્યશ્રીના ગમતામાં, એમની આજ્ઞામાં રહેજો.

નથી. કદાચ બીજો જન્મ શ્રીજીમહારાજ આપે, કદાચ ત્રીજો જન્મ આપે, પરંતુ જ્યારે ભગવાન શ્રીહરિ કહે છે તેમ કરીએ, આ સંપ્રદાયની રીતિને જ્યારે અનુસરીએ ત્યારે અમોને નથી લાગતું કે કોઈને ભટકવું પડે. જો સત્સંગની મર્યાદામાં સહુ વર્તે તો નરક ખાલી થઈ જાય, ભૂતપ્રેતાદિક કે બ્રહ્માક્ષસ થઈને કોઈ ભટકે નહિ પણ આપણા સ્વભાવો મોક્ષમાર્ગમાં બાધારૂપ બને છે.

ભગવાન જે સમયે જે કરે છે તે આપણા કલ્યાણ માટે જ હોય છે...

ભગવાનના ચરિત્રો જીવાત્માના કલ્યાણને માટે જ હોય છે. એમાં જે દોષ જુએ તેનું ક્યારેય કલ્યાણ થતું નથી. ઘણા લોકો તેમાં તર્ક કરે. રૂક્મણીનું હરણ થયું અને સીતાજીનું હરણ થયું એ બંનેને એક તોલે ન તોલાય. રૂક્મણિમાતાનું શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માએ હરણ કર્યું અને સીતામાતાનું રાવણે હરણ કર્યું. તો શું આ બે પ્રસંગોને એકબીજા સાથે તુલના કરી શકાય ? એકની પાછળ કામવાસના અને રજોગુણ-તમોગુણનું પ્રાધાન્ય હતું. જ્યારે ભગવાનની લીલા જીવાત્માના કલ્યાણને માટે હતી. દ્રોપદીના વસ્ત્રો દુઃશાસને હર્યા અને શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્માએ ગોપીકાઓના વસ્ત્ર ચીરહરણ કર્યા એ પણ શાસ્ત્રોમાં લખાણું. પણ એ બંનેને એક તોલે તોલાય નહિ. એકમાં રજોગુણ-તમોગુણ-કામવાસના-અહંકાર આદિક દોષ હતા. અને બીજા ચરિત્રમાં ભગવાનની લીલા જીવાત્માના કલ્યાણ માટે ને સદુપદેશ દેવા માટે હતી. એટલે આ ચરિત્રોમાં ભેદ સમજતા શીખવાની જરૂર છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે વર્ણાશ્રમ ધર્મની મર્યાદા બાંધી, પછી કોઈ એમ કહે, શ્રીજીમહારાજ સગરામ વાઘરીના ઘરે શા માટે જન્મ્યાં ? પણ ભગવાનની લીલામાં વિશ્વાસ રાખવાની જરૂર છે, તેમાં દોષ ન જોવાય. આવી સમજણ જ્યારે પરિપક્વ થાય ત્યારે ભગવાનનો મહિમા સમજ્યા કહેવાય. પરંતુ એ આપણો મનુષ્ય સ્વભાવ આપણને નથી કરવા દેતો. આપણને દોષ જોવાનો સ્વભાવ પડી ગયો છે.

અત્યારે સંપ્રદાયમાં જે વિવાદો ચાલે છે તો કોઈ કહે કે, શું આ ભગવાનની મરજીથી થાય છે ? હા, બધું ભગવાનની મરજીથી જ થાય છે. સંપ્રદાયમાં આ વિવાદો પાછળ

શ્રીજીમહારાજનો હેતુ અધર્મને પોષણ આપવાનો નથી, પણ આ વિવાદનો હેતુ ધર્મની જાગૃતિ માટેનો છે, સંપ્રદાયની એકતા માટેનો છે. જો આ વિવાદને ઉપસ્થિત ન કર્યા હોત તો આજે ઘણા બધા ભક્તો સૂતા રહી જાત. દ્રૌપદીનું વસ્ત્રહરણ એ દ્રૌપદીને નગ્ન કરવા માટે નહિ, પણ એ સિદ્ધ કરવા માટે ભગવાને આ કાર્ય સિદ્ધ થવા દીધું કે જ્યારે મહાયોદ્ધાઓ ગણાતા એવા પાંડવો, ભીષ્મપિતા, કૃપાચાર્ય અને દ્રોણાચાર્ય જેવા મહારથીઓ સભામાં બેઠા હોય, વિદુર જેવા જ્યાં નીતિમાન પુરુષો બેઠા હોય, તેમ છતાં જ્યારે ભગવાનના ભક્ત એવા એક અબળાં દ્રૌપદીની લાજ કોઈ બચાવતું નથી ત્યારે ભગવાન એ

અમારા જીવનમાં ક્યારેક કોઈ કષ્ટ આવે, કોઈ દુઃખ આવે, શરીરમાં કોઈ વ્યાધિ થઈ હોય, કોઈ વાગ્યું હોય, કોઈએ તકલીફ આપી હોય, અત્યારે જે વિવાદો ચાલે છે એમાં કોઈ માન-અપમાન થાય, કોઈ અપશબ્દો કહે ત્યારે એનાથી અમને જરાય દુઃખ થતું નથી. પરંતુ અમોને ત્યારે દુઃખ થાય છે કે, પોતાની નહિ જેવી અજ્ઞાનતાને કારણે, એક નહિ જેવી ગેરસમજને કારણે, અહમ્મને કારણે જ્યારે ભગવાનનો ભક્ત એ ભગવાનનો માર્ગ છોડી દે છે, ભગવાનની આજ્ઞા અને સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતો છોડી દે છે ત્યારે અમારું કાળજી કપાઈ જાય છે.

ભક્તને ઉગારી લે છે. અને એમની લાજને આંચ આવવા દેતા નથી. શ્રીજીમહારાજનો આ સિદ્ધાંત ત્યાં સિદ્ધ કરવો હતો કે, અમારા શરણમાં જે આવે છે તેનો જ ઉદ્ધાર થાય છે. માટે આ આજે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના હરિભક્તોને સત્યના સિદ્ધાંતો, સત્યના પિયુષો પાવા માટે આ વિવાદો સર્જ્યા છે. તેના પરિણામે આજે હરિભક્તોમાં જે નૂતન જાગૃતિ, નૂતન ચેતના ઉદય થઈ છે તે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની ઈચ્છાથી જ થઈ છે. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સ્થાપેલા સિદ્ધાંતો પ્રમાણે, તેમની બાંધેલી મર્યાદા પ્રમાણે જ્યારે સંપ્રદાયના દરેક સત્સંગી પોતાનું જીવન જીવશે ત્યારે આકાશમાં સુવર્ણ અક્ષરોથી શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું નામ લખાશે. એમાં કોઈ શંકાને સ્થાન નથી.

તમારી પાસે ભીખ માંગું છું કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો દાખડો એળે ન જવા દેશો...!!!

હાલા ભક્તજનો ! તમે બધા ખૂબ ભાવથી હેલીકોપ્ટરમાં, બગીમાં, હાથી ઉપર, ગાડીમાં ઈત્યાદિક વિવિધ પ્રકારે તમે અમારા સ્વાગત સામેયા અથવા તો તમારો ભાવ વ્યક્ત કરો છો, એ જોઈને સહજ અમને આનંદ થાય છે એની ના નથી. તમારો ભાવ અમે પ્રેમથી સ્વીકારીએ છીએ, પણ અમારું સાચું સ્વાગત જો તમે કરતા હો, અમારો રાજીપો જેમાં હોય અને ભગવાન જેનાથી તમારા ઉપર અને અમારા ઉપર પ્રસન્ન થાય એવું જો કોઈ કાર્ય હોય તો મારા માટે તમારો સાચો પ્રેમ છે. તે જ

મારું સાચું સ્વાગત છે. સંપ્રદાય પ્રત્યે સાધનો તો બહુ મહત્વના નથી, પરંતુ સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતો પ્રત્યે તમારા હૃદયમાં જે લાગણી છે તે જ અમારે માટે મહત્વનું છે.

આજે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સાક્ષીએ નિર્વિવાદ થઈને કહ્યું છે કે, અમારા જીવનમાં ક્યારેક કોઈ કષ્ટ આવે, કોઈ દુઃખ આવે, શરીરમાં કોઈ વ્યાધિ થઈ હોય, કોઈ વાગ્યું હોય, કોઈએ તકલીફ આપી હોય, અત્યારે જે વિવાદો ચાલે છે એમાં કોઈ માન-અપમાન થાય, કોઈ અપશબ્દો કહે ત્યારે એનાથી અમને જરાય દુઃખ થતું નથી. પરંતુ અમોને ત્યારે દુઃખ થાય છે કે, પોતાની નહિ જેવી અજ્ઞાનતાને કારણે, એક નહિ જેવી

ગેરસમજને કારણે, અહમ્મને કારણે જ્યારે ભગવાનનો ભક્ત એ ભગવાનનો માર્ગ છોડી દે છે, ભગવાનની આજ્ઞા અને સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતો છોડી દે છે ત્યારે અમારું કાળજી કપાઈ જાય છે. આજે આ વાત એટલા માટે કરું છું કે, જે ભક્તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની આજ્ઞા અને સિદ્ધાંત પ્રમાણે ભક્તિ અને ધર્મના માર્ગમાં અડીખમ રહ્યા છે એને અમારા ખૂબખૂબ આશીર્વાદ અને ખૂબજ શુભેચ્છા છે કે એમની મતિ ક્યારેય ન ફેરવશે. અને જે ભક્તો સંગે કરીને, યોગે કરીને, દેશકાળે કરીને કદાચ પોતાનો માર્ગ ભૂલ્યા છે તેને હું બે હાથ જોડીને ભક્તોને ભલામણ કરું છું. ભગવાન શ્રીહરિએ વચનામૃતમાં આપણને બધાને સંબોધીને કહ્યું છે કે, ‘મારા દાખડા સામું જોજો.’ વધારે કોઈ નહિ તો એટલી અમારી ભલામણ સ્વીકારજો કે એક ધર્મકુળના નાના બાળક તરીકે, એક બ્રાહ્મણ તરીકે, એક યાચક તરીકે તમારી પાસે યાચના કરું છું, તમારી પાસે ભીખ માંગું છું કે, મહેરબાની કરીને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો દાખડો એળે ન જવા દેશો. ભગવાન શ્રીહરિએ કરેલા આ મોક્ષમાર્ગને ક્યારેય છિન્ન-ભિન્ન ન થવા દેશો. અને તમારા જીવાત્માનું કલ્યાણ ન બગાડશો. આટલી મારી સર્વ અમેરિકાના હરિભક્તોને બહુ વિનમ્ર ભલામણ છે.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય, આવો દિવ્ય સંપ્રદાય પૂર્વે કદાચ આ પૃથ્વીની વિષે ક્યારેય સ્થપાણો નથી અને શ્રીજીમહારાજ સ્વતંત્ર છે, ફરી કદાચ અહિં પધારે અને સંપ્રદાયની સ્થાપના કરે તો કોઈ ના ન કહેવાય. પણ જ્યાં સુધી

આપણી દૃષ્ટિ પહોંચે છે, આપણી શક્તિ ને સામર્થ્ય પહોંચે છે ત્યાં સુધી આપણને આવો દિવ્ય સંપ્રદાય નથી મળ્યો ને નથી મળવાનો. આ મહિમાની કદર કરજો, કિંમત કરજો. કોઈ એવા અસામાજિક તત્વોના હાથમાં અત્યારે આ સંપ્રદાય ચૂંથાઈ રહ્યો હોય ત્યારે આપણી સર્વેની એક સત્સંગી તરીકે - એક હરિભક્ત તરીકે એક ફરજ છે, ભગવાનના બાળક તરીકે આપણા સૌનું કર્તવ્ય છે કે આપણા જે સંસ્કાર છે, સંપ્રદાયના જે સિદ્ધાંતો છે તેની રક્ષા કરવી અને એ સિદ્ધાંતોને વળગીને જીવાત્માનું કલ્યાણ કરવું.

આ સંપ્રદાય આજ્ઞા ને ઉપાસનાનો સંપ્રદાય છે, મરજી પ્રમાણે ચાલનારનો આ સંપ્રદાય નથી. ભગવાનની આજ્ઞામાં વર્તીને જ જીવાત્માનું કલ્યાણ થાય છે. અને ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે જે જીવાત્મા ચાલશે તો કાળ-કર્મ ને માયા એનું કાંઈ બગાડી શકશે નહિ.

એક વાત બહુ નિર્વિવાદ છે કે, કેવળ સત્સંગી કહેવારાવવાથી સત્સંગી નથી થઈ જવાતું. એના હૃદયમાં સત્સંગીપણાનો અહેસાસ જોઈએ. આપણા સંપ્રદાયની જે દિવ્યતા છે એ દિવ્યતા કહેવા-સાંભળવા માટે જરૂર પડવાની નથી, જો આપણે એ દિવ્યતાને મહેસુસ કરીશું, એ દિવ્યતાનો અનુભવ કરીશું, એ દિવ્યતાનું રક્ષણ કરીશું, સિદ્ધાંતોનું રક્ષણ કરીશું તો આપણા સંપ્રદાયની ચૈતન્યતા - જાગૃતતાના આખા વિશ્વને દર્શન થશે અને ત્યારે વિશ્વ આ સંપ્રદાય આગળ પોતાનું મસ્તક ઝૂકાવશે. આખું વિશ્વ હાથ જોડીને ઊભું રહે તેવો દિવ્ય સંપ્રદાય ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આપણને આપ્યો છે. આની જતનથી જાળવણી કરજો. અમે કદાચ હોઈએ કે ન હોઈએ, બધા તમે એવું જીવન જીવજો કે જેથી શ્રીજીમહારાજને આપણા ઉપર ગર્વ થાય. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જેવી કલ્પના કરી હોય એવા આપણે બનીએ, અને એવી જેની સમજણ હોય એજ અમારા માટે મોટામાં મોટું પારિતોષિક છે. તમે ભેટ-સોગાદ આપો કે કદાચ અમને માન-સન્માન આપો એ અમારા માટે એટલું મહત્ત્વનું નથી. અમો તેને પ્રેમથી સ્વીકારીએ છીએ, પરંતુ અમારા માટે સૌથી મોટું પારિતોષિક એ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સિદ્ધાંતો પ્રત્યે તમારો જે લગાવ છે એજ છે, અને એજ અમારા માટે મહત્ત્વનું છે.

સંપ્રદાયને વેર-વિખેર ન થવા દેશો, સંપ્રદાયમાં ક્યાંક છીંડા પડ્યા છે. આજે આ પ્રશ્નો આપણને જ નડે છે. દુનિયામાં ઘણી બધી એવી સંસ્થાઓ છે કે જેમાં ભગવાન તત્ત્વ જ નથી, છતાં પણ એ આગળ વધતા દેખાય છે. કારણ કે એમાં એકરૂપતા છે. આપણે વેર-વિખેર થઈને આપણી શક્તિ વિહોણા થઈને બેઠા છીએ એટલે જે પોતાની જાતને સ્વામિનારાયણના ગણતા

હોય, તેને અમારી સાથે હેત હોય કે ન હોય પણ મારી તમામ ભક્તોને બે હાથ જોડીને વિનંતિ છે કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સાથે હેત રાખી, એમના સિદ્ધાંતોનું પોષણ થાય એમ કરજો. એમનું ખંડન થાય એવું ક્યારેય ન કરશો. કદાચ કરતા હો તો પાછા વળી જજો, આવો સમય વારંવાર નથી મળવાનો. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પોતાનો માર્ગ ભૂલેલાને ચોક્કસ પોતાના શરણોમાં લઈને એનો મોક્ષ કરશે.

આદિઆચાર્ય શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજશ્રી પોતાના કીર્તનપદમાં કહે છે :- ‘એક કપટી ન તરે રે મહારાજ, શરન આયે સબહી તરે...’ ભગવાનના સાંનિધ્યમાં કપટ મૂકીને, પોતાનો સ્વાર્થ મૂકીને, અહંકારને મૂકીને ભગવાનના શરણમાં જશો, ભગવાનની આજ્ઞાને સ્વીકારી લેશો, સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતોને પોષણ થાય, સિદ્ધાંતો મજબૂત થાય, સંપ્રદાયની એકરૂપતા વધે એવું જો તમે કર્તવ્ય કરશો તો પ.પૂ. મહારાજશ્રી કહે છે તેમ ‘શરન આયે સબહી તરે...’ ભગવાનના શરણમાં આવવાથી જીવાત્મા ભવસાગરને તરી જાય છે.

અમારો એક લક્ષ્ય છે કે, સંપ્રદાયને એક શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની ઘણા નીચે લાવવો છે...

સ્વતંત્રતાની ચળવળો ચાલતી હતી ત્યારનો એક પ્રસંગ છે. ભારતની સ્વતંત્રતાની લડાઈ ચાલુ હતી. તેમાં જેમણે પોતાનું આગવું સ્થાન ધરાવ્યું હતું એવા એક સ્વતંત્રતા સેનાનીનું બહુમાન કરવા માટે દેશના તમામ નાગરિકોને એકત્રિત કરવામાં આવ્યા હતા. અને તે સ્વતંત્રતા સેનાનીને બધા જોઈ શકે તે રીતે બગીમાં બેસાડીને સભા વચ્ચેથી મંચ સુધી લઈ જવાના હતા. સભા વચ્ચેથી તેઓ પસાર થતા હતા. આખી સભા તેમને વધાઈઓ આપતી હતી. તેઓ સૌના પ્રેમ-ભાવને સ્વીકારતા ત્યાંથી મંચ સુધી જતા હતા ત્યાં જ બગીના પૈડાનો ખીલો નીકળી ગયો. બધા મૂંઝાયા કે હવે શું કરીશું. તેઓને નીચે ચાલીને લઈ જશું તો કોઈ તેમને જોઈ શકશે નહિ અને બગી તો હવે ચાલે તેમ નથી. આ વિચાર કરતા હતા ત્યાં જ તે ભીડ વચ્ચેથી એક કિશોરવયનો વ્યક્તિ બહાર આવ્યો. અને કહેવા લાગ્યો કે, “તમે કોઈ મૂંઝાશો નહિ, હું મારા ખભા ઉપર બેસાડીને સ્વતંત્રતાવીરને મંચ સુધી લઈ જઈશ.” પેલો યુવાન તે સ્વતંત્રતાવીરને પોતાના ખભા ઉપર બેસાડીને મંચ સુધી લઈ ગયો.

મંચ ઉપર પહોંચીને જ્યાં તેમને નીચે ઉતાર્યા અને તે વડીલે તે યુવાનના પગ સામે જોયું તો તેના પગમાંથી લોહી વહી રહ્યું હતું. પેલા વડીલે લોહી નીકળવાનું કારણ પૂછ્યું ત્યારે

યુવાને કહ્યું :- “મેં પગમાં પહેરેલા ચપ્પલમાં ખીલ્લી હતી તે આપને મારા ખભા ઉપર બેસાયાં તેથી વજન વધી જવાથી ખીલ્લી ચપ્પલમાંથી નીકળી મારા પગના તળીયામાં પ્રવેશી ગઈ, તેથી લોહી નીકળ્યું.” આ સાંભળી પેલા વડીલ સ્વતંત્રતાવીર કહે :- “અરે ! તારે મને નીચે ઉતારી દેવો જોઈએને !” ત્યારે પેલા યુવાનના મુખમાંથી ખુમારીભર્યા શબ્દો નીકળીયા :- “આપ જેવા સ્વતંત્રતાવીર મારા ખભા પર બેઠા હોય ત્યારે તમારી સુરક્ષા એજ મારી સુરક્ષા હોય. તે સમયે મારા દુઃખની સામે મારે ન જોવાનું હોય.”

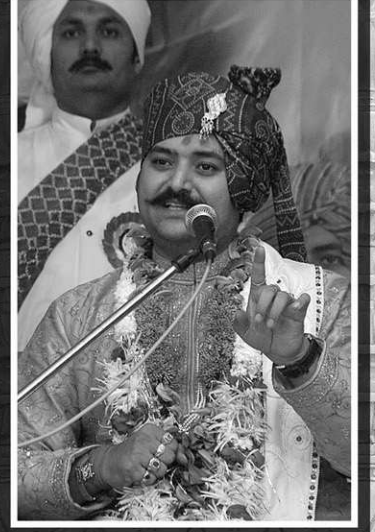
તમે આ વ્યક્તિ કોણ હતી તે જાણો છો ? ખભા ઉપર જે વડીલ સ્વતંત્રતા સેનાની બેઠા હતા તે - પંડિત શ્રી લોકમાન્ય તિલક. અને જે કિશોરવયનો યુવાન હતો - શ્રી રામપ્રસાદ બીસમે. આ એમના જીવનનો પ્રત્યક્ષ દાખલો છે. યુવાનના શબ્દો સાંભળીને તે સમયે પં. શ્રી લોકમાન્ય તિલકે કહ્યું :- “હવે ભારતની આઝાદીને કોઈ તાકાત રોકી શકે તેમ નથી. કારણ કે તમારા જેવા યુવાનોના ખભા ઉપર એની જવાબદારી છે.”

આજે અમો ચોક્કસપણે કહી શકીએ કે, “શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના નિષ્ઠાવાન યુવાનો પર જવાબદારી છે કે, સંપ્રદાયનો દિગ્વિજય એ સમગ્ર વિશ્વમાં કરાવે. સંપ્રદાયના સિદ્ધાંતોનું રક્ષણ કરે અને જે સંપ્રદાયને ચૂંથી રહ્યા છે એનાથી આ સંપ્રદાયનું રક્ષણ કરી મુખ્ય ધોરીમાર્ગ પર લાવે. આપણે કોઈને જાકારો નથી દેવોપણ એને સંપ્રદાયના મુખ્ય ધોરીમાર્ગ પર લઈ એનું પોતાનું પણ કલ્યાણ થાય એવો આશય રાખે અને કર્તવ્ય કરે.”

અને અમારો એક લક્ષ્ય છે કે, સંપ્રદાયને એક નેજા નીચે અને શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની ધજા નીચે લાવવો છે. એ લક્ષ્યને સાકાર કરવા માટે રાત્રિ-દિવસ એક કરીને અમે દોડીશું. અમોને વિશ્વાસ છે કે અમારા આ યુવાન સંતો અને ઉત્સાહી યુવાન ભક્તો રાત્રિ-દિવસ અમારી સાથે મહેનત-દાખડો કરશે. અને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આપણું આ સ્વપ્ન જરૂર સાકાર કરશે.

અમોને ઘણા ભક્તો કહેતા હતા અને ઘણાએ કહ્યું પણ હતું કે, “બાપજી ! અમારી કાંઈ ભૂલ થાય તો અમને કહેજો, અમે કદાચ ખોટા માર્ગે જઈએ તો અમને વાળી લેજો, અમને કાન ઝાલીને, અમારું કાંડું પકડીને અમને ખેંચી લેજો. આવું ઘણાએ કહ્યું છે ને કહે છે, પરંતુ આજે તમને બધાને ભલામણ કરું છું કે, અમો તમને કાન ઝાલીને કે કાંડું પકડીને પાછા વાળવાની જવાબદારી ચોક્કસ લઈશું પણ તમારે મને એટલો વિશ્વાસ જરૂર આપવો પડશે કે મારી પહોંચથી બહાર તમે જતા ન રહેશો. મારો હાથ ન પહોંચી શકે કે અમો તમને લાંબો હાથ કરીને પકડી ન શકીએ. એટલા દૂર તમે જતા રહેશો તો ત્યાં મારી મજબૂરી થશે. તે માટે આજે અમો ફરી ભલામણ કરીએ છીએ કે, તમારે છૂટું રહેવું હોય તો એટલામાં રહેજો કે અમો ત્યાં પહોંચી શકીએ. તમારું રક્ષણ કરવા માટે અમો લાંબો હાથ કરી શકીએ. તમને એમ લાગે કે અહિં લાલજી મહારાજનો હાથ નથી પહોંચતો તો મહેરબાની કરીને પાછા આવી જજો તો ચોક્કસ તમારું અજ્ઞાનતાથી કે અધર્મથી કે કળિયુગના પ્રભાવથી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને પ્રાર્થના કરીને તમારું રક્ષણ કરીશું.”

(તા. ૧૩ થી ૧૫-૮-૨૦૧૦ સુધી ‘ન્યૂજર્સી’ ખાતે યોજાયેલ ‘દિવ્ય સત્સંગ શિબિર’ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકલિત)

૬ અમારો એક લક્ષ્ય છે કે, સંપ્રદાયને એક નેજા નીચે અને શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની ધજા નીચે લાવવો છે. એ લક્ષ્યને સાકાર કરવા માટે રાત્રિ-દિવસ એક કરીને અમે દોડીશું. અમોને વિશ્વાસ છે કે અમારા આ યુવાન સંતો અને ઉત્સાહી યુવાન ભક્તો રાત્રિ-દિવસ અમારી સાથે મહેનત-દાખડો કરશે. અને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આપણું આ સ્વપ્ન જરૂર સાકાર કરશે.”

સ્વાગત સત્સંગ સભા - ગઢપુર

અમારા માટે ગાડી કે હેલીકોપ્ટર નહિ, પણ
હરિભક્તોનો ભાવ મહત્વનો છે...

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે આ ધરા ઉપર એક મોક્ષમાર્ગરૂપી **ષડ્અંગી સંપ્રદાય**ની સ્થાપના કરી છે. આ ષડ્અંગી સંપ્રદાયની દિવ્યતા અને એની મહાનતા ને વિશાળતાનું વર્ણન કરી શકાય તેમ નથી. પામર અને પતિત જીવાત્મા આ સત્સંગમાં આવીને મહામુક્ત બને છે એવા આ સંપ્રદાયના **અનેક દેષાંતો** મોજુદ છે. અને આ જે સત્સંગની ખેવના, જીવાત્માને પોતાના **કલ્યાણની ખેવના** જેવી ભારતના ભક્તોને છે એવી જ વિદેશના ભક્તોને પણ છે. આજે અમો કહીએ છીએ તે અતિરેક નથી. અમો તમારે ત્યાં ગામડામાં આવીએ છીએ ત્યારે તમો ગાડાંમાં અમારું સ્વાગત-સામૈયું કરો છો, ત્યાં (વિદેશ) કદાચ હેલીકોપ્ટરમાં સામૈયું કર્યું, પરંતુ અમારા માટે **ગાડું કે હેલીકોપ્ટર** મહત્વનું નથી. અમારા માટે **હરિભક્તોનો ભાવ** મહત્વનો છે. અને એ પ્રેમ અમને અહિં જે હરિભક્તોનો જોવા મળ્યો, એવો ને એવો જ વિદેશના હરિભક્તોને પણ છે. એ જોઈને અમને ખૂબ આનંદ થયો છે.

કોઈપણ સંપ્રદાય એના સિદ્ધાંતો વિના સંભવ નથી

જીવાત્માને પોતાના મોક્ષની જે **આકાંક્ષા** છે, ભગવાનને પામવાની તેના મનની જે ઈચ્છા છે, આ ઈચ્છાની **પરિપૂર્ણતા** માટે જીવાત્મા રાત્રિ-દિવસ દાખડો કરે છે. જેવો સમય, જેવી અનુકુળતા અને જેવી પોતાની શક્તિ-સામર્થ્યો, એ જીવાત્મા દેશમાં હોય કે

વિદેશમાં હોય, એ રાત્રિ-દિવસ પોતાના કલ્યાણ માટે મહેનત કરે છે. પણ છતાંય આપણને જોવા મળે છે કે, ઘણાને ફળ મળે છે ને ઘણાને ફળ મળતું નથી. મહેનત કર્યા પછી પણ તેનું ફળ મળતું નથી. જોઈએ એવી સંતુષ્ટિ, આનંદ નથી આવતો તેની પાછળનું કારણ એ છે કે, આપણે અત્યાર સુધી સત્સંગમાં વર્ષોથી રહ્યા છીએ પણ આપણે બધાએ ફળ જોઈને **ડાળખા ઉપર ધ્યાન** કેન્દ્રિત કર્યું, પરંતુ **મૂળને ભૂલી ગયા**. જ્યાંથી ફળ આવે છે તેને મૂકીને **ડાળખાની માવજત** કરવામાં લાગી ગયા અને તેમાંય પણ ‘આ મારું ડાળખું ને આ મારું ડાળખું’ એમ વાડા વળગણ થઈ ગયા. આ ડાળખાને પકડી પકડીને ટીંગાવાની જે **પદ્ધતિ** છે તેને જેણે જેણે અપનાવી અને મૂળને માવજત આપવાનું ભૂલાણું એટલે જેવું જોઈએ તેવું સુખ, સંતોષ અને આનંદ પ્રાપ્ત થયો નહિ. આટલો સમય સત્સંગમાં વિતી ગયો તેમ છતાંય હજુય કાંઈ લૂંટાણું નથી અને હજુ આપણા હાથમાં સમય છે, આપણે **કાંઈક કરી શકીએ એમ છીએ**. અને તમારે જે કાંઈ પણ કરવું હોય તે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે સ્થાપેલા **મૂળ સંપ્રદાયના મૂળ સિદ્ધાંતો** અને **મૂળ મંદિર** સાથે તમે વળગીને રહેશો તો જ એ કાર્ય શક્ય બનશે, નહિ તો નહીં બને. કોઈપણ સંપ્રદાય હોય તે સિદ્ધાંત વિના સંભવ નથી. સિદ્ધાંત ન હોય તો **સંપ્રદાય** ન કહેવાય એને તો **મતપંથ** કહેવાય. અને મતપંથનું શ્રીજીમહારાજે શિક્ષાપત્રી આદિક ગ્રંથોમાં **ખંડન** કરેલું છે. એવા સ્વાર્થવૃત્તિથી કે બીજા કોઈપણ કારણોસર ઊભા થયેલા મતપંથોમાં ટીંગાવાનો આપણે જો **પ્રયત્ન** કરીશું, એની પાછળ જો ગાંડા બનીશું તો એક વાત **નિર્વિવાદ** છે કે આપણો આ જન્મ બગડી જશે. અંતે **અક્ષરધામ** નહિ મળે.

એક વાત જરૂર યાદ રાખજો કે, જે સુખ અહિંયા છે તે કદાચ સોનાના મંદિર બનાવીને એમાં સોનાની કે પ્લેટીનમની મૂર્તિ પધરાવો તોપણ આ શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજના દરબારગઢમાં કે એમના આ મંદિરના આંગણામાં રજકણ માથે ચઢાવવામાં જે સુખ આવે છે તે ત્યાં નથી આવતું. કારણ કે અહિં ભગવાનનું પ્રત્યક્ષપણું છે, ભગવાનનું પ્રાગટ્યપણું અહિં છે. તેનો સાક્ષાત્ પુરાવો એ જ છે કે, આ દરબારગઢમાં અખંડધૂન દરમ્યાન અમને ૧ કરોડ મંત્રલેખનનો સંકલ્પ થયો, તેમાંથી ૧૦૦ કરોડનો થયો, તેમાંથી ૨૦૦ કરોડનો થયો અને ૩૬૫ કરોડ મંત્રલેખનનો સંકલ્પ થયો તે પણ સંકલ્પ આજે સાકાર થઈ ચૂક્યો છે. તે આ ભૂમિમાં ભગવાનનું અખંડ પ્રાગટ્યપણું છે તેનો દિવ્યપ્રતાપ છે.

અમારું ઘર અક્ષરધામ છે...

આપણા ગૃહસ્થાશ્રમમાં નિયમ છે કે, બાળક હોય તે સવારે ઘેરથી કોઈ કાર્ય પરત્વે બહાર જાય ને તે કામ પૂર્ણ કરીને રાત્રે પાછો ઘેર આવતો રહે તેમ શ્રીજીમહારાજનું અક્ષરધામ એ અમારું ઘર છે. ત્યાંથી અમારા દાદા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે અમને કાર્ય કરવા અહિં મોકલ્યા છે, અમારું કાર્ય પૂરું કરીને અમે પાછા અમારા ઘરે જતા રહેવાના છીએ. હવે તમે અહીં જ અમારી સાથે વૈર બાંધશો, તમને અહીં જ અમારી સાથે નહિ ફાવે તો પછી અક્ષરધામમાં તો અમે ભગવાન શ્રીહરિના ખોળામાં બેસવાના છીએ તો ત્યાં તમે ક્યાં જશો ? માટે આ સંપ્રદાયના મૂળ સિદ્ધાંતો અને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે બાંધેલ મૂળ પરિપાટીમાં તમને ક્યાં ખોટ દેખાય છે કે તમારે બીજે ફાંફા મારવા પડે છે ? જ્યારે અહિં શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજ, શ્રી રાધારમણ દેવ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ, શ્રી નરનારાયણ દેવ, શ્રી મદનમોહન મહારાજ આદિક મૂર્તિઓને, શ્રીજીમહારાજે બાથમાં લઈને પધરાવેલી આ જાગૃત મૂર્તિઓનો ક્યાંય જોટો ન જડે એવા ભગવાનનું સાંનિધ્ય આપણને મળ્યું હોય ત્યારે એમનું સાંનિધ્ય, એમનો આશ્રય અને એની છાંયાને મૂકીને આપણે જગતમાં બીજા પડછાયાને ગોતવા જઈએ, બીજાની મોટપની પાછળ આપણે દોડ્યા જઈએ તો એ આપણી મૂર્ખતા કહેવાય. આજે તમે બધા આવી મૂર્ખતા ન કરો, મૂળ સંપ્રદાયને વળગી રહો એજ અમારા માટે સૌથી મોટું પારિતોષિક છે.

શ્રીજીમહારાજે અને સંતોએ પણ કહ્યું છે કે, શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું નામ, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું નામ પાંદડે પાંદડે લખાશે, પ્રસિદ્ધ થશે. પ્રસિદ્ધ બે રીતે થાય : પ્રખ્યાત થાય અને કુખ્યાત પણ થાય. પ્રખ્યાત થાય તે શાસ્ત્રોમાં લખાય, સમાજમાં ગવાય અને કુખ્યાત થાય એ પણ છાપાના પાને રોજ આવતું હોય. ભગવાન શ્રીહરિનો સંકલ્પ આ નામને કુખ્યાત કરવાનો ન હતો. બીજા જે વાડાબંદી કરીને કાર્ય કરે છે એ શ્રી સ્વામિનારાયણ નામને કુખ્યાત કરી રહ્યા છે, પણ આપણો ઈરાદો કુખ્યાત કરવાનો નથી. શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની જે પ્રતિભા છે તેને સારાંય વિશ્વમાં ફેલાવવાનો છે. શ્રી સ્વામિનારાયણ નામને પ્રખ્યાત કરવાનો આપણો હેતુ છે. અને આ હેતુને પૂર્ણ કરવા માટે સંતો-હરિભક્તો કટીબદ્ધ થયા છે ત્યારે અમોને વિશ્વાસ છે કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો સંકલ્પ સાચા અર્થમાં સાકાર થશે. અને સત્સંગમાં ખોટા તત્વો વાતાવરણને દૂષિત કરી રહ્યા છે તે દૂર થશે. સંપ્રદાયમાં ફરી પાછું શાંતિ અને સુમેળનું વાતાવરણ સર્જાય અને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સમકાલીન જેવો આનંદ હતો તેવો આનંદ સંપ્રદાયમાં પુનઃ હિલોળા લેશે એવો અમારો વિશ્વાસ છે. અને આ દરબારગઢમાં કરેલો સંકલ્પ ચોક્કસ સાકાર થશે એ નિર્વિવાદ છે.

(તા. ૨૪-૮-૨૦૧૦ના રોજ 'ગઢપુર' ખાતે યોજાયેલ સ્વાગત સત્સંગ સભામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ વહાયેલ અમૃતવાણીમાંથી સંકલિત)

૬ અહિં ભગવાનનું પ્રત્યક્ષપણું છે, ભગવાનનું પ્રાગટ્યપણું અહિં છે. તેનો સાક્ષાત્ પુરાવો એ જ છે કે, આ દરબારગઢમાં અખંડધૂન દરમ્યાન અમને ૧ કરોડ મંત્રલેખનનો સંકલ્પ થયો, તેમાંથી ૧૦૦ કરોડનો થયો, તેમાંથી ૨૦૦ કરોડનો થયો અને ૩૬૫ કરોડ મંત્રલેખનનો સંકલ્પ થયો તે પણ સંકલ્પ આજે સાકાર થઈ ચૂક્યો છે. તે આ ભૂમિમાં ભગવાનનું અખંડ પ્રાગટ્યપણું છે તેનો દિવ્યપ્રતાપ છે.

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુલ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના શ્રીમુખે

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ આમંત્રણ

આ ધરા ઉપર અનંતકોટિ બ્રહ્માંડના અધિપતિ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ મનુષ્ય દેહ ધારણ કરીને અનંત મુમુક્ષુ જીવાત્માના આત્મતિક કલ્યાણ 'ષડ્વરંગી સંપ્રદાય'ની સ્થાપના કરી છે. અને આ છ અંગોની મર્યાદામાં રહેવાથી મુમુક્ષુ જીવાત્માઓનું સહેજે સહેજે મોક્ષસિદ્ધ થાય છે.

વિશ્વમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે પોતાનું સ્વરૂપ પધરાવીને ઉપાસના કરવા યોગ્ય દિશાસૂચન કર્યું એવો હોય એવો બીજો કોઈ સંપ્રદાય કદાચ નહિ હોય ! શ્રીજીમહારાજે મંદિરો બાંધીને ઉપાસના કેન્દ્રો બનાવ્યા. ભગવાન શ્રીહરિ વચનામૃતમાં કહે છે : 'ઉપાસના જ્યાં સુધી શુદ્ધ રહેશે ત્યાં સુધી ભક્તિમાર્ગમાં અને પતિવ્રતાની દૈઢ નિષ્ઠામાં કોઈ વિઘ્ન નહિ આવે.' આ વિટંભણા ભર્યા માર્ગમાં ક્યાંય મુશ્કેલી ઊભી થાય તો તેને માટે પથદર્શક બને તેવા સત્શાસ્ત્રોની રચના કરી-કરાવી. જે ભક્તિ-ઉપાસના માટે મંત્રદીક્ષા જરૂરી છે તે માટે પોતાના સ્થાને શુદ્ધ આચાર્ય પરંપરાની સ્થાપના કરી. જીવાત્માને ડગલે ને પગલે મોક્ષમાર્ગનું માર્ગદર્શન મળી રહે એ માટે એકાંતિક સંતોની ફોજ તૈયાર કરીને હજારો હરિભક્તોની સેના તૈયાર કરી.

આ ઘોરકળિયુગમાં જીવાત્માએ ડગલે ને પગલે અંતઃશત્રુઓ સાથે યુદ્ધ કરવાનું છે. તે માટે મુમુક્ષુ જીવાત્માઓનું ડગલે ને પગલે રક્ષણ થાય અને મોક્ષમાર્ગમાં બળ મળી રહે તેને માટે કંઈક ઉપાય કરું. આમ વિચાર કરીને ભગવાન શ્રીહરિને પોતાના દિવ્ય મુખકમળમાંથી 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રની ઉદ્ઘોષણા કરી.

શાસ્ત્રોમાં ભગવાનના નામનો ઘણા જ મહિમા બતાવવામાં આવ્યો છે. કળિયુગમાં જ્યારે જીવાત્મા મોટા મોટા યજ્ઞ, તપ, વ્રત આદિ ન કરી શકે ત્યારે કેવળ પ્રભુ નામસ્મરણથી, પરમાત્માના

ગુણાનુવાદ અથવા ગુણકીર્તન ગાવાથી જીવાત્માને પરમપદની પ્રાપ્તિ થાય છે. ભગવાન શ્રીહરિએ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્રનો મહિમા બતાવતાં એમ કહ્યું છે કે, જો કોઈ મનુષ્ય ભાવે-કભાવે આ મહામંત્રનું સ્મરણ કરે તો તેનું પણ કલ્યાણ થાય છે :

'જે સ્વામિનારાયણ નામ લેશે, તેનાં બધાં પાતક બાળી દેશે; છે નામ મારાં શ્રુતિમાં અનેક, સર્વોપરી આજ ગણાય એક.'

શ્રીજીમહારાજ વચનામૃતમાં કહે છે : "...ગમે તેવો પાપી હોય ને અંત સમે જો તેને 'સ્વામિનારાયણ' એવા નામનું ઉચ્ચારણ થાય, તો તે સર્વ પાપ થકી છુટીને બ્રહ્મમહોલને વિષે નિવાસ કરે એવો ભગવાનનો પ્રતાપ મોટો છે..."

સર્વાવતારી, સર્વોપરી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ આ પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા અને 'સર્વજીવહિતાવહ'નું સૂત્ર આપ્યું. નાનામાં નાના માણસ સુધી પહોંચી તેમના હૃદય પરિવર્તન કરી સમાજને મોક્ષના માર્ગે વાળ્યો. અને પછી પણ તેઓ દ્વારા પોતાના સ્થાને પોતાના બંને ભાઈઓના એક-એક પુત્રને દત્તક લઈને ગુરુપદે સ્થાપિત કરીને 'આચાર્ય પરંપરા' સ્થાપી. અને તે આચાર્ય પરંપરામાં ઉત્તરોત્તર આજ દિન સુધી ભગવાન શ્રીહરિના સર્વજીવહિતાવહ' સૂત્રને ચાલુ રાખ્યું છે. નંદસંતોએ પણ ગામેગામ-દેશ-વિદેશ સત્સંગ વિચરણ કરીને 'શ્રી સ્વામિનારાયણ' મહામંત્ર નામ પાંદડે પાંદડે થાય એવી આશા રાખી પ્રયત્ન કર્યો છે.

આજ કલ્યાણકારી કાર્યને સાર્થક કરવા અને આ મહામંત્રની દિવ્યતા ફરી ઉજ્જવળીત થાય, જાગૃત થાય, સંપ્રદાય એક છત્ર નીચે આવે તેમજ શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્રનો મહિમાથી જાપ જપી અનેક જીવોનું આંત્યતિક કલ્યાણ થાય એવા શુભ આશયથી પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી

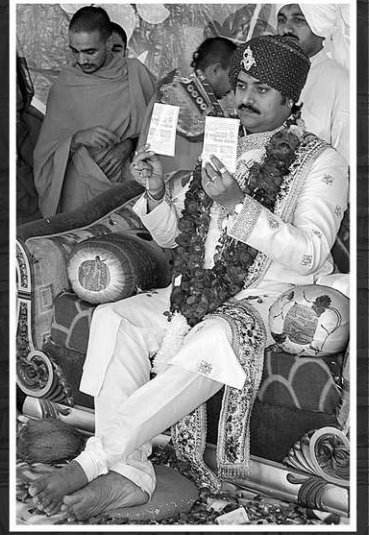
મહારાજશ્રીએ દિવ્ય સંકલ્પ કર્યો કે, આ વર્ષ સંપૂર્ણપણે આંતરરાષ્ટ્રીયસ્તરે ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્રનું લેખનકાર્ય કરીને ભવ્ય અને દિવ્ય મહોત્સવ ઉજવવો તેવું નક્કી કર્યું. જેમના બળવાન આ સંકલ્પને સમગ્ર સત્સંગ સમાજે ખૂબ હર્ષથી વધાવી ૧૦૦ કરોડ મંત્રો લખી નાખ્યા, પછી ૨૦૦ કરોડ... પછી ૩૬૫ કરોડ મંત્રનું લેખનકાર્ય કરવાનું સંકલ્પ કર્યો. જે સંકલ્પ પણ પૂર્ણ થઈ ગયો.

આ સંકલ્પના અનુષ્ઠાનરૂપે, ગઢડા મધ્ય પ્રકરણના ૧૩માં વચનામૃતના વચનો અનુસાર અક્ષરધામ તુલ્ય ગઢપુરથી અમો સર્વ સત્સંગ સમાજને આગામી તા. ૨૩ થી ૩૧ ડીસેમ્બર સુધી ઉજવનાર ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ’માં પધારવા ભાવભર્ય આમંત્રણ પાઠવીએ છીએ.

જો કે અમારો તો એટલો બધો ઉમંગ ને ઉત્સાહ છે કે, આ મહામંત્ર મહોત્સવનું શહેર નહિ, ગામડું નહિ પણ આ સંપ્રદાયના નાનામાં નાના હરિભક્તોના ઘેર-ઘેર જઈને આમંત્રણ આપવું.

આ મહામંત્ર મહોત્સવની દિવ્યતા એટલી છે કે મહોત્સવ સ્થળની બાજુના માર્ગેથી પ્રસાર થતાં વટેમાર્ગુ કોઈને પૂછશે કે, અહિંયા શું ચાલી રહ્યું છે ? ત્યારે તેનો ઉત્તર કોઈ આપશે કે, અહિંયા સ્વામિનારાયણનો મહોત્સવ ચાલી રહ્યો છે. આ પ્રશ્ન પૂછનાર અને ઉત્તર આપનાર બંનેનું કલ્યાણ થશે. એવો મારો વિશ્વાસ છે.

(પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં વિવિધ સ્થળોએ યોજાયેલ ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦’ના ઉપક્રમે ‘આમંત્રણ સત્સંગ સભાઓ’માંથી સંકલિત)

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર પોથી જમા કરાવવા અંગેની સૂચના

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના દિવ્ય મુખકમળમાંથી પ્રકાશિત થયેલા ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષણના - ૨૦૯માં વર્ષમાં વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુલ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના આજ્ઞાથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતાયે ઉજવાય રહેલ ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦’માં ૩૬૫ કરોડ મહામંત્રોનું લેખનકાર્ય પૂર્ણ થઈ રહેલ છે. આ સંકલ્પના અનુષ્ઠાનરૂપે, અક્ષરધામ તુલ્ય ગઢપુરને આંગણે તા. ૨૩ થી ૩૧ ડીસેમ્બર સુધી ભવ્ય મહોત્સવ ઉજવવામાં આવશે. આ લેખનકાર્યમાં જે ભક્તોએ મહામંત્ર પોથી લખી હોય તેમને નમ્ર વિનંતિ છે કે, તેઓ પોતાની મહામંત્ર પોથીમાં લેખન કરનારનું જ નામ લખવું અને ૨૦ કે તેથી વધુ મહામંત્ર પોથી એકજ વ્યક્તિએ લખી હોય તો તેને એક સાથે વ્યવસ્થિત કરી તા. ૧૮-૧૦-૨૦૧૦ થી ૬-૧૧-૨૦૧૦ સુધીમાં મહામંત્ર પોથીમાં લખેલ પ્રાપ્તિ સ્થળે જમા કરાવવી. અને જો આપને મહોત્સવ સુધી મહામંત્ર લખવાની ઈચ્છા હોય તો આપની પાસે કેટલી મંત્રપોથી બુક છે તે લેખીતમાં જણાવી દવું.

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

ટૂંકસમયમાં જ પુનઃ પ્રકાશિત થાય છે... આજે આપના ઘરમાં વસવો...

વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુલ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના શુભ આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી પ્રકાશિત

॥ શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન ॥

સ.શુ. શ્રી શતાનંદ સ્વામી દ્વારા વિરચિત શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનો મહાન સન્માદ ગ્રંથ (મૂળ સ્તોત્ર સહિત શુજરાતી ભાષાંતર)

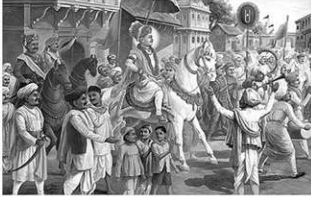
સંશોધક : સ્વામી આનંદરવરપદાસજી - સરધાર (વેદાંતાચાર્ય) પ્રયોજક : પૂ. સદ્. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - વડતાલ (હાલ-સરધાર)

ઘડાલા ભક્તજનો ! ઘણા સમયથી જે ગ્રંથ-પ્રકાશનની માગણી હતી તે શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન ગ્રંથ ગઢપુરમાં ઉજવનાર ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦’માં પુનઃ પ્રકાશિત થઈ જશે. આ ગ્રંથનું વિમનોચન પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના વરદ્ હસ્તે થશે. પરંતુ જે ભક્તોએ આ ગ્રંથમાં અગાઉથી સૌજન્ય-દાન રૂા. ૧૦૦૦ વગેરે આપીને સહયોગ આપેલ છે એવા ભક્તોને આ ગ્રંથ સરધારમાં આગામી ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ છાવણી’માંથી જ પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાથી પ્રાપ્ત થઈ શકશે. આ ગ્રંથ ભેટ લેવા આવનાર દરેક સહાયક ભક્તજનોએ પહોંચ સાથે લાવવાની રહેશે. જેની દરેકે નોંધ લેવી.

ઓક્ટોબર
૨૦૧૦

૩૫ શ્રી સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા

સ્વામી ધનશ્યામદાસજી તથા સ્વામી ધર્મવલ્લભદાસજી - રઘુવીરવાડી

રાજકોટને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૧૦-૯-૨૦૧૦)

ગઢપુર પ્રદેશના પીઠવડી ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વા. મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૧૨-૯-૨૦૧૦)

ડોંબીવલી (મુંબઈ)ને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૧૩-૯-૨૦૧૦)

મલાડ (મુંબઈ) શહેરને આંગણે યોજાયેલ શ્રી સ્વા. બાળધૂન મંડળનો '૩૨મો વાર્ષિકોત્સવ' તથા બૃહદ મુંબઈ પરાવિસ્તારમાં યોજાતી 'દ્વિમાસિક સત્સંગ સભા'માં દર્શન-અમૃતવાણીનો લાભ આપતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. (તા. ૧૮-૯-૨૦૧૦)

બોરિવલી (મુંબઈ) ને નેશનલ પાર્ક ખાતે શ્રી સ્વા. મંદિર - મલાડ તેમજ ધર્મકુળ આશ્રિત સત્સંગ સમાજ દ્વારા આયોજીત 'જલગીલણી મહોત્સવ'માં ઠાકોરજીની આરતી ઉતારતા તેમજ દર્શન-અમૃતવાણીનો લાભ આપતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. (તા. ૧૯-૯-૨૦૧૦)

ઓક્ટોબર
૨૦૧૦

૩૭

શ્રી સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

પુના (મહારાષ્ટ્ર)ને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૧૯-૯-૨૦૧૦)

જોધસર (મહારાષ્ટ્ર)ને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૦-૯-૨૦૧૦)

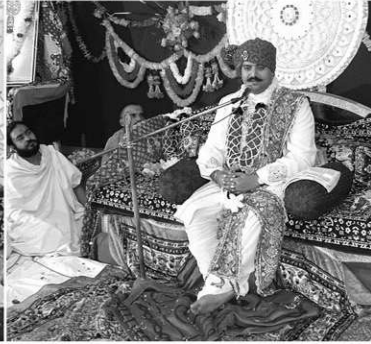
વાપીને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૦-૯-૨૦૧૦)

વલસાડને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૦-૯-૨૦૧૦)

નવસારીને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૦-૯-૨૦૧૦)

ખંભાતને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૧-૯-૨૦૧૦)

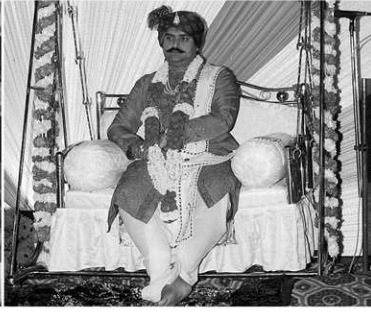
વડતાલને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની નિશ્રામાં સમસ્ત ગામ સમાજ દ્વારા યોજાયેલ શ્રી ગણેશ વિસર્જન યાત્રા (તા. ૨૨-૫-૨૦૧૦)

ઓક્ટોબર
૨૦૧૦

૩૯

શ્રી સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

ગોધરાને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૫-૮-૨૦૧૦)

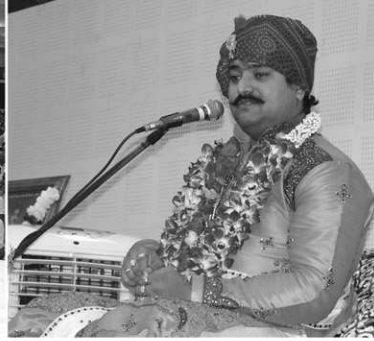
ભરુચને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૬-૮-૨૦૧૦)

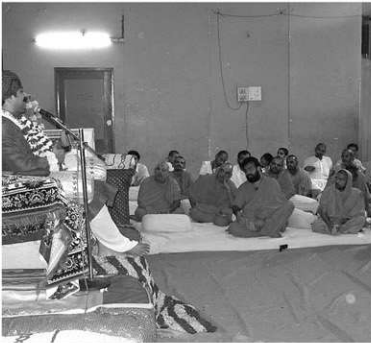
વડોદરાને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૬-૮-૨૦૧૦)

રાંદેર-સુરતને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૨૮-૮-૨૦૧૦)

કતારગામ-મુરતને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૩૦-૮-૨૦૧૦)

વરાછા-સુરતને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્ય યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૧-૧૦-૨૦૧૦)

ઓક્ટોબર
૨૦૧૦

૪૧

ચિંતન

શ્રી સ્વામિનારાયણ

સરધારધામને આંગણે પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી યોજાયેલ શ્રીજીમહારાજનો 'શ્રાદ્ધોત્સવ' (તા. ૩-૧૦-૨૦૧૦)

પધારો પડવલા...

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

ચાલો કરમદીયા....

પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતાથી ઉજવાયેલ આંતરરાષ્ટ્રીય 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ-૨૦૧૦'ના ઉપક્રમે નવનિર્માણ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - પડવલા તથા કરમદીયાનો

ખાતમુહૂર્તવિધિ-ભૂમિપૂજન મહોત્સવ

તારીખ :- ૧૦-૧૧-૨૦૧૦,
કારતક સુદ - ૫, બુધવાર

મુ. પડવલા

તા. કોટડા સાંગાણી જી. રાજકોટ.
સંપર્ક :- મનહરસિંહભાઈ
મો. ૯૮૨૪૨૩૪૧૪૧
વિક્રમસિંહભાઈ - મો. ૯૮૨૫૭૨૫૨૬૬

-: દિવ્ય સાંનિધ્ય :-

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ
લાલજી શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી - વડતાલ
પ્રયોજક : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - વડતાલ (હાલ-સરધાર)

તારીખ :- ૨૨-૧૧-૨૦૧૦,
કારતક વદ - ૧, સોમવાર

મુ. કરમદીયા

તા. મહુવા, જી. ભાવનગર
સંપર્ક :- નાથાભાઈ
મો. ૯૭૨૩૬૬૧૮૮૨
તુલસીભાઈ - મો. ૯૮૨૫૩૩૫૭૬૧

આજે જ જુઓ અને તપાસો... આપનું લવાજમ ક્યારે પૂરું થાય છે ?

હાલા ભક્તજનો ! 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ચિંતન'ના દરેક અંકમાં સરનામાના લેબલ (મેઈલ બોક્સ) ઉપર આપનો ગ્રાહક નંબર અને આપનું લવાજમ પૂરું થવાના મહિના-વર્ષની માહિતી આપવામાં આવે છે. માટે આપના 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ચિંતન'ના કવર પર સરનામાનું લેબલ હંમેશા તપાસતા રહો, અને લવાજમ પૂરું થાય તે પહેલાં જ આશરે ૪૦ દિવસ પહેલાં આપના નજીકના વિસ્તારમાં 'ચિંતન' અંકના ગ્રાહક નોંધણી કરતા કાર્યકર પાસે આપનો ગ્રાહક નંબર આપીને લવાજમ ભરવું, જેથી 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ચિંતન'નો એક પણ અંક ચૂકી ન જવાય. અને હા, દર વર્ષે લવાજમ ભરવાનું યાદ રાખવું પડે તે કરતાં પાંચ વર્ષનું અથવા આજીવન લવાજમ એકસાથે પણ ભરી શકાય છે.

સરનામાના લેબલના નીચે આપેલા નમૂના પરથી આપ આપના અંકનું લેબલ તપાસતા રહો અને નવું લવાજમ ભરવાની પ્રક્રિયા સમયસર કરતા રહો...

મુ. કોંબીવલી (ઈ)
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
રાજાજી રોડ, બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની સામે,
રેલ્વે બ્રીજની બાજુમાં, કોંબીવલી (ઈસ્ટ) - ૪૨૧૨૦૨
જી. થાલા - મુંબઈ. પોસ્ટીંગ તા. ૨૦-૭-૨૦૧૦
તમારું લવાજમ તા. 20/10/2010ના રોજ પૂરું થાય છે

ગ્રા. નં. 1

આ છે
આપના
અંકના
લવાજમ
સમાપ્તિની
તારીખ

દર મહિનાના પહેલા રવિવારે સરધાર અને મહિનાના છેલ્લા શનિવારે રાજકોટમાં યોજાતી

:: અભયદાન સત્સંગ સભા ::

:: સરધાર ::

તા. ૭-૧૧-૧૦

(સત્સંગ છાવણી ચાલુ)

સમય :- સવારે ૮ થી ૧

સંપર્ક :- શ્રી સ્વા. મંદિર - સરધાર, ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧. મો. ૯૮૭૯૫૮૫૦૩

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ રાજકોટ - મો. ૯૪૨૬૨૨૯૫૮, શ્રી કરશનભાઈ રાજકોટ - મો. ૯૪૨૬૭૮૧૧૭૯

:: રાજકોટ ::

તા. ૩૦-૯-૧૦

શનિવાર

સમય :- રાત્રે ૮ થી ૧૧

ચિંતન

૪૨

ઓક્ટોબર
૨૦૧૦

છાવણીની મહત્તા

- જગતના નાશવંત પદાર્થમાંથી મનને મોકળું કરી ભગવાન શ્રીહરિમાં જોડી દેવું તેનું નામ જ છાવણી.
- મન તો માયાનું છે તેને ભીડામાં લીધા સિવાય તે ભગવાન શ્રીહરિમાં લાગે તેમ નથી. તેવા મનને ભીડામાં લઈ ભગવાન શ્રીહરિમાં જોડી દેવું તેનું નામ જ છાવણી.
- બાર દિવસ સુધી સંસારની વિટમણામાંથી સંપૂર્ણપણે બાકાત થઈ જગત ભૂલી જગદીશશ્વરમાં જોડાઈ જવું તેનું નામ જ છાવણી.
- ભગવાન શ્રીહરિને રીજવી તેના મહા અલૌકિક સુખમાં ડુબી શકાય છે. ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં સંપૂર્ણપણે જોડાઈ જઈ ભગવાનને વ્હાલા લાગીએ તેવું જીવન બની જાય તેનું નામ જ છાવણી.

ખાસ નોંધ :- આ છાવણીમાં પુરુષભક્તો તથા સ્ત્રી ભક્તો તેમ બંને લાઈ શકશે. માટે જોજ્યો તમો આ મહા અલૌકિક લાભ લેવાનું ચુકી ન જતા....!!!

છાવણીના મહાદિવ્ય કાર્યક્રમની રૂપરેખા

સવાર

- ૪-૩૦ થી ૬-૦૦ સ્નાનાદિક- પૂજાવિધિ
- ૬-૦૦ થી ૬-૩૦ પ્રભાતકેરી
- ૬-૩૦ થી ૭-૦૦ પ્રભાતિયા
- ૭-૦૦ થી ૮-૦૦ કીર્તન વિવેચન વક્તા :- પૂ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી
- ૮-૦૦ થી ૮-૧૫ પુરુષોત્તમ પ્રકાશ કથા વક્તા :- પૂ. સ્વામી શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજી
- ૮-૧૫ થી ૮-૪૫ ધ્યાન અનુષ્ઠાન
- ૮-૪૫ થી ૧૦-૧૫ જ્ઞાનગોષ્ઠી
- ૧૦-૧૫ થી ૧૧-૩૦ વચનામૃત વિવેચન વક્તા :- પૂ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી
- ૧૧-૩૦ થી ૧૨-૦૦ પ્રવચન, માનસી પૂજા
- ૧૨-૦૦ થી ૧-૦૦ મહાપ્રસાદ

બપોર

- ૧-૦૦ થી ૨-૦૦ વચનામૃત કથા, પ્રશ્નોત્તરી
- ૨-૦૦ થી ૩-૩૦ વિશ્રાંતી
- ૩-૩૦ થી ૩-૪૫ માનસી, ફગવા, કીર્તન-ભક્તિ
- ૩-૪૫ થી ૫-૦૦ પુરુષોત્તમ પ્રકાશ કથા વક્તા :- પૂ. સ્વામી શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજી
- ૫-૦૦ થી ૬-૧૫ વચનામૃત વિવેચન વક્તા :- પૂ. સ. ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી
- ૬-૧૫ થી ૭-૩૦ પ્રવચન, ગોડી, આરતી, સ્તુતિ
- ૭-૩૦ થી ૮-૩૦ મહાપ્રસાદ
- ૮-૩૦ થી ૯-૦૦ નિયમચેષ્ટા
- ૯-૦૦ થી ૧૦-૦૦ વ્યાખ્યાનમાળા
- ૧૦-૦૦ થી ૪-૩૦ વિરામ

અક્ષરધામ શ્રી ગઢપુરને આંગણે આનંદના વધામણા...

‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષણના - ૨૦૮માં વર્ષમાં વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતાયે શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં

આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ

તારીખ :- ૨૩ થી ૨૧ ડીસેમ્બર - ૨૦૧૦

ગઢપુર

:: દિવ્ય આયોજનો ::

▶ ૩૬૫ કરોડ મંત્રલેખન	▶ દેવો મહાઅભિષેક	▶ ફૂલદોલોત્સવ
▶ શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન પારાયણ	▶ અન્નકૂટ મહોત્સવ	▶ મેડીકેલ કેમ્પો
▶ ભવ્ય ૨૦૮ કુંડી શ્રીહરિ યાગ	▶ ધર્માચાર્ય-સંત સંમેલન	▶ યુવા મહોત્સવ તથા વિવિધ કાર્યક્રમો
▶ અખંડ મહામંત્ર ધૂન	▶ રાસોત્સવ શાકોત્સવ	

મહોત્સવ સ્થળ :- શ્રી લક્ષ્મીવાડી - ગઢપુર

આયોજક : શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના વડતાલ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી વડતાલ, જૂનાગઢ, ધોલેરા, ગઢપુર પ્રદેશ ધર્મકુળ આશ્રિત સત્સંગ સમાજ વતિ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર (મુખ્ય) ગઢપુર.ફો.નં. (૦૨૮૪૭)૨૫૨૮૦૦/૮૦૦

મહોત્સવનું લાઈવ પ્રસારણ સંસ્કાર સંસ્કાર ચેનલ ઉપર કરવામાં આવશે.

visit us :- www.gopinathji.com u www.swaminarayanvadtalgadi.org + www.swaminarayanmahamantra.org

E-mail :- info@gopinathji.com + gadhpur_mandir@yahoo.com

